

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	15 pengő
500 " "	30 " "
1000 " "	60 " "
2000 " "	90 " "
3000 " "	120 " "
ezen felül	150 " "
Részművelésűek, szövetkezetek, vállalatok	90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj	10 " "

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt.
A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Buday Barna főszerkesztő.
Szerkesztő: **Rothmeyer Imre.**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: Aut. 866—01.
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telefon: Aut. 899—32.

Előfizetési árak:

a. M. kir. földművelésügyi minisztérium által időnként kiadott „Büchse gazdasági előadások” című füzetek együttes OMGE-tagoknak:		Előfizetőknek:	
Negyed évre	6 pengő	Negyed évre	10 pengő
Fél évre	11 " "	Fél évre	18 " "
Egész évre	20 " "	Egész évre	32 " "
Romániába:		Jugoszláviába:	
Negyed évre	300 lei	Negyed évre	120 dinár
Fél évre	600 " "	Fél évre	220 " "
Egész évre	1200 " "	Egész évre	400 " "

Előfizetőket Romániából ki-
zárólagos képviselőink: Hegedűs
hírlapiroda, Oradea-Mare
(Nagyvárad) veszi fel.
Előfizetést elfogad bármely
Jugoszláviai hírlapiroda és
könyvkereskedés.

TARTALOM:

- Vámpolitikai bizottság.
- Szárvasmarha orvoslása külföldön. (—s.)
- Gazdasági szakoktatásunk. (Tos Ferenc.)
- Malom- és kőszelvények. (Csorvási Miklós.)
- Új szárvaszerek és a rézgalle. (Czifrák János dr.)
- Malom-szak jelentősége a takarmányozásban. (E. Balogh István.)
- Tenyészművek tartása. (Thüringer Vilmos.)
- Nemzetközi Állategészségügyi Bizottság harmadik ülése. (H. F.)
- Részes munka. (Pörncei József.)
- Gazdaság és a motorkerékpár. (Hérics Tóth Jenő.)
- Összehasonlító kísérletek a köz- és gépjármű eredményei között. I. (Vf. Rakossy Lajos.)
- Törvények és rendeletek.
- Hajrámerítés.
- Értékesítő-köréből. (A gabona használatáról. — Károlyi Ferenc Gyula.)
- Értékesítő-köréből.
- Malom-kereskedelelem.
- Értékesítő-köréből.
- Malomkereskedelelem: A magyar mezőgazdaság jövőképe és a malomkereskedelelem helyzete. (VII—IX. rész.)
- Malomkereskedelelem: A magyar mezőgazdaság jövőképe és a malomkereskedelelem helyzete. (VII—IX. rész.)
- Malomkereskedelelem: A magyar mezőgazdaság jövőképe és a malomkereskedelelem helyzete. (VII—IX. rész.)

6. 6—7 hüvelyk sortávolságu vetőgépek behozatala.
7. A traktorok vizsgálatainak megállapítása tárgyában beadott kérelem.
8. Téves vámolások.
(Előadó: Rothmeyer Imre titkár.)
9. Esetleges indítványok.
Budapest, 1929 szeptember hó 30.
Szabó Gusztáv dr. s. k.,
a műszaki szakosztály elnöke.

Meghívó

Az Országos Törzskönyvelő Bizottságnak
1929. évi október hó 17-én (csütörtökön) délelőtt 11 órakor az OMGE székházának tanácstermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8., I. em.) tartandó gyűlésére.

- Tárgyak:
- A legkiválóbb teljesítmény és tenyésztési eredmények az évi díjazásra vonatkozó feltételek megállapítása.
 - A népies szarvasmarhaállomány törzskönyvelésének megvalósítása.
 - A Felsőmagyarországi Szarvasmarhatenyésztő Egyesület Szövetségének előterjesztései:
 - az egyesületi és szövetségi törzskönyvek jogvédelme.
 - a magyar pirostarka marha elnevezésének módosítása.
 - ismeretlen származású tenyészbikák törzskönyvelése.
 - Jelentés a szarvasmarha elit törzskönyvbe történt felvételekről.
 - Folyó ügyek.
- Előadók: A 2. és 3. pontnál Konkoly Thege Sándor dr. főtitkár, az 1., 4. és 5. pontnál Batta Pál s. titkár.
Budapest, 1929 október 7.
Lackl Károly s. k.,
az OTB elnöke.

Értesítés.

Felhívjuk az 1929 október 1-ével új számadási évet kezdő gazdaságok, különösen a bér gazdaságok figyelmét arra, hogy egyesületünk üzemi és számtartási osztálya a gazdasági számadások felülvizsgálatát és zárszámadások elkészítését már most megkezdte és azokat a beérkezés sorrendjében készíti el. Azoknak a gazdaságoknak, amelyek a rendszeres számtartást csak most óhajtják bevezetni, ajánlatos, hogy felvilágosításért és utbaigazításért az OMGE üzemi és számtartási osztályához forduljanak, ahol minden üzemi és számtartási kérdésben részletes felvilágosítást kaphatnak. Ez osztályunk a gazdaságok számadásait elkészíti, felülvizsgálja és adóbevallás céljára alkalmas, hitelesített zárszámadást készít.
Igazgató.

Értesítés.

A Szántógéptulajdonosok Országos Szövetségének a Békésvármegyei Gazdasági Egyesülettel együttesen október hó 27-én Békéscsabára hirdetett gyűlése közbejött akadályok miatt elmarad.
Budapest, 1929 október hó 11-én
Waldholt Frigyes báró dr. s. k.,
a Szántógéptulajdonosok Országos Szövetségének elnöke.

Fuvarlevél

és gyógyszervény felülvizsgálás.

Értesítjük az OMGE tagjait, hogy a vasuti és hajózási szállítványoknál sürűn előforduló téves fuvardíjazásokból eredő túlfizetések és a szállítványok megsérüléséért, elveszéséért, illetve a szállítási határidő túllépéséért járó kártérítések szakszerű megővését vasuti díjazás iránti utján elvállaljuk, hasonlóképpen a gyógyszervények téves felszámlálását is helyesbítjük.
Felkérjük tehát t. tagjainkat, hogy összes fuvarleveleiket és egyéb vasuti és hajózási okmányokat, valamint gyógyszervényeiket felülvizsgálás céljából hozzánk beküldeni sziveskedjenek.
Igazgató.

Egyről-másról.

Uj vámpolitikai bizottság.
Bud János dr. közgazdasági miniszter a vámtarifá revíziójára vonatkozólag több oldalról hangzatos kivánságoknak szakszerű és bizalmas megvitatása céljából a gazdasági érdekképviseleti testületek képviselőiből szűkkörű vámpolitikai bizottságot alakított, amelynek folyó hó 11-én volt az első tanácskozási munkaterv megállapítása céljából.
Az új vámpolitikai bizottság feladata, hogy az 1924. évi XXI. t.-c.-be iktatott autonóm vámtarifánk fontosabb tételeit — az azóta kötött kereskedelmi szerződések révén beállott változások figyelembevételével — megvizsgálja abból a szempontból, mennyire segítették elő az egyes vámtételek a hazai termelés fejlesztését és védelmét, továbbá mennyire befolyásolják egyes ipari vámtételek a mezőgazdasági termelés költségeit és a magyar mezőgazdaság általános helyzetét? E megejtendő vizsgálat eredménye alapján lesz hivatva ez az új vámpolitikai bizottság javaslatot tenni arra nézve, hogy autonóm vámtarifánk mely tételeit és mily mértékben volna kívánatos közgazdasági érdekből módosítani.
A bizottság tagjainak a közgazdasági miniszter a következő érdekképviseleti vezető férfiakat kérte fel: Belatiny Arturt, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnökét, Fellner Henriket, a GyOSz elnökét,

AZ OMGE KÖZLEMÉNYE.

Meghívó

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
Műszaki szakosztálya
október hó 15-én (kedden) délután 5 órakor az OMGE székházának tanácstermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8., I. em.) tartandó gyűlésére.

- Tárgyak:
- Az 1930. évi országos szántógépmutató.
 - A földművelésügyi minisztérium vetőmagtisztító gép- és traktorakciója. A télen rendezendő traktor- és traktorvezetői tanfolyamok.
 - Mezőgazdasági terményeknek adómentes ásványolaj felhasználásával való szállítása.
 - A szénkérdés és a pécsi brikett.
 - A Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület és Fioch-Reyhersberg Alfréd lovag dr. beadványa a mezőgazdasági termelési érdekek megvédése tárgyában, az energia törvénytervezettel kapcsolatban.

Elsőrendű nehéz uradalmi MONTÁN és könnyebb minőségű GAZDASÁGI, ugyszintén angol PARÁDÉS LÓTAKARÓK és kiváló KOCSITAKARÓK legjutányosabban szerezhetők be a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

Fenyő Miksa dr.-t, a GyOSz igazgatóját, Hadik János grófot, a Magyar Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ társelnökét, Hoyos Miksa grófot, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnökét, Kornfeld Móríc földbírtokos, felsőházi tagot, Marschall Ferenc dr.-t, az Országos Mezőgazdasági Kamara h. igazgatóját, Matschenbacher Emil dr.-t, az OMGE ügyvezető-igazgatóját és a Magyar Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ főelődját, Somssich László grófot, az OMGE elnökét és Tolnay Kornélt, az Országos Iparegyesület elnökét.

A magunk részéről annál nagyobb várakozással tekintünk az új vámpolitikai bizottság működésé elé, mert hiszen éppen az 1927 decemberi közéleti Országos Gazdaggyűlés volt az, amely az agrárállásra, vagyis a mezőgazdasági termények és az ipar termelte mezőgazdasági termelő eszközök árszabályozására, a vámtarifák egyeztetésére, a mezőgazdasági termelési költségek alakulása szempontjából számottevő tételeinek revízióját követelte s e követelésének alátámasztására a válságstatisztikai adatgyűjtés keretében egyes ipari vámtételeknek s az ezek minél teljesebb kihasználására irányuló kartellszervezetek működésének gazdasági kihatását tüzetes vizsgálat tárgyává tette. Azt hisszük, hogy a közgazdasági miniszter kiváló közgazdasági tudása és nagy gyakorlati érzéke meg fogja találni e tanácskozáskor azokat a vezető szempontokat, amelyek szem előtt tartásával mezőgazdasági és ipari termelésünknek jogos életbevágó érdekeit össze lehet egymással egyeztetni s amelyeket az agrár Magyarország vámpolitikájában érvényesíteni is kell, nehogy mezőgazdasági termelésünk és kivételünk s időközben essék egyoldali, túlzott és a gyakorlati élet követelményeivel nem számoló iparfejlesztési ábrándoknak és törekvéseknek.

Az agrárválság orvoslása külföldön.

Európaszerte dúl a mezőgazdasági válság, sőt Amerikát sem kíméli meg. Nemcsak a magyar gazda él sőtét gondok között, a külföldi gazdák álma sem nyugodt. Ezt mutatják szerte Európában azok a gazdaságmozgalmak, amelyek az egyes államok kormányait sűrűn közbevetésre ösztönzik.

Németországban — mint erről a lapok annak idején megemlékeztek — szeptember közepén a német Mezőgazdasági Tanács Münsterben tartott közgyűlése behatárolva foglalkozott a német mezőgazdasági válság enyhítésének módjaital. Dietrich dr. német birodalmi mezőgazdasági miniszter beszédében hangsúlyozta, hogy teljes mértékben átérzi a német mezőgazdaság helyzetét és azon minden rendelkezésére álló eszközökkel segíteni kíván. Felszólalásában kifejtette, hogy a birodalmi kormány a törvény keretein belül biztosítani kívánja a gabonáráratát a további árzuhanástól és ennek érdekében egységes eljárást fog életbe léptetni. A kiírási kényszert a legerőteljesebben igyekszik keresztülvinni, sőt fel fogja emelni a német buza kiírási arányát, illetve az egész kiírási kényszert keverési kényszerre fogja átválttatni. Az adók tekintetében nem nagyon biztatta a gazdákat, mert az a jóváérteli terhekkel szoros összefüggésben van, ellenben ígéretet tett, hogy a mezőgazdasági adórendszer egyszerűsítését fogja keresztülvinni.

Ugyanezen a gyűlésen Steiger dr. porosz földművelésügyi miniszter felszólalásában a gabonapiac helyzetének javítását a kedvező gabona lombardhitelek lehetővé tételében látta és megjegyezte, hogy az erre vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak. Sürgette a kifogástalan tőrsdei árjegyzéseket, végül szükségesnek jelezte a burgonya markázását.

Brandes dr., a Mezőgazdasági Tanács elnöke, a mezőgazdaság jövendelmességének helyreállítását jelölte meg legsürgősebb teendőnek, szerinte a mezőgazdasági üzemek mai jövendelmességének legalább 25%-os emelése szükséges.

Franciaországban, ahol a többi európai államokhoz viszonyítva a gazdáknak még aránylag a legkevesebb a gondjuk, Henessy földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben utasítja az alája tartozó szerveket, hogy figyelmeztessék a gazdákat arra, hogy a rekordtermés miatt tartózkodjanak a tömeges árukiadásra. Amennyiben pedig folyó kiadásai fedezésére sűrűn pénzt igényelnek, forduljanak a körzeti hitelszervezetekhez, amelyek a gabonára kedvező feltételek mellett lombard kölcsönt adnak. E szövetkezetek megfelelő tárházakkal rendelkeznek és így meg tudnak felelni a gazdák érdekeit szolgáló hivatásuknak.

A fölünk keletre és délre fekvő államok közül Jugoszlávia a gazdák pénzügyiségletének fedezésére Agrarbankot létesített, amelytől földműves szervezetek és gazdák rövid- vagy hosszulejáratu váltóra vagy terméshozzájárásra szóló kölcsönt kaphatnak. Ezuton kívánják a gazdákat a magas kamatfizetés terheitől megszabadítani. A mezőgazdasági válság enyhítése érdekében a minisztertanács felhatalmazta a hadügyminisztert, hogy a hálsereg szükségletét közvetlenül a termelőktől szerezze be.

Romániában a bányászati gazdák helyzetének könnyítése tárgyában a földművelésügyi és pénzügyminiszterek Temesvárott megbeszélést tartottak a válság okainak megállapítása és a szükséges intézkedések megtétele tárgyában. Megállapították, hogy a leg-súlyosabb bajok okai a pénzhiány, a szállítási díjak drágasága, a gazdák teljes szerszámosság és a drága termelés. A földművelésügyi miniszter ígéretet tett az állami akciók további folytatására, amely célra a kormány már eddig is 500 millió leit adott. A vetőmagot egy évi hitellel kaphatják a gazdák kedvezményesen, a műtrágya árszám pedig 20%-át vállalja a kormány és egy évi hitellel való vásárlásnál a kamatot is viseli. A mézszitrogént 50% kedvezmény-nyel kaphják a gazdák, a mezőgazdasági gépeknél pedig az ár 25%-át a kormány fizeti, a határlékos vételárat pedig 3 évi részletben lehet törleszteni. A pénzügyminiszter leközdésére a berlini interparlamentaris konferencia alkalmával Radicescu román munkaügyi miniszter a német pénzügyminiszterrel tárgyalásokat folytatott egy román agrárhitelintézet alapításában való részvétel tárgyában.

Csehszlovákiában hasonlóan súlyos helyzetben vannak a gazdák. Itt még növekszik a bajt a folyamatban levő csehszlovák-orosz kereskedelmi tárgyalások is. A csehszlovák agráriusok már most aggódnak amiatt, hogy ha az orosz termények előtt megnyílnak a határok, az orosz kivitteli monopólium árutömegeivel súlyos árrombolást végezhet a cseh piacra. Ezért követelik, hogy az oroszokkal a szerződést csak abban az esetben kössék meg, ha Oroszország agrár-lyakkal szemben teljes biztosítékot nyújt.

Íme az európai mezőgazdaság egén törnyosuló sötét felhők, amelyek elűzését mindenki küzd, hogy az agrár válságot megszüntetni sikerüljön. Általában a gazdák pénzügyiségletét sűrűn segítséget jelölik meg a leghatasosabb orvosoknak. Második hatóság győgszer a szövetkezeti gabonafelhárás rendszer kiterjesztése volna, ahol a gazdák tároló gabonájukra olcsó hitelt kaphatnak. Szó lehet még a gazdák tervszerű szervezéséről is, e tekintetben azonban az a szomorú tapasztalat, hogy a gazdatársadalmak a testületi képviselőknek is nehezen adja meg az eredményes működéshez szükséges támogatást.

Gazdasági szakoktatásunk.

Az ország közállapotairól szóló 1926. évi kormányjelentés statisztikai adataiból érdemes a gazdasági szakoktatásra vonatkozó főbb adatokat itt leközdölnünk. Ebben a kimutatásban a főkiskolák és önálló gazdasági népisiskolák nem szerepelnek, tehát főképpen a középfokú oktatást foglalja magában.

Iskolák	Tanulók száma
Felső mezőgazdasági iskolák	4
Női gazdasági iskolák	274
Földművesiskolák	246
Szőlészeti és borsászati tanfolyamok	299
Kertészeti szakiskolák	127
Erdészeti szakiskolák	87
Méhészeti szakiskolák	72
Tojgazdasági szakiskolák	8
Téli gazdasági iskolák	4
Összesen:	27 iskola 1316 tanulóval.

Ha számításba vesszük azt, hogy 1926. év első felő mezőgazdasági iskolák növendékeinek száma 600-ra emelkedett, továbbá Szarvason középmezőgazdasági tanintézet létesült, amely 100 tanuló rendelkezik s végül a földművesiskolák száma tanulólétszáma is szaporodott, akkor is megállítható, hogy a középfokú gazdasági oktatás általában különösen a kereskedelmi szakoktatásból nagyon elmaradt, amit a következő számok bizonyítanak:

32 fős felső kereskedelmi iskolába járt	7.610 tanuló
16 leány felső kereskedelmi iskolában járt	2.594 tanuló
24 egy- és kétfős női kereskedelmi szakintézetben járt	1.337 tanuló
Összesen:	11.541 tanuló

Pedig Csonka-Magyarország lakosságából az 1926. évi népszámlálás szerint 55,8% foglalkozik mezőgazdasággal és csak 5,1% működik a kereskedelmi és hitelélet terén. Ebből is kiválgatjuk, hogy Magyarország, a középiskoláról nem is szólva, a felső iskolák a valódi szükségletet meg sem közelíti. Ezért tanári állásban keres főkiskolát végzett tanárokat tud elhelyezkedni, a tisztviselői minőség jogokat pedig mind az egyetemeken, közép- és kereskedelmi iskolák foglalták le.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ES TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfas József.

Korai — késői vetés.

Harmincöt évi gazdálkodás tapasztalatai után féltlenül a korai vetésnek vagyok a híve, annyira, hogy október 10-e után már nem is vetek, csak ritka esetben, pedig a tengeri földemet mindig vetem ősszel. Már 20 évvel ezelőt beirtam sőt lombba, hogy „csak az a biztos buzavetés, az szeptemberben a földbe jöhet”.

Nem vitatom, hogy novemberi vetés is szőlőtermést, sőt, hogy tiz eset közül egyszer meg is lehet mint a szeptemberi, de az általános gyakorlat azt bizonyítja, hogy a korai vetés bizonyos jobb termést ad.

A késői vetés mellett egyetlen egy érv jöhet szóba a légykár, de itt is mérlegeve az eshetőségeket az annyira ritka, hogy nem szabad számolni vele. Nekem különben — ki bár minden évben tartóba buza után búzát, mert sok a termésvesztés — 34 év alatt háromszor volt száraz év, ehhez hesszeni légykárom. Pedig elvem az, hogy szeptember 10-e után, ha alkalmas a föld, vetem, ha nem alkalmas a nagy szárazság miatt, egy első eső után, amely 10-e után jön, de 20-ig mindig vetek, bármilyen is a talaj. Különben az aki helyesen műveli földjét, nem lehet vetésmentes.

*) A rovartani rovatunk vezetőjének súlyos aggodalmak vannak arra nézve, hogy vajon hesszeni, helyesen buza légyről van-e szó.

Megvételre keressék
alápinevezett magasföldszintes vagy emeletes 5—8 szobás falusi vagy pusztai Curia

6489

árnyékos parkban, Budapesttől legfeljebb 100 kilométer körzetben. Ajánlatokat tulajdonostól „Curia 6489” jelűre a kiadóhivatába kérésre.

ALFA SEPARATOROK (hideg és melegített tej, savó stb. részére)
ASTRA mindennemű gép és cikk tejgazdaságok és üzemek részére.
ALFA SEPARATOR R.-T., BUDAPEST, I., Csurgói-ut 15/a Telefon: L4. 10-31
Városi üzlet: IX., Ráday-utca 12. szám.

Telefon: Aut. 861-B

Iskolák	Tanulók száma
...	274
...	285
...	290
...	127
...	87
...	72
...	3
...	1
...	47
...	188

almas talaja sohasem! Mint olyan gazda állítom, aki sikeres, kötött talajon gazdálkodom.*)
Szeptember közepe előtt mostanában a rozsdasült volt veszélyese vetés; aki tud vetni októberig, az ne is kezdje a vetést szeptember 20-a előtt. Aki novemberben is vet, az kezdje el szeptember végén a legutolsó hetivel (mert így kell elbírálni a korai és kései vetés hasznosságát), 10 évi átlagbuzát többet terem a szeptember 20-a előtt vetett buza, mint az október után vetett. Tehát az október végénél az első heti buzavetést hasonlítsa össze mindenki az utolsó hetivel, nem pedig a szeptember végével és október első 10 napjában vetetttel, mert akkor ugyanis már mindenki feltétlenül vet, mindíg a korai vetés mutat előnyösebb mérleget.
szentmiklósi Csorvássy Miklós.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Degen Árpád dr.

Az új csávázószer és a rézgálic.

m. kir. földművelésügyi minisztérium fennhatósága alatt álló budapesti m. kir. Vetőmagvizsgáló Állomás közleménye.)

A háboru alatt és közvetlen a háboru után előfordult rézgálic hiány pótlására hazai és külföldi vegyipar részben száraz, részben nedves, főképpen Magyarországon, illetve réztartalmú csávázószerrel állítottak elő. Ezeket a csávázószerrel a hangzatos reklámok által ígért jó tulajdonságokkal ruházzák fel, amelyek alapján az ugynevezett „stimuláló“ hatásban kereskedők. Ez a stimuláló hatás állítólag kiterjed a csávázószer hatására, csávázóképességére, a csíránövények további fejlődésére, a növény bokrosodására, sőt még a terméseredményre is.

Ezeknek az új csávázószernek állítólagos serkentő hatásának, illetve a vetőmag csávázóképességére, valamint a növény fejlődésére gyakorolt kedvező hatásának megfigyelése céljából 1928 őszén egy nagyobb szabású csávázási kísérletet végeztem.**) A kísérleteket erősen sérült magvakat tartalmazó buzavetéseim végeztem, hogy a csávának a sérült, valamint a finom — szabad szemmel alig észrevehető — hajszálrepedésű magvakra gyakorolt csiraölő hatása teljes mértékben jelentkezzen. A csávázás szűrőpapírral és homokban történt, szobahőmérséklet mellett. Papírban 600—600, homokban pedig 200—200 magot csáváztattam. A tölcsérvetési megfigyelése céljából nemcsak az előírt, hanem erősebb töménységű oldatokban is csáváztam, illetve a porpáccal kétszeres mennyiséget is használtam. A kísérletek ellenőrzésére vizet vízben áztatott és teljesen kezeletlen búzával végeztem egy-egy kísérletet. Egyidejűen a növények bokrosodásának megfigyelése végett az intézet kertjében kis parcellákon minden egyes kísérlet magvaiból kivetttem 400—400 darabot.

Az új csávázószer közül a nálunk leginkább elterjedt, nevezetesen a Tillantin, Germisan, Tillosan, Resinol, Triamid nedves páccokkal, a Tillantin, Porzol, Tutan, Resopor, Triamid porpáccal és egy rézgálicot tartalmazó szerrel, a csávázó rézgálicot foglalkoztam. Fontosnak tartom megjegyezni, hogy a csávázószerrel keletkező kivételével személyesen, mint magánféldolgozó, a cél megjelölése nélkül. A csávázásnál nyert eredmények szerint a fenti csávázószer az előírt töménységben a magvak

*) Ilyen talajon a korai, még szeptemberi vetése a búzában különösen megokolt, mint azt a Sikeres Gazdálkodás című kiadványban, Magyar Dry-Farming, II. kiadás, 223. oldalán megírtam.
Rovatvezető.
**) A kísérlet eredményeit részletesebben egy később megjelenő cikkemben fogom ismertetni.

csírázási erejére és csírázóképességére sem serkentő, sem káros hatással nem voltak. A magvak éppen úgy csíráztak, mint a kontroll kísérleteknél. A tölcsérvetés azonban a Triamid kivételével minden nedves páccnál érezhető kedvezőtlen hatását, különösen a csírázási erejénél voltak lényeges eltérések az előírt töménységben keletkező kísérletekkel, valamint a kontroll kísérletekkel szemben.

A csáva készítése tehát nagy gondosságot igényel, amennyiben szigorúan be kell tartani az előírt töménységet. A porcsávázószer kétszeres mennyiségben, tehát tölcsérvetés esetén sem voltak káros hatással a csávázóképességre. Így ezeknél a tölcsérvetési veszélye nem forog fent már csak azért sem, mert a kétszeres mennyiség nem is tapad a magra.

A csíránövények fejlődését 11 napon keresztül figyeltem meg. Itt sem írhatunk semmit az új csávázószer javára, mivel ezek az ellenőrző kísérleteknél éppen olyan erősen fejlődtek, mint a többinél.

A kerti parcellákban ugy az előírt töménységű oldatokban keletkező, mint a tölcsérvetett magvak egyenletesen és egyszerre keltek ki, egyidőben az ellenőrző kísérletekkel. Csak a „Tillantin“-nal keletkező magvak maradtak el néhány nappal, azonban később teljesen utolérték a többi kísérleteket. A bokrosodásnál sem volt észlelhető lényegesebb eltérés egyik kísérletnél sem.

A stimuláló hatást a kísérlet folyamán nem figyeltük meg, de volt alkalmunk ennek ellenkezőjéről meggyőződni, vagyis arról, hogy az újabb szer egyik-másika csak úgy hátráltatta a csávázást, mint a rézgálic. A csávázószernek u. n. „stimuláló“ hatása tehát véleményünk szerint hangzatos és — hozzátéve — divatos reklámnál nem egyéb, mert ugyan mit akar még „stimulálni“ egyszer egy olyan magnál, amelynek rendes csávázóképessége 99% körül jár s amely rendes körülmények között a harmadik napon kezd csírázni? Ne üljünk fel tehát a hangzatos reklámoknak, hanem elégedjünk meg azzal, hogy a csávázószer az eredeti célt szolgálva nem befolyásolja károsan a csávázóképességet, amellyel biztos spóraölő hatásuk legyen, vagyis a tőlük megkívánt két főfeltételnek megfeleljenek.

A rézgálicot az új csávázószerrel szemben újabb — csak a kedvezőtlen tulajdonságaira hivatkozva — káros és bizonytalan hatású csávázószernek tüntetik fel. Pedig ha megemlékezünk a rézgálic jó tulajdonságairól is és figyelembe vesszük az új csávázószernek is a kedvezőtlen oldalait, vagyis ha elfogulatlanul, tárgyilagosan figyeljük meg az új csávázószer és a rézgálic értékét, akkor a rézgálicot legalább is olyan jó csávázószernek kell tartani, mint bármelyik újabb forgalomba hozott nedves vagy porcsávázószer.

Különben is az új csávázószerrel s különösen a porpáccal ugy áll a dolog, hogy folyton újabb és újabb készítmények kerülnek forgalomba (átlag két-háromféle évenként) s valamennyi a legkiválóbb tulajdonságokkal felruházva ugy, hogy a gazdaközönség nehezen tud közülük választani. Mire aztán valamelyiknek megismerte volna a jó és a rossz tulajdonságait, már ki is kerül a forgalomból s kezdheti előlről a kísérletezést egy másik csávázószerrel.

A rézgálic ellen felhozott vádak közül a legfontosabbnak lehet tekinteni annak a mag csírázására gyakorolt kedvezőtlen hatását. Ez pedig leginkább abban nyilvánul, hogy a sérült magvak csírázóképességét megtámadja. A cséplés alkalmával ugyanis sok mag sérül meg, azonkívül finom hajszálrepedések keletkeznek a mag héján. Az ilyen magvak belsejébe a rézgálicoldat könnyen behatol és megtámadja a csírat. Ennek a tulajdonságának a megfigyelése végett a fenti kísérletekkel egyidejűen a rézgálicot is végeztem csávázási kísérleteket, ugyanazzal a búzával és ugyanolyan körülmények mellett. A vetőmagot 0.5%-os, 1%-os és a gyakorlatban használt legelőnyösebb: 2%-os oldatban csáváztam.

A csávázás eredménye szerint a 0.5%-os és 1%-os töménységű rézgálicot keletkező magvak éppen olyan jól csíráztak, mint bármelyik más nedves csávázószerrel keletkező vagy a nedves kontroll magvai. Ebben a két koncentrációban tehát semmiféle kedvezőtlen hatás nem mutatkozott. A 2%-os oldattal keletkező magvaknál azonban már számottevő eltérés mutatkozik a rézgálic terhére.

A csíránövények fejlődésénél csak a 2%-os oldatban keletkező kísérletnél van némi eltérés a többi kísérletekkel szemben. Azonban még itt is a kerti parcellákban a magvak egyenletesen keltek ki és a bokrosodás is elég jó volt.

A csávázó rézgálicot elért eredmények teljesen azonosak a rézgálicos kísérletekkel. A csávázó rézgálicot különben az „Orion“ rézgálicgyártól nyert értesülésem szerint már nem is állítják elő s így nincsen is forgalomban.

Tagadhatatlan, hogy a 2%-os rézgálic a cséplésnél erősebben sérült buza csírázóképességét néhány százalékkal csökkenti. Ha azonban figyelembe vesszük a gazdaságokban szokásos elővigyázatosságot, amely szerint inkább többet vetnek holdankint egy pár kilogrammal az előírt vetőmag mennyiségénél, mint kevesebbet s hogy ezt az elvet minden csávázószerrel egyaránt alkalmazták, akkor a rézgálicnak ez a káros hatása jelentéktelenné válik. Elvégre a búzában egyéb ellenségei, mint a rozsdas, egér, madarak, vagy elemi csapások érzékenyebb károkat okozhatnak, mint a rézgálic-csáva.

A rézgálic egy másik hibájáról tudják be, hogy nem öli meg az üszögspórát, hanem csak a kicsírázást késlelteti. Erre nézve igen értékes kísérleteket végzett a Növénybiokémiai Intézet s kimutatta, hogy a rézgálicot keletkező üszögspórát 2—3 nap múlva kicsírázhatják, sőt ha a rézgálicot keletkező üszögspórát az áztatás után híg sósavban áztatjuk a spórákat, majd tiszta vízzel ki mossuk, a spórák éppen olyan jól csíráznak, mint ha egyáltalán nem lettek volna rézgálicot keletkező.**) Azonban bármilyen fontosak legyenek is tudományos szempontból ezek a megállapítások, a gyakorlatban nem jöhetnek tekintetbe, mert azáltal, hogy a spórák napokkal később csíráznak, a fertőzés veszélye csökken vagy megszűnik s a tulajdonképpeni cél el van érve.

Alkalmam volt több növénynevelő gazdaságban érdeklődni az új csávázószer spóraölő hatása felől. Elsősorban is arról győződtem meg, hogy a legtöbb gazdaságban vagy csak rézgálicot vagy a rézgálic mellett még valamelyik porpáccal csáváznak. Kísérletek ugyan az új csávázószerrel, azonban végeredményben megmaradtak a rézgálic mellett.

Az új csávázószer a rézgálicnál mérgeesebb, ennél fogva az emberi szervezetre többé-kevésbé ártalmas hatású. A csávázást végző munkások ki vannak tehát téve a mérgezés veszélyének. Különösen nagy óvatosságot igényel a porpáccal; ajánlatos a szájat és az orrot vizes kendővel bekötni, mert a felezőállók pornak hosszabb ideig való belélegzése veszélyes. Újabbban már gázálarcot is használnak a porcsávázásnál. Szemben ezekkel a csávázószerrel a rézgálic sokkal kevésbé veszélyes s még a kézmosás elmulasztása sem okozhat nagyobb bajt.

Fontos még a csávázószer elbírálásánál azoknak az ára is. Az új csávázószer igen költségesek, 2—5-ször többet kerül 1 q búzában a csávázása velük, mint a rézgálicot. Alighanem ez fogja eldönteni az új szer sorsát, különösen most, amikor az „olcsóbb termelés“ jelszava járja.

Az új csávázószernek és a rézgálicnak felsorolt jó és rossz tulajdonságait összehasonlítva láthatjuk, hogy a rézgálic nem olyan káros és megbízhatatlan csávázószer, mint amilyennek hirdetik s nem látszik indokoltnak a gazdaközönséget a rézgáliccsávázástól eltéríteni.
Cziáky János dr.

*) Bodnár dr.: A rézgálicos csávázás biokémiája. Megjelent a „Köztelek“ 1924. évi 63—64., 65—66. számaiban.

MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R.-T.
BUDAPEST — MONOR
Központja: Budapest, IV., Szép-u. 1. ~ Monori magkereskedése: Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3.
SÖRGÖNYCI, GRANARIUM TELEFON: AUT. 868-60, -68 ÉS -69

AJÁNLJA
szakszerűen tisztított őszi vetésű gazdasági magvait, ugymint valódi őszi búzát, kétéves somkórót, szőszős búzát, őszi borsót, pannonbúzát, bitorherét stb.

Monori Mag
vezet!

VEVŐ
gazdasági magvakban, jó minőségű tételekre, melyekért megfelelően magasabb árakat fizet. ~ Őszi árjegyzék és nagybani árajánlat kívánatra ingyen és bérmentve.

A KAPOSVÁRI KIÁLLÍTÁSON ARANYÉREMEL KITÜNTETVE.

TAKARMÁNYOZÁS ÉS ÁLLATÉLETTAN.

Rovatvezető: Weiser István dr.

Az aminosavak jelentősége a takarmányozásban.

A takarmányozás terén uralkodó homály a múlt század végén és a jelen század elején végrehajtott tudományos kísérletek, valamint felfedezések nyomán mindinkább oszlófélben van. Az állattenyésztés tudományos probléma lett, amely igen nagy biológiai ismereteket igényel, minthogy maga is igen bonyolult biológiai folyamat.

Emellett a takarmányozás fontosságát is ma már mindenki elismeri, azonban csak kevesen sejtik ennek bonyolultságát, valamint a tényezők számát, amelyek a takarmányadagok összeállításánál figyelembe veendőek.

Az állattenyésztés terén elért óriási sikerek, a rekord teljesítmények egyedül a modern tenyésztési és takarmányozási ismeretek segítségével voltak megteremtendők.

A takarmányok kémiai összetételében régebben négy anyagot: a fehérjét, zsírokat, szénhidrátokat és ásványi sókat különböztették meg. E négy tápanyag alapvető fontosságát általánosan elismerték. Ugyiszintén ismeretes volt, hogy a takarmánykeveréknek ez az anyagok mindegyikét bizonyos minimális mennyiségben tartalmaznia kell. Ha a takarmánykeverék e tápanyagok valamelyikét nem tartalmazza kellő mennyiségben, akkor a takarmány, habár a többi tápanyagból elegendő, vagy a szükségesnél nagyobb mennyiséget is tartalmaz, mégsem fejt ki kellő hatást. Az ilyen takarmány a szervezet szükségleteit nem tudja fedezni. A takarmány rosszul lesz kihasználva és az állatokon is meglátszik a hiányos takarmányozás. A takarmány értékét a benne minimális mennyiségben előforduló tápanyag határozza meg.

E század elején lett ismeretes, hogy a felsorolt négy anyagon kívül a takarmányok még más, eddig ismeretlen anyagokat is tartalmaznak, amelyek a szervezet kifogástalan működéséhez, valamint az élet fenntartásához okvetlenül szükségesek. Abban az esetben, ha a takarmányból ez az anyagok valamelyike hiányzik, vagy ha nem tartalmazza a kellő mennyiségben, a szervezet rendes működése megakad, az állatok növekedése elmarad, emésztési zavarok állanak be, az állat leromlik és sokszor látszólag ismeretlen okból elpusztul. A modern kutatások megállapították, hogy az emésztési zavarok a rossz takarmányértékesítés, a fejlődés megakadása stb. a legtöbb esetben a fehérjetartalmu anyagok nem megfelelő összetételének, a vitaminok hiányának vagy nem elégséges mennyiségének tudható be.

A fehérjetartalmu anyagok fontosságát már Kellner is felismerte. A takarmányadagok összeállításánál mindamellett az utóbbi időkig csak arra voltak kellő figyelemmel, hogy az állat a takarmányadagban a szükséges fehérjetartalmu anyagokat megkapja. Jelenlegi ismereteink alapján azonban mondhatjuk, hogy nemcsak a fehérjetartalmu anyagok mennyisége, hanem azok minősége is igen nagy jelentőséggel bír.

A fehérje molekulák több anyagból, az úgynevezett aminosavakból vannak felépítve. Jelenleg mintegy 18 aminosavat ismerünk. Az aminosavakat a kémiaiában több csoportra osztják s megkülönböztetnek, monoamino-monokarbon, monoamino-dikarbon és diamino-dikarbon savakat. Kémiai összetételük igen bonyolult. Főbb alkotó elemeik C, O, H és N, amelyeken kívül egyesek (például a cystin és derivatívái) ként (S) is tartalmaznak. Atomsúlyuk nagy, szerkezeti készletük igen bonyolult. Az aminosavak a táplálkozás terén igen nagy szerepet játszanak.

Az állat testének fehérjét a takarmány fehérjetartalmu anyagából építi fel. A táplálékban felveit fehérjetartalmu anyagok a gyomorsav és bélváladék kémiai hatása alatt alkotó részekre, az úgynevezett aminosavakra bomlanak szét. Az aminosavak a bálben felszívódnak és az állati testben a fehérjetartalmu anyagok képzésére szolgálnak. A fehérjetartalmu anyagok összetétele fajok szerint változik. Minden állat-, vagy növényfajnak meg van a maga specifikus fehérjeje. Eszerint például a zab különböző fehérjét alakíthat, ha különböző állatfajok, például ló, szarvasmarha, vagy baromfi fogyasztja.

A fehérjetartalmu anyagok a táplálkozás szempontjából csak akkor teljes értékűek, ha magukba foglalják az összes aminosavakat. Egyedül a növények vannak felruházva azzal a képességgel, hogy a napsugarak és klorofil segítségével szénből, vízből és ásványi sókból aminosavakat alkossanak. Az állati szervezet tevékenysége sokkal korlátoltabb, mert testének fehérjét csak a takarmányban foglalt aminosavakból tudja felépíteni. Az emésztés folyamán aminosavakra bontott fehérjetartalmu anyagokból az állati szervezet a test fehérjéjének felépítéséhez szükséges aminosavakat tetszés szerint választja. Maguk az aminosavak különböző fontossággal bírnak. Egyeseket, mint például a glikocolt, az állati szervezet a többi aminosavakból előállítani tudja, legnagyobb részüket azonban nem. Ezek, mint ilyenek, kell hogy előforduljanak a takarmányadagban, például lysin, tryptophan stb. A takarmány fehérjetartalmának értékét tehát az aminosavak határozzák meg. A takarmányadagok összeállításánál ezért nemcsak az aminosavak mennyisége, hanem minőségük is figyelembe veendő. A fehérjetartalmu anyagok csak akkor teljes értékűek, ha magukba foglalják az összes aminosavakat. Az utóbbi időben ezért mind gyakrabban beszélnek a takarmányok biológiai értékéről.

Az egyik aminosav, a tryptophan például a növekedésre van igen nagy befolyással. A számos ezirányú kísérletekből megállapították, hogy azoknál a csoportoknál, amelyek tryptophanban szegény takarmányt kaptak, az állatok növekedése teljesen megakadt, habár a takarmány a többi tápanyagokból bőséges mennyiségben tartalmazta. Az állati szervezet tryptophan nélkül egyetlen sejtet sem tud alkotni. A tengeri fehérjeje, a zein például igen szegény tryptophanban. A tengeri tehát fiatal állatok takarmányozására nem alkalmas, mint hizottakarmány kifejlesztett állatoknál azonban kitűnő.

A tej egyike a tryptophanban leggazdagabb takarmányoknak. Innen a tej óriási jelentősége a fiatal állatok takarmányozásánál. Hogy a tryptophanban szegény tengeri a tryptophanban gazdag tejjel etetve, a fiatal sülők gyarapodását milyen kedvezően befolyásolja, tenyésztőink körében jól ismert, habár az okozati összefüggést csak kevesen sejtik.

A buza fehérjében, a gliadinban például hiányzik a lysin, egy másik aminosav, amely szintén a növekedésre van nagy befolyással és azt támogatja. Azok az állatok például, amelyeket glyadinnal etettek, semmi növekedést sem mutattak. Ha a takarmányhoz lysint adtak, a növekedés normális lett. Igen érdekes Mendel és Osborn két csirke vezetett kísérlete. A csirkék közül az egyiket keményítővel, fehérjével mentes tejjel és tengeri gluténal — mint fehérjében dus anyaggal — táplálták. E tápanyag mintegy 1% tryptophant tartalmazott. A másik csirke ugyanezt a takarmányt kapta, a tryptophanban és lysinben gazdag laktalbinzinnal. A kísérlet alatt az első csirke 55 g-mal, a másik 283 g-mal gyarapodott.

Az aminosavak fontosságát, a fehérjetartalmu anyagok biológiai értékének jelentőségét ez a pár példa fényesen bizonyítja. A végzett tudományos kutatások eredményének gyakorlati alkalmazása elsőrangú fontosságú. Nem lesz tehát érdektelen a főbb takarmánycsoportok biológiai értékére rámutatni.

A gabonafélék (Cereales) magvai keményítővel igen gazdagok, fehérjetartalmuk azonban csak a fehérjetartalmu anyagok emészthetősége közepesenél nagyobb ugyan, de mivel belőlük egyes aminosavak hiányoznak, biológiai értékük nem teljes.

Az állati eredetű takarmányok, tejtermékek, hal- és vérlisztek stb. bőséges fehérjetartalmuk és nagy mérvű asszimilálható képességük által tűnnek fel. E termékek sertések, valamint a baromfiak takarmányozásánál elsőrangú fontossággal bírnak. Az állati eredetű takarmányok biológiai értékét illetően mondhatni, hogy ez majdnem tökéletes. Az aminosavak összetétele és egymáshoz való viszonya a takarmányokban igen kedvező, az állati szervezet fehérjéjének összetételéhez igen közelálló. A szervezet munkájához különben annál könnyebb, a takarmány értéke annál tökéletesebb, minél közelebb áll a takarmányban felveit fehérje a test fehérjéjéhez.

A hüvelyesek (Leguminozseae) magvai a gabonamagvakhoz viszonyítva fehérjében sokkal gazdagabbak, biológiai értékük azonban, mint mind a növényi fehérjé, nem tökéletes, a gabonamagvakénál azonban valamivel magasabb.

A gyakorlat számára igen nagy jelentőségű az az tény, hogy két fehérjetartalmu takarmány, amelynek különböző hiányos a biológiai értéke, s például nem képes valamely fejlődési stádium normális növekedését fenntartani, egymással keverve és együtt feltakarmányozva, egymást kiegészítheti. Az ilyen keverék magasabb biológiai értékkel rendelkezik. A gabonamagvak és hüvelyesek egyes esetekben egymás biológiai értékét kölcsönösen emelhetik, például a buza és borsó keveréke, míg például borsó és tengeri keveréke nem fejt ki ilyen kedvező hatást. A növényi állati eredetű takarmányok egymást kölcsönösen jól kiegészítik. Az állati eredetű takarmányok növényi eredetű takarmányok emészthetőségét asszimilálhatóságát igen kedvezően befolyásolja. Háziallataink a növényi eredetű takarmányok állati eredetű takarmánnyal etetve, sokkal jobban kihasználják, sokkal jobban értékesítik. Az állati eredetű takarmányoknak a fiatal állatok takarmányadagjából semmi körülmények között sem szabad hiányoznia.

A takarmány fehérjetartalmu anyagának összetétele, valamint ezek biológiai értéke azonban csak a fiatal állatok fejlődését befolyásolja, ha a felnőtt állatok termelőképességére is igen nagy befolyással van. Philips A. H. tojó tyúkókon végeztet takarmányozási kísérleteket, amelyekből kitűnik, hogy egyik csoport, amely tengeri, zab, buza és korpa keverékkel kapott, évi átlagban 36 db tojást tojt, egy másik csoport ugyanezzel a takarmánykeverékkel és 10% husliszttel évi átlagban 135 db tojást tojt. Ugyanezt az eredményt érte el egy harmadik csoport is, amely a husliszt helyett egyvalamely értékű lefőlt tojást kapott.

Fiatal sertéseken vezetett kísérletekből kitűnik, hogy azok a csoportok, amelyek állati eredetű takarmányt is kaptak, nemcsak nagyobb súlygyarapodást értek el, hanem az 1 kg élőszúly gyarapodására szükséges tápanyagmennyiség is sokkal kisebb volt. A drága állati eredetű takarmány tehát sok esetben olcsóbbá teszi a termelést. A német tenyésztők nagy része ismeri a sarkalatos igazságot. Ezért a halászhéshel sem hiányzik a sülők takarmányából. Mangalicákkal végzendő ezirányú kísérletek értékes adatokat szolgáltatnának.

A tejelési körzetekben és főleg az egyes uradalmi tehenészetekben elért óriási sikerek a helyes tenyésztés kivételével főleg az állati takarmányoknak köszönhetőek. A jó fejű tehenek a takarmány elnyelési képességét és sokoldalúságát bő tejhozammal

*) L. „Süldőhizlaltás egyféle és keverék fehérjével” című cikket, a „Köztelek” f. évi május hó 19-i számában a 20. oldalon.

Almozáshoz tépett alomtőzeget, hugyléfélfogáshoz tőzegkorpát használjon!

Szükséglet almozáshoz számosállatonként és naponként .. 3-4 kgr.
" "

Különleges berendezés nem szükséges, minden istállóban alkalmazható!

Jelenlegi áraink vagonfételben helyt Feketebánseny állomás vagonba rakva 100 kg.-kint.	
Tépetlen tőzeg, kockákban	P 1-90
Tépett tőzeg, ömlesztve	P 2-10
Tőzegkorpa, ömlesztve	P 2-30
Tépett tőzeg, bálákban	P 3-14
+ 2% forgalmi adó!	

gróf ZICHY BÉLA

fonód-feketebánsenyi tőzegtételeinek birtoka

Budapest, IV., Petőfi Sándor-utca 14.

Telefon: Aut. 884-89 (9-2-ig)

keményítőben
onban csekély
tőssége közepes
x egyes aminos-
nem teljes.
ermékek, hus-
muk és nagy-
tal tűnnek ki
romfiak takar-
l bírnak. Ami
i értékét illeti,
es. Az aminos-
szonza e takar-
vezet munkája
ny értékesítés
a takarmány-
ai a gabona-
okkal gazda-
mint minden
abonaművek-
ntősséggel bír
u takarmány,
ológiai értéke
dó szervezet
mással össze-
egymást jól
abb biológiai
ek és hüve-
ológiai értéket
za és borsó
eri keverék
nővényi és
különösen
armányok a
betősséget és
befolyásolják.
armányokat,
kkal jobban
k. Az állati
takarmány-
sem szabad

tízeti. Az állattenyésztők előtt ismeretes, hogy míg az
fejhozam csak idejében vágott fehérjedus szénával,
v. aminos és kitűnő dietétikus hatással bíró vermelt
takarmánnyal, valamint helyesen összeállított abrak-
takarmánnyal érhető el. Az abraktakarmányok össze-
állításánál az aminosavak jelentősége szintén szem-
előtt tartandó. Minthogy a szarvasmarha kimondottan
a növényevők csoportjába tartozik, az állati eredetű
takarmányok tej alakjában csak a fejlődés első
periódusaiban bírnak igen nagy jelentőséggel. Az
abraktakarmány összeállítása, sokoldalúsága és teljes
biológiai értéke azonban a fejőtehenek takarmányo-
zásánál is nagyon fontos és a termelőképességet
jelentősen befolyásolja. A különféle olajpogácsák,
mint aminosavakban gazdag anyagok, az aminos-
savakban szegény gabona és korpafélék biológiai
értékét nagyszerűen emelik és mind fejőtehenek,
mind növendékek takarmányadagjában nélkül-
özhetetlenek.
Minthogy az egyes takarmányok biológiai értékét
még nem ismerjük teljesen, a takarmánykeverékek
összeállításánál főleg arra legyünk figyelemmel, hogy
azok változatosak és sokoldalúak legyenek. Ezáltal
kedves céljainkat: a változatos összeállított ta-
karmányt az állat sokkal szívesebben fogyasztja és
nagyobb mennyiséget is jól értékesíti. Másodsorban
pedig a különféle takarmányok egymás biológiai
értékét jobban kiegészítik, a szervezetnek az aminos-
savak nagyobb választékban állanak rendelkezésére,
amelyek az állati sejtek felépítéséhez okvetlenül szük-
ségesek.
A röviden elmondottakból láthatjuk, hogy a takar-
mányok helyes megválasztása, az okszerű és tudom-
ányos alapokra fektetett takarmányozás milyen fon-
tos alapfeltétele a virágzó állattenyésztésnek, ami-
dőt az egész világra kiterjedő mezőgazdasági vál-
ság következtében az állattenyésztés igen nagy nehé-
ségekkel küzd (s létalapaiban van megmadva.
Amikor az üzem jövedelmezőségét filórék döntik el,
a korral haladó tenyésztőknek a tudomány összes
virányait felhasználva kell sorompóba állnia, hogy
a világpiacra versenyképes legyen.
Halle a. S. Gröllwitz. K. Balogh István.

A mének terméketlenségének ismertebb okai: az
őregség, termékeny spermák hiánya, a mén túlságos
kihazsánálása, vagyis a mén pazarlása és a szükséges
mozgás hiánya. A tenyésztés szakszerű vezetése mel-
lett a két utóbbi eset elő sem fordulhat, ezekkel szem-
ben a két előzőt említett esetben a legkiválóbb
tenyésztő sem tehet mást, mint az ilyen méneken,
mint a tenyésztésre teljesen értéktelenekeken, tudad.
Az őregség természetes élettani következménye, hogy
a mén virilitása fokozatosan, korának előrehaladásá-
val csökken. Ujabbán Woronow-féle műtétet, amelyet
két állami ménen is végeztek, a mének használható-
ságát, illetőleg termékenységét bizonyos időre ki-
toltathatják. Szerény fel fogásom szerint azonban a kísér-
letet jóval több egyedben kell elvégezni, hogy annak
pozitív eredményét — amennyiben gyakorlati szem-
pontokból egyáltalán lesz értéke — igazoltnak tekint-
hessük. Az élő spermák hiánya lehet időszakos is, ugy-
nevezett aspermia, amikor a mén megfelelő pihenés-
tése után az élettani inger hatása alatt az élő spermák
újából normális számban és minőségben jelennek meg,
vagyis a mén újból termékeny lesz.
A kancák meddőségének nagyon sok oka lehet.
Az ellésnél több esetben megsérülnek anatómiai
szervei vagy a szülőutak, előfordulhatnak anatómiai
rendellenességek, a kanca hamis sárlása és sokszor
a vemhesség első két hónapjában előforduló veté-
sek, amikor az embrió még olyan kicsi, hogy a veté-
felismerése véletlen számba megy, különösen akkor,
ha a ménes legelőre jár. Meggyőződésem, hogy ezek
az egész korai vetések sokkal sürűbben és gyakrab-
ban fordulnak elő, mintham az ember gondolná és
ilyen esetekben a kancák meddőségét rendszerint
a mén termékenységének rovására írják. Ha a kanca
kövér, túltáplált, úgy ez az állapot is befolyásolja a
kancák termékenységét, a túlhaltott kondíció a
ménéknél és a kancáknál még takarmányozási hibát
is jelent, amelyért a ménesvezetőt illeti a felelősség.
A tenyésztésben a termékenység legfontosabb elő-
feltétele: tenyészállataink jó egészségi állapota. Nem-
csak a párosítás, illetőleg fedeztetés ideje alatt, ha-
nem az egész éven át az egészségi állapot legnagyobb
ellenszögének a túltakarmányozást és a szükséges
mozgás hiányát tartom. Ma különösen a telivérűnél
hangoztatják, hogy a mén minél „nehézebb” legyen.
Ha a mén a pályát megfelelő eredmények elérése
után elhagyja és mint tenyésztő a méneshez kerül,
a legjobb bíráló azt írja róla, hogy kiváló verseny-
teljesítménye, nagyszerű mar- és szárméretei ellenére
nem ártana, ha száz kilogramm zsírral több volna
rajta. Aki a ferdé divatáramlat ellen akar uszni és azt
mondja, hogy a mének hivatása teljesítéséhez egy-
általán nincsen szüksége a fölösleges zsírtömegrre, az
a ménesmester helyes fel fogásával szemben is önmagát
teszi nevétségessé, ami viszont hírnevét is önmagát
A mi angolunk tehát azt ajánlja az ilyen ménes-
mestereknek, hogy vessék magukat alá a divat tör-
vényének, ellenben szorgosan ügyeljenek arra, hogy
tenyésztőmének a tulságos „erős” kondíció mellett
el ne puhuljanak.
Nagyon találó tenyésztői mondást idézek itt:
„A jó kakas ritkán bizik meg.” Erre a mondásra hivat-
kozhat mindenki, aki tenyésztőként tenyészkonfidió-
ban akarja tartani. Annak a fedezőméneknek, amely-
nek február 15-től június 15-ig 30—40 kancát kell
befedeznie, a legjobb „életében” kell lennie. Hogy
méneinket ilyen kondícióban tarthassuk, ahhoz az
szükséges, hogy kiadós és a legjobb takarmányt adjuk
nekik. A fedeztetési időny elmultával a minőség
meghagyása mellett a takarmány mennyiségét szál-
litsuk le 35%-kal. Az abraktakarmány adagjának
megállapítására nehéz volna számokat közölni. A te-
nyésztőre nézve a takarmányadag megállapításánál
a legfontosabb körülmények, amelyeket szem előtt
kell tartania, a következők: a mének kora, azok viri-
lítása, kancáinak száma, a mén takarmányértékési-
tése abból a szempontból, hogy hízekonyásra hajla-
mos-e vagy sem, végül, hogy lassu evő-e vagy falja

a takarmányát. A fedeztetési időny alatt többet etes-
sünk, a fedeztetési időny után csak annyit, hogy
méneink mozgékonyak és emellett egészségesek marad-
janak.
A mének tartásánál két nagyon fontos tényezőre
kell tehát tekintettel lennünk: a takarmányozásra
és mozgásra. Az angol tenyésztők véleménye szerint
az utóbbi talán még fontosabb tényezési tényező,
mint a takarmányozás, miután a takarmányozásra
általában minden tenyésztésben nagyobb súlyt vetnek,
ellenben a szükséges mozgást kevés helyen adják meg
az apaállatoknak. Pedig a mozgás útján könnyen
lehet szabályozni az erős takarmányozással járó hizási
hajlamosságot; ha azonban a kellő mozgást mérsékel-
jük, vagy elmulasztjuk, úgy méneinket a legnagyobb
bajoknak és kivált a legrosszabb szokások felvételé-
nek tehetjük ki. A naphosszat zárt helyen,
istállóban és boxban álló mén unalmában karórágó,
kaszáló lesz, megkísérli az önfertőzést és a legtöbb
esetben rosszindulatúvá és ezáltal apóljára, valamint
a kancákra és ömagára nézve is veszélyessé válik.
A legideálisabb helyzet a ménre nézve az, ha meg-
van a lehetősége annak, hogy istállóját bármikor
elhagyhatja és bekerített helyen, illetőleg gyepesített
térsegen szabadon mozoghat annyit, amennyi neki
jőlesik. Ha azután egy herélt ló, vagy számár képében
még „társalkodója” is akad, ezzel az unatkozást egy-
szer és mindenkorra kizártuk a ménekfutóból. Az angol
azt mondja, hogy aki nem képes méneinek ezt a módot
megadni, az ne tartson mént, mert ugysem lesz se
ménjében, se annak ivadékaiban öröme. Ez termé-
zetesen tulzás, mert a kérdést könnyen megoldhat-
juk a rendszeres, nyereg alatti jártatással, amely ha
több ménünk van, úgyis társaságban történik, ha meg-
csak egy ménünk van, annak valószínűen akad a
gazdaságban egy herélt kísérője. A fontos tulajdon-
képen az, hogy ne lármas, autó vagy más mechanikai
járművek által igéybe vett utakon történjék a jár-
tatás, hanem csendes erdei vagy mezei utakon, ame-
lyeket azonban időközönként változtatni kell, nehogy
az állatra nézve unalmassá váljanak.
Terjedjen ki a figyelmünk arra is, hogy a fedezési
aktus sokszor tökéletes változást jelent a mén ter-
mészetében. Az addig könnyen kezelhető, jámbor, a
kantárt, nyeret jól tűrő állatból az első fedezés után
olyan szeszélyes természetű mén válhat, amely még
a legjobb lovas is próbára teszi. Ha tehát ilyen
ménünk van és nincs kéznél a megfelelő nyugodt, jó
lovas, úgy csak kézen, futószáron járassuk a mént.
Igy jártatva könnyebben ellenőrizhetők a mén eset-
leges „hamis” mozdulatai, viszont lovagolva ugyanaz
az idő alatt sokkal több mozgást nyújthatunk a mén-
nek, mint futószáron jártatva. Ha egy gyalogos órán-
kint 5 1/2 km-t tesz meg, ezt a távolságot általában
jó teljesítménynek nevezhetjük. Ha az apólo a ménnel
10 km-t tesz meg 2 óra alatt futószáron jártatva,
úgy egész biztosan elfárad, viszont a jól táplált ménen
még egy nedves szőrszálat sem fogunk tudni felfedezni.
Ellenben ha két órát lovagoljuk a mént, úgy könnyen
megjárhatunk vele 18—20 km-t, nemesak lépésben,
hanem ügetve és ahol a terep engedi, természetesen
vágásban is.
A legrosszabb mozgási módszer a futószáron való
körbehajtás, amely élenként emlékeztet a taposó-
malmok büntető szolgálatára. Ha az ember biztos
volna afelől, hogy a mén a munkát meg nem unva,
engedelmesen fog felváltva balra és jobbra ügetni,
úgy nem volna semmi baj. Azonban a legtöbb mén
megunja ezt a lélekölő, unalmas munkát, elkezd
bökkolni, majd kirug, iparkodik magát a szárról
elszabadítani és ilyen esetekben könnyen elcsuszik
a csak kissé is sáros vagy fagyos terepen, ami esetleg
végetessé válhatik rá nézve azáltal, hogy lábát
töri vagy lapocka-, csipőrándulást, esetleg törést
szenved, amely miatt már több esetben a mént ki
kellett irtani. Homokon való löndzsolásnál nem
olyan nagy a veszély. Mindenesetre a jártatásnak
emél a módjánál feltétlen szem előtt kell tartani

LÓTENYÉSZTÉS.
Rovatvezető: Dührmann Henrik.

A tenyészmének tartása.

Cikkemben egy öreg angol ménesmester gyakorlati
tapasztalatait óhajtom közölni, amelyeket az illető
Bunsow „Rundschau für Vollblutzucht und Rennsport”
címu lapjában tesz közzé és aki — mint a legtöbb
állattenyésztő angol — kiváló megfigyelőképességgel
felruházva, mindenben a természet által adott körü-
lmények szem előtt tartásával világítja meg azokat
a kérdéseket, amelyek a mént tartó tenyésztőt köze-
lebbről érdeklik.
Az anyukanca ménesben a fedeztetés ideje rend-
szerint összeesik az ellés idejével, amikor a ménes
vezetőjének — aki az élő kancákkal és az újszülött
csikókkal amúgy is eléggé el van foglalva — a kancák
fedeztetésével alaposan felhalmozódik a dolga, mi-
után nem egy kancának van meg az a kellemetlen
tulajdonsága, hogy vagy újra sárlik, vagy egyáltalán
nem sárlik, vagy a leghatározottabban utasítja vissza
a mén kedveskedését.
Tárgyaljuk most azt, hogy milyen kondícióba kell
hoznunk, illetőleg tartanunk fedezőméneinket, hogy
azok minden tekintetben kifogástalanul végezzék
kötelességüket. Mielőtt a dolog lényegével foglalko-
zunk, egy tapasztalati tényt kell a sok esetben érdem-
telenül vádolt fedezőméneink érdekében nyilváníta-
nom és pedig azt, hogy tíz eset közül kilencben
nem a mén, hanem a kanca maga az oka meddősé-
ségének.

Telefon: József 463-65

Sürgőnycím: MAUTNEREK

MAUTHNER MAG 55 ÉVE LEGJOBB!

MAUTHNER ÖDÖN MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI R.-T., BUDAPEST

AJÁNL: pannonbúkkönyt, szőszösbúkkönyt, fűmagot stb. **VESZ:** lucernát, lóherét, fehérherét, szőszösbúkkönyt stb.

Diszes új OSZI ÁRIEYÉK — mely hollandi jáclnt- és tulpánhagymákat is tartalmaz — ingyen és bérmentve.

t,
eketo-
-kint:
1-90
2-10
2-30
3-14

14.

a mén vérmérsékletét. A jártatásnak semmi körülmények között sem szabad két óránál kevesebb ideig tartania. A ménnek mindenkori jártatását annyira fontosnak tartják az angolok, hogy azt még a fedezetési idény alatt sem mérséklék, vagy még abban az esetben sem mellőzik, ha a ménnek térséges, szabad kifutója van. A jártatás időtartama idősebb ménéknél természetesen csökken és az életkor előrehaladtával csak a legszükségesebb mozgásra szorítkozik.

A méntartásnál igen fontos szerep jut az ápoló személyeknek. A ménápoló elsősorban józan és higgadt legyen. Ideges ménhez az önuralmát könnyen elvesztő ápolót közel sem szabad engedni. A mént szigorúan kell fogni, de a bánásmód ne legyen embertelen; ápolómestere legyen a gondjaira bízott állatnak, de sohasem kényyura. Félcék természetü egyének sem alkalmasak ménápolóknak. A raén osztónos megérzésénél fogva hamarosan kiismeri ápolója természetét és ilyenkor kiabálással és goromba bánásmóddal hiába próbálja az ápoló félelmét palástolni, legfeljebb idegesebb és ellenségesebb természetűvé teszi a mént. Nyugodt természet, barátságos biztatgatás, határozott kezelés a fő kellekai a ménekkel való bánásmódnak.

Még egy nagyon fontos körülményt kell szem előtt tartani a méntulajdonosnak és pedig azt, hogy a fedezetési idény alatt ménjét okszerűen használja ki és ne zsarolja, ne pazarolja. Még ma is akadnak lötenyészlő gazdák, akik azon az állásponton vannak, hogy a mén a fedezetési idény szünetelése alatt, tehát 7-8 hónapig azzal van elfoglalva, hogy a fedezetési idényre ondot termeljen és hogy a fedezetési idény megkezdésekor ondofelőségben, ondotultermelésben van, emélfogva az idény kezdetén kell a termelő képességének a legnagyobbnak lennie. Ezért ilyenkor fedeztetik vele a legtöbb kancát, sokszor hármat is egy nap. Ez régen megdöntött, téves felfogás. Az összes mirigyváladékok, a szekrétumok mint a nyál, tej, ondo stb. kiválasztódása a természetes szükséglet szerint történik. Amennyiben az állatnak nincsen váladéka szüksége, úgy a szervezet magától vagy megszünteti, vagy mérsékli ezek termelését. Ugyanaz áll az ondotermelésre is. A fedezetési szünetelése alatt a ménnek nem lévén szüksége ondóra, a spermaképződés szünetel. Ha egy kihízott versenylovat kivetünk az istállóból és pályára visszük, az a legelősebb sarkantyú alatt sem fog versenyt nyerhetni, csak akkor, ha fokozatos tréninggel a fölösleges zsírtömeget ledolgoztattuk róla. A tenyészmént is kíméletesen, fokozatosan kell a fedezetési idény kezdetével igénybevenni, hogy a pihent mirigyeket fokozódó, természetes rendszerességgel tudjuk a legnagyobb termelőképesre kényseríteni.

Az emondottak tulajdonképpen telivér mének tartására vonatkoznak, de a félvér méneket tartó tenyésztők is okulhatnak belőle. Nálunk félvér méneknek szánt, megfelelő jó kifutót alig láttam, pedig ugyanaz a jelentősége, mint a telivéréknél. A jártatással is nagyon sok helyen haj van. Nincsenek meg a megfelelő fiatal, jó lovasok, akikre a tenyésztő nyugodt lélekkel bízhatná rá ménjét. Az állami ménésintézeteknél egyszerű nevelésben részesülő hadiárva lovaszfiúk létszáma kevés ahhoz, hogy az ország tenyésztőinek ménápoló igényét kielégítse. Talán ennek az intézménynek keretén belül lehetne a lovaszfiúk, ménápolók kérdését megoldani olyan formában, hogy az egész országban kellene előzetes felhívás után felvenni a ménésintézetekhez a testileg és szellemileg megfelelő jelentkezőket, akiket a kiképzési idő után megfelelő minősítéssel ellátva, a méneket tartó tenyésztők szerződhetnének.

Ezt viszont az állam megterhelése nélkül úgy lehetne megoldani, hogy a tenyésztők azt az illető lóval bánó egyént, akit majd a mén ápolásával akarnak megbízni, saját költségükön (ingyen lakás, legényseggi ellátás) néhány hétre (a fedezetési idény idejében) elküldhetik a ménésbe a tudnivalók elsajátítása végett. A ménésvezető az ilyen jelentkező és

gazdája költségén elemezte egyént a ménésbeli ménápolók mellé osztaná be és az illető a ménésbeli ménápolóknak munkájukban segítségükre állana, illetőleg szolgálatot teljesítene. Ez a megoldás azért volna üdvös, mert a leendő ménápolók megtanulnák a fedezetésnél szükséges segédkezelést, amire annál nagyobb szükség van, mert nagyon sok esetben a fogalmazás akacsony százalékának a fedezetésnél való szakértelem hiánya az oka.

A kondíció kérdése minden tekintetben vonatkozik a félvér ménekre is. A félvértől még fontosabb a nagy testtömeg és az erős, szilárd, jó csontozat. A nagy testtömeg azonban nem zsírtömeget, hanem a megfelelő csontalakra rakódott izomzatot jelenti, amelyet az okszerű takarmányozás mellett csak megfelelő mozgással, jártatással tudunk kifejleszteni. A takarmányozás eilen nálunk vajmi kevés helyen lehet kifogást emelni, különösen az állami bérment tartó tenyésztőknél nem, ahol a mén tartása ellenőrzés alatt áll és ha a ménnél takarmányozási hibákból származó leromlást vagy a kellő ápolás hiányát észleli az ellenőrző közeg, úgy a mént visszaveszik. A hibák tehát inkább a kellő jártatás hiányából származnak, aminek következményeképpen állhatnak elő a már felsorolt tenyészhiányosságok.

Mezőhegyes.

Thiringer Vilmos.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY ÉS GYÓGYÁSZAT.

Rovatvezető: Hutya Ferenc dr.

A Nemzetközi Állategészségügyi Bizottság harmadik ülészaka.

— Párisban, 1929. június 10-15 ig. —

Ezelőtt két évvel alakult meg, Páris székhellyel, a Nemzetközi Állategészségügyi Bizottság azzal a feladattal, hogy a nemzetközi állategészségügyi kérdéseket s elsősorban az állati járványok elleni védekezést külön erre felkért szakértők összefoglaló referátumai kapcsán tárgyalja és megfelelő javaslatokat terjesszen a bizottságban képviselt kormányok elé. A megalakulást megelőző előmunkálatok során 45 állam jelentette be a csatlakozását, köztük Magyarország is a folyó év tavaszán szentesített 1929. XIII. t.-c. alapján. A bizottság mellett, amely évente legalább egyszer jön össze, külön Nemzetközi Állategészségügyi Hivatal van szervezve, amely közvetíti az érintkezést a bizottság tagjai között, levéltárában a különböző országok állategészségügyi vonatkozású törvényeit és rendeleteit összegyűjti és Bulletin de l'Office international des Epizooties című folyóiratában a referátumokon és az ülések jegyzőkönyvein kívül rendszeresen közli az időszaki állategészségügyi értesítők statisztikai adatait, azonfelül pedig a fontosabb szakirodalmi dolgozatokat is ismerteti. A hivatal igazgatója Leclainche tanár, az Institut tagja, a francia állategészségügyi szolgálat főnöke.

A folyó évben a Bizottság június hó 11-től 15-ig ülésezett Párisban s 6 rendes és 2 rendkívüli ülésben bonyolította le a tárgysorozatát. Mintán de Roo, az eddigi elnök, betegsége miatt lemondott tisztességéről, a bizottság Hutya Ferenc dr.-t, Magyarország képviselőjét választotta meg három évre elnökéül, Burgi svájci állategészségügyi igazgatót pedig alelnökéül.

A napirend során a következő kérdések kerültek tárgyalásra.

1. Védekezés a száj- és körömfájás ellen. Mint előadók Jackson angolai és Waldmann németországi tapasztalataik és kísérleteik alapján egyértelműen hangsúlyozták a betegség ragályának tetemes szivósságát az állati testen kívül s ennek folytán a lehetőleg alapos fertőtlenítés szükségét. Az utóbbi

előadó úgy találta, hogy a fehértét megalvasztó szerek kevésbé hatékonyak, mint olyanok, amelyek azt nem alvasztják meg s utóbbiak közül főképpen a szódának 1-2%-os oldata fejtett ki erőyes hatást, ezenkívül pedig a gőz, a forró víz s általában a 60 fokot meghaladó meleg; ezért a vírus az egyrészt fölé tegezett trágyában is hamar elpusztul, föléteve, hogy a föléje helyezett szalma- és földréteg megakadályozza az erjedés közben fejlődő meleg lebbélést.

Németországban a járvány fellépése esetén a fertőzött udvarok lezárása után a lezárt állományt mesterségesen fertőzik és az istállót fertőtlenítik, más állatorvosok pedig a szomszédos udvarok állatait szűrőmullal beojtják. Négy nappal a fertőzés után megállapítják annak eredményét, további nyolc nap múlva pedig, amígön feltehető, hogy az állatok nem fertőznek többé, újból fertőtlenítik úgy az istállót, mint az állatokat. Ettől kezdve a zárlatot enyhítik azáltal, hogy megengedik a tej forgalombahozatását és az állatok vágóhidra szállítását, további 15 nap múlva pedig a zárlatot feloldják.

A szérumos védőoltásokról Müssemeier, a porosz állategészségügyi szolgálat főnöke referált. Németországban kiterjedten alkalmazzák a riemi szérumot vásárookra és kiállításokra szánt állatoknál, továbbá a fertőzött udvarok közvetlen környékén és az előadó részletesen felsorolt adatok alapján mindkét irányban kedvező eredményekről számolt be. Elkérintve azonban a járvány enyhe jellegétől az utóbbi években, az előadó maga sem várja egyedül etől az eljárástól a járvány elfojtását, hanem szükségesnek tartja a különben szokásos intézkedések szigorú alkalmazását is.

Berger, a hollandi állategészségügyi szolgálat igazgatója is jó eredményekről számolt be, de hangsúlyozta a járvány mostani szelid jellegét, amely szintén közrejátszhatott azok elérésében, míg Bisanti olaszországi tapasztalatai szerint fertőzött állományok szérumos ojtása megakasztotta a járvány terjedését.

A vita folyamán többen utaltak arra, hogy a járványt gyógyult állatok, mint vírusgazdák is terjeszthetik, Müssemeier pedig felemlítette, hogy Schleswig-Holsteinben és Hannoverben az jóval ritkábban mutatkozik a hizósértések között, amióta a málmokból előzően fertőtlenített vászonzsákokban, vagy pedig nem vászon-, hanem papírzsákokban szállítják részükre az eleseget.

A tanácskozási eredményét a bizottság a következőkben foglalta össze:

1. A laboratóriumi kísérletek eredményei és a gyakorlati tapasztalatok igazolják a száj- és körömfájás vírusának nagy ellenállóképességét az állati testen kívül s ezért szükséges az alapos fertőtlenítés a betegség elleni védekezés közben;

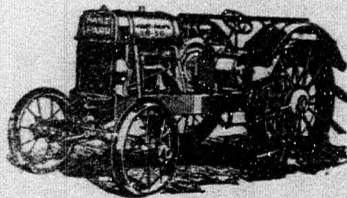
2. A közölt eredmények szerint a rendszeres passzív immunizálás hyperimmunizáló szérummal haladónak tekinthető a száj- és körömfájás elleni védekezési eljárások sorában s emélfogva helyénvaló ebben az irányban a kísérletezés folytatása.

A lépésne terjesztése állati nyerstermények útján. Erről a kérdésről külön cikkben számolunk be.

3. Tilkos gyógyszerek a száj- és körömfájás ellen. A bizottság ezuttal már második ízben foglalkozott azokkal a károkkal, amelyek a gazdákat érik annak folytán, hogy főleg kémiai gyárak és gyógyszerárak nagyhangu reklám kísérletében hatalmasan gyógyszerkelet hoznak forgalomba s ezuton egyrészt föléteges költségeket okoznak a már amugy is eléggé karosodó gazdáknak, másrészt eltérítve őket a hatékonyabb védekezéstől, ártnak a közérdeknek. A bizottság ezért szükségesnek tartja, hogy

a) hivatalos tájékoztatások, figyelmeztetések a mezőgazdákat az ilyen szerek eladása körüli visszaélésekre;

b) a törvényhozás tiltsa meg a száj- és körömfájás kezelésében olyan specialitások alkalmazását, amelyeknek állategészségügyi igazgatási hatóságok nem állapították meg a hatékonyságát.

HART-PARR

a legerősebb traktor!

Kezelése a legegyszerűbb! Élettartama a leghosszabb! Üzeme a legolcsóbb!

A Földművelésügyi Minisztérium rendelete szerint a HART-PARR traktort 200 holdon aluli gazda 15%-os állami hozzájárulással vásárolhatja.

Árajánlattal, részletes ismertetéssel és referenciákkal szolgát a vezetőköpveiselet: FEHÉR NIKLÓS GÉPGYÁR R.-T., Budapest, V., Váci-ut 80.

RÉTI ZOLTÁN állatbizományos

BUDAPEST, IX. kerület, Sertésvásártér. Levélcím: Réti Zoltán, Budapest, IX., Sertésvásártér. — Táviratcím: Réti Budapest Sertésvásártér. Telefon: József 386-28, József 242-93. Lakattelefon: József 818-11.

Foglalkozik: a ferenfvárosi vásárokon sertés, szarvasmarha, borjú és juh bizományi eladásával. Hízott és sovány sertések, szar, szalonna és hus adás-vételnek közvetítésével. — Kívánatra vásári jelentésemet díjmentesen küldöm és szakszerű felvilágosítással szolgállok.

...jét megvalasztó sze-
olyanok, amelyek
közül főképen
et ki érélyes hatást,
viz s általában a 60
virus az egymás
ar elpusztul, föltve,
földréteg megaka-
dó meleg lehelését.
épése esetén a fer-
zárt állományt
állót fertőtleník,
idos udvarok álla-
pal a fertőzés után
további nyolc nap
gy az állatok nem
gy az isállót, mint
ot enyhítik azzal,
hazozatát és az
b 15 nap múlva

4. **Időszaki állategészségügyi értesítők.** A bizottság kezdettől fogva arra törekszik, hogy az államok egységes minta szerint szerkesszék és a lehető leg- röviddebb uton küldjék szét ezeket az értesítőket, mert csak így lehet kellőképpen tájékozódni az állati jár- ványok földrajzi elterjedéséről és idejekorán meg- emteni még nem jutott döntésre, hanem a bizottság háttagu bizottságot küldött ki (előadó: *Hutjra Ferenc*), amely a jövő évi ülészakban fog részletes javaslatot előterjeszteni.

4. **A juhok águmóköria.** Ez a betegség az utóbbi években erős elterjedést nyert Argentínában és Pata- góniában, főleg az ürök között (idősebb állatoknak 50-60%-a is fertőzve lehet) s miatta Angliában mind többet koboznak el az oda fagyaszott állapotban szállított állatok közül, azonkívül a kérdés hasonló okból Ausztráliát is érinti. Az előadók, az ebből eredő károsodások elhárítása végett, kívánatosnak jelölték a betegség tüzetes tanulmányozását és a bizottság hozzá is járult a kívánágunkhoz azzal, hogy a kérdést kitűzte a jövő évi tanácskozások napirendjére.

5. **A Calmette-féle védőoltás a gümőkör ellen.** Ez a kérdés csak annyiban jött szóba, hogy Hollandia, Svájc, Lengyelország és Magyarország képviselői ismertették gyakorlati, illetve laboratóriumi kísér- leteiket, anélkül azonban, hogy módjuk lett volna beszámolni a védőoltások gyakorlati értékéről. A bizottság is azon az állásponton volt, hogy még idő előtti dolog volna ebben a kérdésben állást foglalni s ezért a következő határozatot fogadta el: Kívánatos, hogy a különböző országokban kísér- letek végeztessenek a Calmette-féle BCG-oltóanyag- gal a Népszövetség egészségügyi bizottságának határozata értelmében.

A bizottság zárulésében a következőkben állapi- totta meg az 1930. évi május hó 6-án és azt követő napjain tartandó tanácskozásainak tárgysorozatát: 1. A száj- és körümfájás prophylaxisa, különös tekintettel az aktív és a vegyes immunizálás mód- szereire; 2. a sertéspestis körjelzése; 3. a sertés- pestis és a keleti marhavész vírusának ellenállása különböző fertőtlenítő eljárásokkal szemben; 4. az időszaki állategészségügyi értesítők és az állator- galmi egészségügyi bizonyítványok egységes min- taja; 5. a juhok altuberkulózisa; 6. a férgek okozta betegségek prophylaxisa; 7. védőoltások a tuberkulózis ellen.

A hivatal irodája folytatni fogja az adatgyűjtést a következő kérdésekre vonatkozólag: 1. a fertőző elvételés prophylaxisa és a meddőség okai; 2. a biológiai készítmények (vakcinák, szérumok, tuber- kulin stb.) egységes elbírálása; 3. a száj- és körümf- ajás ellen ajánlott specialitások általános tanulmá- nyozása.

a belterjesebb művelést, másrészt a legdrágább munkarendszerek közé tartozik. Gazdaságunkban is volt akadály a részes munka, miert is a helyi szokások ellenére is el kellett hagynunk, hogy az új rendszerre váltó áttérés ne járjon megrázkódtatással, figyelembe vettük azt, hogy eddigi részes munkáink kereset- tükben ne károsodjanak. A gazdaság a részes művelési móddal szemben így olyan többletjövedelemhez juthat, amely megokolja a részes művelés elhagyását s így a belterjesség felé való törekvést is.

E két követelménynek olyan szerencsésen sikerült eleget tenni, hogy ez a sok helyütt alkalmazott rend- szer, hasonló viszonyok között gazdálkodóknak, mintául szolgálhat. A művelést napszámban, a tengeritörést, a répa- és burgonyakiszedést részes munkásokkal végeztetjük. Hogy a régi részes munka és a mostani napszám és részes munka kombinációja között az összehasonlítást megtehessek, meg kell felelnünk arra, hogy a részes munka mellett, valamint a napszám és részes munka kombinációja mellett: a) egy métermázsra termény előállításához mekkora a munkaköltség; b) mennyit kereshet a munkás egy nap alatt?

Hogy hozzászólásom hosszúra ne nyuljon és emel- lett elég világos képet adjak, 9 éven át folytatott pontos feljegyzéseim alapján a tengeri kétféle művelése között teszem meg az összehasonlítást.

1. Az 1920-1924. években **harmados művelés** mellett a) keresett a munkás: 10 kat. hold tengeri öt évi átlagtermésének (kültérjes művelés mellett 157-50 kg-nak) 1/3-át, 52-50 kg-ot. A munkabér, amelyért dolgozik: kétszeri kapálás kitesz holdankint 10 napot, összesen 100 napot, a tengeritörés, szárvágás holdankint 5 napot, összesen 50 napot, összesen 150 napot. Egy napi munkabérre esik tehát $\frac{5250}{150} = 35$ kg csövestengeri. b) *a gazdaságnak 100 kg csöves- tengeriből 33-3 kg-ot kell kiadni harmados művelésnél munkabérre.*

2. Az 1925-1928. években a tengerit belterjesen műveltük (tarlószántás, trágya alá szántás, öszi mély szántás, tavaszi tárcsázás, fészkebe vetés géppel, eredeti nemesített, bőven termő vetőmagot használva, kétszeri kapálás a növények körül, 4-5-szörös lök- kapálás stb.). A tengerit a már említett módon **napszám- ban műveltük és a csöstermés 10%-ért föltük** le (ebben a szárvágás is benne van).

Igy a) keresett a munkás: 10 kat. hold tengerinég- yévi átlagtermése 29-20 kg, összesen 292-00 kg volt, amelyből 10% törési és szárvágási rész 29-20 kg-ot tesz ki. A napszámköltség volt: kapálás a növény- tövek körül kétszer 4 nap = 40 nap, a 1-50 P = 60 P, amey összeg a 12 P-vel 5 q csöstermés érteke 500 kg. Az összes bér 34-20 kg volt. Ezért a bérért dolgozik a munkás: kapálásnál 40 napot, tengeri- törésnél, szárvágásnál 5 napot, 50 napot, összesen 90 napot. Egy napi munkabérre esik $\frac{3420}{90} = 38$ kg csövestengeri.

b) *a gazdaságnak ki kell adni 100 kg csövestengeriből 34-20 - 292 = 100 = 11-71 kg-ot munkabérre.* Tehát ennél a rendszernél egy nap a munkás többet kereshet, de a részes művelésnél kiadott munkabérnek csak harmad- része kell kézimunkára. Igaz, hogy ehhez hozzájön a lökapálás költsége, de ez elenyészően csekély a részes- művelés munkaköltségeihez képest. De nem az a célom, hogy erre kitérjek, hanem az, hogy felhívjam a figyelmet erre a gyakorlatban bevált rendszerre, amelynek alkalmazása mellett a gazdaság kézimunka- bér kiadását egyharmadára csökkentheti anélkül, hogy a munkást károsodás érje.

A munkások bizalmatlansága miatt az első év elég sek nehézséggel járt ugyan, de az első év sikeres er-edménye elég volt arra, hogy e rendszert a burgonya- és

répatermelésnél is általaonosítsuk. A burgonyát nyol- cadában, a répát tizenkettődben szedeim és az eredmény hasonló volt a kukoricához.

Fenti rendszerrel át tudtam térni a kapások belter- jesebb termelésére. S mivel a kiadásokat nagy mérték- ben csökkentettük, a kapás termelés jövedelmezővé vált annyira, hogy 1927. évben már 100 %-kal növel- tük a kapásnövények területét. Annál is könnyebben megtehetjük ezt, mert zoldtrágyában és tőzeges hig árulekben nagy trágyatöbbletre tudunk szert tenni. Ma annak ellenére, hogy az összes kapásainkat házi- lag műveltetjük és csak részesekkel munkáltatás- reszt kapják most munkáink a részes munkáltatás idejében kiadott munkabérnek. A napszám és részes munka kombinált alkalmazásával munkáink jölétét emelhetjük, termelésünket jövedelmezővé tehetjük. Válicska-pusztja. Pörncezi József.

GAZDASÁGI IPAR.

Rovatvezető: Híries-Tóth Jenő dr.

Hozzászólás a motalko kérdéshez.

A „Köztelekben“ régebben és a mult hóban megjelent szakcikkék műszaki szempontból olyan messzemenően tárgyalták a szesznek az eröművekben való értékesü- lését, hogy csakis a napilapokban felújuló, nyugtalan- ságot okozható nehézményezések miatt óhajtok e kér- déshez hozzászólni.

Legalább négy évtizede, hogy a szesznek motorikus és világítási célokra való alkalmazásával laboratóriumi kereteket túlhaladóan foglalkoztak. Mígön négy év előtt a kormány a külföldről behozott, valután- kal rontó benzinnel a hazai nyelstermészekből elő- állított szeszszel való keverése elrendelését napirendre tűzte, máris tudományos felkészültséggel ellenőrzött csekély számú hazai, de annál bőségebb külföldi adatok birtokában volt. Ismertük máris a 90-97 fokos nyers és finomított szesztől kezdve egész a 100%-os, azaz abszolút teljesen vízmentes tiszta szeszig, azoknak a legkülönbözőbb arányokban ben- zinnel, benzollal való keverékeihez való legváltoz- tosbab indítást, gépkatrézkek megóvását, a keveré- kek állandóságát (homogenizálás) szolgáló segéd- anyagokkal ellátottaknak, a tiszta benzinnel szemben erőszolgáltatás, anyagszükséglet, a gépek tartósságára, tisztántarthatóságára vonatkozó összes adatokat. E keverékeket bevezették a közforgalomba hűvös, mérsékelt, foiró égőv alatt és kipróbálták a hajó fűtésétől kezdve az eröművekben, személy- és teher- autómobilokon, traktorokon keresztül. A mai motalko rendelet már ezek alapján is kiadható lett volna. A magyar kormány előrelátása mégis elrendelte a helyzet reális tisztázását. Először a nagy szeszgyárak teher- és személyszállító autóikon szereztek kedvező tapasztalatokat, majd a Technológiai Intézet és a Műegyetem végzett részletes tanulmányokat.

Az így néhány vagon szesz felhasználásával nyert adatok nem cáfolták meg, de nem is cáfolhatták volna meg a sok ezer vagon szesz elhasználásán alapuló külföldieket. Tény az, hogy az alkohoi vegyi és fizikai tulajdonságainál fogva egyesek szerint 20%-kal, mások szerint 40%-kal, végeredményében tehát gazda- ságosabban érvényesül a motorokban mint munka- forrás, mint a nálánál kb. 40%-kal több hőt adó benzín. Előntetlenül hagyta azt, milyen volna a helyzet mind a két erőforrás teljes kihasználására szerkesztett tudományos műszernek tekinthető gép- ben. A különböző rendszerű, koru autómobilok erő- forrás fogyasztásában 10-30%-nál is nagyobbak az eltérések. Az üzemben ezért a 20% arányig bezáróan az abszolút szeszszel kevert benzín a fogyasztás szem- pontjából teljesen egyenértékű a tisztával. Erősebben észrevehető befolyása a szesznek, majd kisebb- nagyobb nehézségek, hátrányok a 30% és a felett levő keverésnél mutatkoztak. Nagyobb erőkihajtéskor a

MEZŐGAZDASÁGI ÜZEM ÉS SZÁMTARTÁS.

Rovatvezető: Ormándy János dr.

A részes munka.

A „Köztelek“-ben ebben az évben több hasonló című közlemény jelent már meg, amelyekhez én is hozzá kívánok szólni s ezért ismertetem a gazda- ságunkban négy év óta s azt hiszem, már több helyütt is alkalmazott részes kapás műveltetési rendszert. Vidékünkön annyira általános a kapások részes művel- tetése, hogy szűkebb körzetünkben nincsen is ez alól kivétel. Ez az állapot nagy mértékben súlyosbította a kapások hazi művelésére való áttérés lehetőségét. A részes munkának el nem vitatható előnyeivel szemben két nagy hátránya van, egyrészt akadályozza

Olcsó vetést, bő aratást és egészséges termést az

ARZOPÁC PORCSÁVÁZÓ

biztosít.

BIGRIOL NEDVESPÁCCAL

való csávázás olcsóbb a rézgálicnál.

Gyártja: KRAUSZ-MOSKOVITS EGYESÜLT IPARTELEPEK R.-T.

KÉRJEN DIJTALAN ISMERTETŐT! BUDAPEST, VIII., ÖRÖMVÖLGY-UTCA 8. KÉRJEN DIJTALAN ISMERTETŐT!

szesz előnye az autóval versenyzők, valamint a francia teherautók, autóbuzsok kiemelik. Kund dr., a Müegyetem adjunktusa által szerkesztett traktor is ezt igazolja. A németek, csehek fakultatív bevezetett keveréke, amely ma a nálunk kötelezővé tett motalkóval azonosan készül, évről-évre emelkedő, jelenleg 240.000 hi-re, illetve 63.000 hi-re becsült fogyasztással a felhozott ellenérveket magukban véve is megdöntik. A német, cseh gazdák mind szélesebb körben kevert benzinnel dolgoztatják erőműveiket.

A magyar viszonyoknál fakultatív intézkedéssel a keverés ügyét életbe léptetni nem lehetett volna. A német gazdák a legelkessebb uttörői a szesz ilyen értékesítésének. Gazdaságuk rentabilitása előmozdítását érték. A mi aktivitásunk nem eléggé mély. A szesztermelésünk is pl. a németnek csak kb. 1/3-a. A magyar szeszértékesítő tehát kisebb teherbíró képességű, mint a német szeszmonopólium, vagy a dúsgazdag cseheké. Azoknál előrelátható volt a megértésből fakadó, propaganda befektetéseket megterítő kellő mérvű fogyasztás. A magyar abszolút minden gyártók viszont csak a törvényjellegű kényszer reményében fektethettek be százazretket az abszolút szesz gyártására, tárolására szükséges berendezésekbe. A szesz elhelyezését minden szempontból elő kell mozdítanunk. Hazánk igen könnyen juthat olyan helyzetbe, amely elzárja előtte a benzin behozatalát és ekkor kizárólag vagy nagy mérvben a hazai szesz használatára kényszerül. Ez az állapot akkor is bekövetkezik, ha a hazai szesz, növényekből nálunk is fognak benzint, benzol vegyületeket gyártani.

Terményeink ma minden irányban nehezebb értékesíthetők. A gyárpar a feleslegét dumpingolva vízi külföldre. Egy időben olvashattuk, hogy Amerika a gabonafeleslegével fűtött, hogy a gabona árszintjét tarthassa. Ausztrália a főlős gyapuját a tengerbe vetette. Kalifornia gyümölcstermelői szerkesztették, hogy a termésük egyáltalán nem értékesíthető hányadát, amely már az összesség rentabilitását veszélyezteti, motalkóval alakjában eltüntessék. Kevesebb áldozatot, ráfizetést követel ez, a gyümölcsöknek vagy akár a bornak is egyszerű elpusztulásából eredő veszteségeknél, nemkülönben az árnyelőm versenynél.

A belföldön, valamint az exportnál az értékesítés nehézségei, a főterményeinknél elért árak, gyümölcsöknel, valamint az állatállományról körülbelül egyenlők. Ha a helyzet nem változik, akarva, nem akarva, egyaránt a belfogyasztást és a külföldi exportot kezében tartó monopóliumokra kényszerülünk. A szabad élet érdekében, bár Kismérvű, de mégis némi kiegyenlítés a motalkó, mert azzal évente emelkedően, az italszesz terhére, az összesség árát lenyomó étkészési és exportcélra nem, sőt a mai helyzetben, sajnos, arra éppen ugy alkalmas burgonyát, búzát, rozst, tengerit, kölest, cirokot stb.-t hasznosítottunk. Előmozdítjuk a répatermelést és a melás értékesülését is. A visszamaradó moslékon hízik az értékesebb árú, amely a talajnak egyuttal nagy részben visszaadja az abból a terményekkel felvett, külföldről behozott foszforsavat, káliumot. Tehát kevesebbet fizetünk benzinnel, műtrágyáért a külföldnek. Az italszesz fedezi a motalkó és ipari szeszek kedvezményeit. Ilyen gazdaságos megterheléssel a bor értékesítését, a szociálpolitikát, egészségvédelmet közvetve szolgáljuk.

A magyar szeszértékesítő R.-T. éveken át nagymennyiségű szeszt exportált. A szesz kivihetősége konjunkturális kérdés. Törökország a szesz termelését felkarolja. Ott most nagy gyárak vannak alakulóban. Az ásványi anyagokból való szeszgyártás minden irányban foglalkoztatja a nagy vegyi iparokkal, vízi erővel rendelkező államokat. Schöller, aki Siemensen—Glassen fából, fűrészporból cukrot, ebből szeszt erjesztő eljárásainál szerzett tapasztalatok alapján, úgy látszik az általa szerkesztett feltáró rendszerével,

amelyet a „Magyar Szesztermelő“ részletesen ismerteti fog, 1 liter szeszt körülbelül 22 filléért állít elő. Rendszer alapján Németországban most állítanak fel faanyagból évi 30.000 hl szeszt termelő üzemet. Az ipari szesz termelésének fokozása olyan tultermelésre fog vezetni, amely a jövőben az export lehetőségét, még a legnagyobb áldozatok mellett is, elzárhatja előlünk. Egyetlen lehetőség a szesznek motorikus célokra való felhasználása.

A teher-, személyautóautóknak, traktoroknak a köz érdekében terjedniük kell. A terheket ma majdnem kizáróan a gazdaközönség viseli. Ezek az erőművek a könnyű és a nehéz loállományunk, az ökrök értékesíthetőségét — beieértve a nevelésükre, fenntartásukra szükséges terményeknek belföldön való felhasználását — fokozatosan hátrányosan érintik. A külföldről, ahová eddig lovakat kivittünk, nem is beszélek. A változott viszonyokhoz épülő utak drágábbak mint a kocsiutak, keményebbek is. Ez a tétel lassítja a gazdaközönség érdekeit szolgáló egyéb mellékutak kiépítését. A kemény utak minden előnyük mellett legalább is, amíg azt a lovak meg nem szokják, azokat jobban igénybe veszik, mint a régiek. A hintők gyorsabb felhasználása, a nagy számban szétrázódó kocsierekre gyakoribb vasalása, sőt kicserélése, gumibroncsokkal való ellátása, nagyobb terheket jelent a még sokszorta nagyobb számban lévő lóartókra, mint a még kevés számú autómobilok fuvokájának kicserélése. A külföldről bejövő autók újabb gyártmányok, ezért a benzin-keveréket nagyobb nehézség nélkül használhatják. A magyar gazdaközönség érdeke megkívánja, hogy egyöntetű, határozott állásfoglalással közzöntsse a magyar kormány döntését. *Hérics-Tóth Jenő.*

Összehasonlító kísérletek a kézi- és gépjézés eredményei között.*)

Napjainkban, amikor a gazdák számára már nem nyílnak jól kihasználható kedvező gazdasági helyzetek, hanem a gazdasági élet mindig nehezebb és nehezebb megpróbáltatások elé kerül, elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy gazdánk a mezőgazdaság minden ágában a legnagyobb jövődelem elérésére törekedjenek. Ezt pedig leginkább a technika magas fokán álló gépek használata utján érhetik el, ami a drága és nem minden téren megbízható és nem mindig rendelkezésre álló kézimunkát helyettesíti. Ezeknek a céloknak az elérésére szolgálják a vető-, cséplő- szántógépek, a traktorok és elődésom tárgya: a fejőgépek is. Az előbbieket már bebizonyították munkájuk tökéletes, olcsó, gyors és kifizetődő voltát, valamint a belterjes gazdaságokban alkalmazásuk szükségességét. Az utóbbiak most jön a bemutatkozása és tökéletes, olcsóbb voltának, kifizetődőségének kimutatása. A fejőgépek más gazdasági gépekkel szemben az a hátránya, hogy a bemutatkozás is nehezen megy, mert a magyar gazdatársadalomnál csupán a fejőgépek szónak az említése is ijedelmet kelt. Ezt pedig a maradáságának kell tulajdonítanunk. A bemutatkozás után a fejőgép jó, olcsó és kifizetődő voltát a kimutatása könnyebb, mert a gép tökéletes megoldása és a pontos kísérletek ezt kézzelfoghatóan tárják szemünk elé.

A fejőgépet akkor tudjuk tárgyilagosan megítélni és jó voltáról, valamint jövedelmezőségéről meggyőződni, ha először a kézi fejtésről beszélünk, vagyis először a fejő emberről, másodsor a tehénnek a fejő ember fejésével szemben tanúsított tej kiválasztásáról, harmadsor a fejés tisztaságáról, negyedsor az esetleges tőgybajokról beszélünk.

1. A jó fejő ember alkalmazása mindig fontos kérdés volt a gazdaságban; a járandósága is a többi gazdasági csalédek főlé emelte. A fejő ember feladata a legnehezebb a csalédek között. Az alvási és evési időt leszámítva, folyton és egész nap munkában van s egész nap nehezebb munkában mint a béres, vagy a kocsi, emellett kimenője is ritkán van s ha van is, csak délig, nem mint a többi csalédnek, estig. Ha pedig este is kimaradna, ugy nem tudja magát kellően kipihenni, a hétfői munkáján meg fog látszani ennek súlyos

*) Ifj. Rákossy Lajosnak az OMGE tejjgazdasági bizottsága 1929 június hó 18-i gyűlésén tartott előadása.

következménye. A fejési munka a pihent, nyugodt erőt ökvellen megköveteli. Napjainkban, amikor mindenki a munka könnyebb végét szereti megfogni, erre a nehéz állásra megbízható ember, ha az öreg — háboru előtti — generáció kihalt, nem igen lesz kapható. A fejő ember kérdéseinek megoldása mindig súlyosabban nehezedik a gazdáknak. Akárhogyan is iparkodik a gazda ilyen generációt nevelni, sohasem fog olyan munkásról kapni, mint amilyen a fiatal generációnak az izig-vérig becsületes paraszt őse volt. Általában a munkásviszonyok ott rosszabbok, ahol a gazdaságokhoz közel ipari gyárak vannak. A gyári munkásról átragad a destruktív szellem a gazdasági csalédre, aki ettől áthatva hanyag, lelkismeretlen munkát végez. Az ilyen embert fejő embernek alkalmazni kockázat nélkül nem lehet. Sajnálattal kell azt megállapítani, hogy bora-tovább jól fejő és megbízható ember alkalmazása a legnagyobb nehézségekbe fog ütközni.

2. A tehénnek a fejő ember fejésével szemben tanúsított tej kiválasztásánál ismeretes az, hogy a tehén az általa termelt napi és évi maximális tejmenyiséget csak akkor fogja leadni, ha a tehén mindig egy és ugyanaz a fejő ember feji és ha a tehén által megszokott fejő ember keze a fejésnél gyakorolt pulzatív hatást pihent, nyugodt izomzattal végzi. Ezt a két megállapítást lassuk a valószínűságtal vgezött kísérletem által megvilágítva. Az elsőnél fő követelmény az, hogy egy bizonyos tehén csoportot mindig ugyanaz a fejő ember fejjon, anivel elérjük azt, hogy a tehének a fejésnél a napi és évi maximális tej mennyiségét fogják leadni. De nemcsak az állandó fejő ember váltik szükségessé, hanem nagyon fontos az is, hogy az illető fejő ember mindig egyforma sorrendben fejjon, mert ezáltal — tíz tehenet véve példul —, az első tehén az erőteljes fejtést, vagyis pulzatív hatást szokja meg, míg minél inkább haladunk a tízedik felé, ugy annál gyengébb fejtéshez, pulzatív hatáshoz szoknak hozza a tehének. Így minden tehén erősebb és gyengébb pulzatív hatást, vagyis minden tehén egy bizonyos mérvű pulzatív hatást szokik meg. Minden tehén mintegy megszokja a pulzatív hatás különböző mérvét s csak amellet fogja a tejet teljes egészében leadni.

Állandóan ugyanazzal a fejő emberrel és mindig egyforma sorrendben két évig 12 drb tehénnel végeztem kísérletet. A tehének tejeleése ilyen módon nem mutatott túlságos nagy ingadozást, kivéve egy esetet, ha 12 tehén közül egymás mellet két vagy három tehén szárazon állt. Ebben az esetben a szárazon álló tehének után álló tehének tejeleése a megszokott pulzatív hatás elmaradása miatt ingadozó volt. Ezt az utóbbi körülményt ugy próbálhám kiküszöbölni, hogy minden tehén mindig egy fejő emberrel fejteltélva fejtem, hogy a tehének így állandóan különböző pulzatív hatásokat szokjanak meg. Az ilyen fejésnél az előző fejtési mód hátránya nem lett kiküszöbölve, a végeredmény pedig az volt, hogy egyes tehének mutattak ugyan két-háromszáz kg-nál nagyobb tejeleési többletet, de az istálló átlag háromszázhetven kg-nál kevesebbet lett. Kézi fejtésnél leghevesebb mód, ha 10—12 tehenet mindig az azok által megszokott fejő ember feji ugyanabban a sorrendben. Ezekből a kísérletekből azt a következtetést lehet levonnunk, hogy a tehének képességei nincsenek teljes mértékben kimerítve. A nagy napi ingadozások miatt a tehén nem fejt ki teljes tejeleőképességét, ezáltal elcsúsznak az elérhető legnagyobb jövedelmünkől, ellenben mindenkitől azonnal elérjük, ha a felmerülő akadályokat igyekszünk kiküszöbölni.

A második meghatározás szerint a tehén a napi és évi maximális tejmenyiséget csak akkor fogja teljes mértékben szolgáltatni tudni, ha a megszokott fejő ember keze a pulzatív hatást mindig pihent, nyugodt izomzattal végzi. Lassuk ezt az elméleti tételt kísérlettel megvilágítva. A kísérletre 12 tehenet állítottunk be, az első és tizenkettedik tehénnek egyforma tejeleőképességet volt, a laktációs idő megindulása is egyidőben történt. A 12 tehenet mindig az általuk megszokott fejő ember, mindig ugyanabban a sorrendben fejté, kivéve, amikor a kísérlet szempontjából a sorrend a következő laktációs időben megváltozott. A fejés kérdésén a fejő ember izmai pihent állapotban lévén, a legelőkeltebb pulzatív hatást végezve, az első tehénnel elérjük a napi maximális tejeleést. A tizenkettedik tehénnel az izom fáradtabb, a pulzatív hatás nem lesz olyan mérvű, mint az első tehénnel volt és az ugyanolyan tejeleőképességgel felruházott tehén nem fogja már a maximális tejmenyiséget szolgáltatni. Ha pedig a fejési sorrendet a következő laktációs időben megváltoztatjuk, azt fogjuk tapasztalni, hogy a lizenkettedik tehén, amelyet most először fejtünk, adja a napi maximális tejet és az első tehén fog kevesebb tejet adni, ebből folyóan az évi tejetmelése is kisebb lesz, mint az előző évben volt s a most először fejt tizenkettedik tehén

Uj típusu

Fordson traktorok

budapesti raktárunkról már szállíthatók

AJÁNLATTAL SZOLGÁL A LEGREGÉBB AUTORIZÁLT KÉPVISELET!

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI, BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-U. 12.

Fiók: Székesfehérvár Magyar Király Szálló épület. Kérje 4. számú prospektusunkat!

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.

Ujdonság!

„GLOBUS“

szabadalmazott műtrágyázó egyesítve merítőkanalas

AGRARDRILL vetőgéppel.

Részletes ajánlattal készséggel szolgál!

Agrárglobus Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.

Budapest, V., Lipót-körút 12. szám.

Távíráti cím: AGRGLOBUS

Telefon: Aut. 283—49

gödör... munka... elöl... ember... gazdaság... munka... elöl... ember... gazdaság... munka... elöl... ember... gazdaság...

foja adni a maximális tejmenyiséget s ezáltal az évi tejtermelése nagyobb mérvű lesz, mint az előző évben volt. (Saját istállóban végzett kísérletnél az első tehén 305 fűt volt, 1924. évi 2500 kg. tejeléssel; tizenkettedik tehén 366 Alma volt, 1924. évi 2500 kg. tejeléssel. A f-r-dított sorrendben végzett fejés után az 1925. érvégi állagok hozam, lehat 150 kg tejjel több tejet értünk el, a most utó-jára fejt 365 Fáninal pedig 2393 kg tej volt a hozam, vagyis 197 kg tejjel kevesebb tejet kaptunk.) A kísérlet igazolja azt, hogy a tehének tejelő képességei nincsenek teljes mérték-ben kimerítve, amiből azt láthatjuk, hogy az évi összes tej-mennyiség sem lesz olyan nagy, mint amelyet a tehén képességeinek a teljes kihasználásával elérhetünk s ezáltal termelésünk nem tökéletes és jövedelmünk nem teljes mértékű.

gyűjtő edénybe való átvittetésénél az még nagyobb felületen érintkezve az istálló levegőjével még több baktérium kerül bele. Szokták még a gyűjtő edényt az istállón kívül a szabad ég alatt is feleltetni, de ez is helytelen, mert a levegő tele van károsnak-károsabb baktériumokkal. A fent leírt kézi fejési mód mindenestre a leghelyesebb és legökösesebb és a tejnek higiénikusabban való előállítását szolgálja. Itt említem meg azt, hogy van ennél még egy higiénikusabban kézi fejési mód is, amelyet a csecsemők részére fejt tejjel végeznek, de ez olyan költséges berendezkedést és olyan sok munkaerőt igényel, hogy a rentabilitásáról szó sem lehet.

4. A napirenden előforduló esetleges tőgybajokról csak annyit, hogy a tőgyön előforduló repedések és szemölcsök a kézi fejésnél felszakadnak, felsebeződnek, lassan és nehezen gyógyulnak.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Matschenbacher Emil dr.

(A bortörvény módosított végrehajtási utasítása. — A közös legelők határainak állandósítása és fájnak kihasználása. — Nemzetközi megállapodás a nyersbörök, illetve a csontok kivitele tárgyában. — A vagyonváltásföldekből földbirtokpolitikai célokra juttatott ingatlanok ellenértékének kiszámítása.)

A bortörvény módosított végrehajtási utasítása.

A hivatalos lap folyó évi szeptember hó 24-i számában, mint a földművelésügyi miniszter 2000. sz. rendelete jelent meg az 1924. évi IX. és az ezt kiegészítő 1929. évi X. t.-c.-ek, vagyis az érvényben lévő bortörvények végrehajtási utasítása.

A rendelet ismerteti azokat az eljárásokat, amelyeket a bor készítésénél a bortörvényünk korlátai között igénybe lehet venni. A rendeletben felsorolt anyagokon és eljárásokon kívül azonban bármely más anyagot a musthoz, vagy a borhoz hozzáadni, vagy készítéséhez felhasználni, illetőleg más eljárást alkalmazni tilos. Bizonyos korlátozásokkal meg van engedve a must besűrtése, mustméz, szőlőszelé, szőlőlé és fonnyszerűt szőlő készítése, a sűrtített mustnak és hazai száritott szőlőnek, ugyancsak borpariatnak javítása célra való felhasználása, továbbá meg van engedve törvényes előírások szerint a kénézés, szavatolás, derítés, égetett cukor, szénkultúreresztő és szén-sav használata, a felöntés, szűrés, pasztórozás, háziasítás és borfagyasztás, ellenben szigorúan tilos a víz, szódavíz, bármely nem borból előállított szesz, mazsola, gyümölcsle, mindennemű cukor, sacharin, méz, glicerin, szalicil-sav és egyéb vegyi készítmények felhasználása. Beteg, romlott, hibás, valamint ecetes bort közfogyasztás céljára forgalomba hozni tilos, hanem az ilyen bor csakis ipari felhasználásra, ecetgyártásra, párlatkészítésre stb. használható fel. A borok kezelésére, vagy raktározására szolgáló helyiségekbe cukrot, vagy ipari szeszt bevitni, vagy ott raktáron tartani tilos.

A végrehajtási utasítás részletesen intézkedik a borok elnevezéséről és megjelöléséről feltételeiről, a fokozottabb védelemben részesülő borfajtákról, mint aminek a soproni veltelini, a mori ezerjő, a somlyói furmint, a badacsonyi rizling, kékenyeli és szürke barát, továbbá a furmint és muskotály, a szekszárdi kadarka, a villányi kadarka, a gyöngyösi (visontai) kadarka, az egri kadarka és az egri bikavér. Ezenkívül különleges rendelkezéseket tartalmaz a rendelet a tokajhegyaljai borokra, nevezetesen a tokaj-hegyaljai szomoródnira, a tokaji aszura vonatkozólag. A rendelet 17 borvidéket állapít meg, szabályozza a tokaj-hegyaljai szomoródnira, a tokaji aszura vonatkozólag. A rendelet 17 borvidéket állapít meg, szabályozza a tokaj-hegyaljai szomoródnira, a tokaji aszura vonatkozólag. A rendelet 17 borvidéket állapít meg, szabályozza a tokaj-hegyaljai szomoródnira, a tokaji aszura vonatkozólag.

A tipusborok készítésére a földművelésügyi miniszter ad engedélyt. Tipusbor az olyan bor, amelynek valamely borvidéktől, termőhelytől és szőlőfajától eredő sajátos tulajdonságait különleges eljárásai és kezeléssel állandó jellegűvé

teszik. A tipusborok készítésére vonatkozó eddigi rendelkezések annyiban módosulnak, hogy azok, akik tipusbor akarnak előállítani, tipusboraikon az állami ellenőrző jegyet alkalmazhatják, ha az a követelményeknek megfelel. A rendelet értelmében a borpárlatot, mint szeszest italt „Cognac” megjelöléssel forgalomba hozni, a trianoni szerződés értelmében tilos és ezután a borpárlat csak mint „Brandy”, „Bor-láng”, „Borfia”, „Borleke”, „Bortüze”, „Magyar konyak” stb. elnevezések alatt hozható forgalomba. A végrehajtási utasítás utolsó fejezete szabályozza a borvizsgáló szakértő-bizottságok, a borellenőrző bizottságok, valamint az országos szőlő- és borgazdasági tanács szervezetét és hatáskörét.

A közös legelők határainak állandósítása és fájnak kihasználása.

A földművelésügyi miniszter 70.600. sz. rendeletében intézkedik arra nézve, hogy a községi legelők határainak állandósítása céljából minden ilyen legelő határait a községi előjárás által legkésőbb 1930. évi június 1-ig kiküldendő bizottságnak be kell járnia a szomszédos birtokokos bevonásával. A határ bejárása alkalmával a legelő nem vitás határral ideiglenes jelekkel kell megjelölni, amelyek azután állandó jelekkel cserélendők fel. A legelőhatár ama részén, ahol a határ nem vitás, vagy ahol a vitás határkérdés rendezése békés uton jogerős sikerül, az állandó határjelkelet legkésőbb 1930. évi szeptember hó végéig le kell tűzni, míg a vitássá tett határvonalak bírói uton állapítandók meg.

A 77.777 sz. földművelésügyi miniszteri rendelet a közös legelőkön lévő fák kihasználását úgy szabályozza, hogy állam-erőszaki kezelés alatt nem álló, osztatlan közös legelőkon lévő faállomány kitermelését és értékesítését határozatképes birtokossági közgyűlésen kell elhatározni, a községi képviselő-testület ezeket az ügyeket nem illetékes tárgyalni. A jogerős birtokossági közgyűlési határozatot a vármegyei gazdasági felügyelő terjeszti fel a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságához, amely véleményét mond az értékesítésre és a befolyó vételár hovatartására nézve is. Ha az értékesítendő faállomány értéke 1000 pengőt meghalad, meg kell hallgatni az illetékes erdőgazdálkodás szakvéleményét is, az engedélyezés kérdésében a gazdasági albizottság dönt. Elhanyagolt legelőknél a vételár egy részéből legelőápolat kell létesíteni, amely előszörban legelőjavítási és fásítási célokra használandó fel.

Nemzetközi megállapodás a nyersbörök, illetve a csontok kivitele tárgyában.

A folyó évi XLII. t.-c.-kel törvénytarunkba íktattuk a nyersbörök kivitele tárgyában 1928. évi július hó 11-én Genfben kelt nemzetközi megállapodás, a folyó évi XLII. t.-c.-kel pedig az ugyanakkor Genfben a csontok kivitele tárgyában létesített nemzetközi megállapodást cikkteljesítő be. E két törvényekkel az Országos Törvénytar folyó hó 1-én hirdette ki s ugyanakkor jelent meg a hivatalos lapban a 4040. M. E. sz. kormányrendelet, amely kimondja, hogy e két törvényekkel rendelkezései értelmében folyó hó 1-től kezdődően külön engedély nélkül vinetők ki vámkülföldre az 1924. évi XXI. törvényekkel mellettel vámtarifia következő tételei alá tartozó áruk:

- A 187. tételszámból: mindennemű nyers marha-, borjú- és lóbőr; a 188. tételszámból: csont, szarv, szarvhégy, szarvselet, karam, láb, pata és mindezek hulladéka, továbbá nem enyvtelenített csontdarab. Mindezek az áruk után a kivitel alkalmával métermérszánkint 2.75 pengő kiviteli vám fizetendő. A 189. tételszámból: vér, állati in és enyvbőr, friss és száraz (száritott) állapotban. A nedves enyvbőr és pedig mindennemű cszeretlen bőrhulladék, továbbá krómszerű bőrforgács után a kivitel alkalmával métermérszánkint 1.85 pengő kiviteli vám fizetendő. Megjegyzendő, hogy nedves enyvbőr alatt általában olyan kell érteni, amelynek víztartalma 80%, vagy ennél nagyobb; sőtmentes borjupofák azonban már akkor is nedves állapotban levőknek tekintendők, ha víztartalmauk 75%, vagy annál több. Amennyiben az enyvbőr nem nedvesen, hanem száritott állapotban kerül kivitelre, az így előálló súlycsökkenésnek megfelelően a sőtmentes borjupofák után a fenti kiviteli vám háromszorosra, minden enyvbőr után a fenti kiviteli vám négyszeresre fizetendő.

A vagyonváltásföldekből földbirtokpolitikai célokra juttatott ingatlanok ellenértékének kiszámítása.

A hivatalos lap f. hó 1-i számában jelent meg a pénzügy-miniszter 1600 sz. rendelete, amely a vagyonváltásföldekből földbirtokpolitikai célokra juttatott ingatlanok ellenértékének kiszámítására és a megállapított ellenérték kiegyenlítésére vonatkozó rendelkezések végrehajtási utasítását tartalmazza. A földbirtokrendezés bevezetése végett szükséges rendelkezésekről szóló 1928. évi XLII. t.-c. (tróviditve Ft.) egyik legfőbb célja az volt, hogy a földbirtokrendezés pénzügyi lebonyolítása olyan módon oldassék meg, hogy a földhöz-

MÉSZNITRÓGÉN 19-20% nitrogén- és kb. 60% mész tartalommal a legolcsóbb és hazánkban legjobban bevált nitrogénműtrágya. NITROGÉN MÚTRÁGYA ES VEGYIPAR R.-T. BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR I. SZÁM. * Ingyenes műtrágyázási tanácsadóhely!!

utóttak lehetőleg kedvező és egyenlő fizetési feltételek mellett hosszú időn keresztül törleszthessék le tartozásukat és megszerezhessék a nekik juttatott ingatlanok tulajdonjogát is. E célnak megfelelően a Fbt. 16. §-ának 6. pontja kimondta, hogy a földreform céljára juttatott földek árának megállapítására vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni kell a vagyonválságföldről juttatott ingatlanokra is. Tehát a vagyonválságföldről juttatott ingatlanok árát is 5% tőke- és kamattörlesztéssel (annuitással), legfeljebb 52 éves lefizetésre megállapítandó törlesztő terv szerint kell leróni. A vagyonválságföldről földbirtokpolitikai célokra juttatott ingatlan ellenértékét rendszerint olyan módon kell megállapítani, hogy az a juttatott földrészeletrre a kataszteri munkálatokban az 1921. évi szeptember hó 7-i állapot szerint kimutatott kataszteri tiszta jövedelem minden koronája után 60 pengő. Ez alól az általános szabály alól kiveti a törvény azokat a mezőgazdasági földeket, amelyeknek kataszteri tiszta jövedelme alacsonyabb, vagy magasabb annál az összegnél, amely a föld értékének megállapításánál méltányosan számbavehető. A maximum 4 korona, a minimum 25 korona kataszteri holdankint, tehát mezőgazdasági földek ára kataszteri holdankint nem lehet kisebb eszerint 240 pengőnél és nagyobb 1500 pengőnél, ha a juttatott vagyonválság föld szántó, kert, rét vagy nádas volt. Ha azonban a juttatott vagyonválság föld legelő volt és legelő céljára is osztották ki, akkor a minimális kataszteri holdankinti megváltási ár 120 pengő, a maximális ár pedig 900 pengő. Ugyanez vonatkozik a sporttelepek, játszótérek, kiserületi terek stb. céljára juttatott területekre is. A hadirokkantak, hadifözvények és hadiárva részére juttatott vagyonválságföldek ára a kataszteri tiszta jövedelem minden koronája után 45 pengővel számítandó, azonban nem lehet kevesebb kat. holdankint 180 pengőnél s nem lehet több 1125 pengőnél. Ugyanígy kedvezményes árra van joguk azoknak a földhözjutottaknak is, akiket a háborúban szerzett érdemeik elismerésül arany vagy ezüst vitességi éremmel tüntettek ki.

Ha az OFB a vagyonválságföldről juttatott ingatlan árát jogerős ítélettel összegszerűen megállapította, ez a vételár érvényes. A vitési telkek ellenértékének megállapítására vonatkozó szabályokat külön rendelet foglalja tartalmában. A földadó alá nem eső területek a földadókataszter valamelyik művelési ágának megfelelő osztályába sorozandók s ennek alapján kell ellenértéküket megállapítani. A rendelet második címe tartalmazza az eljárás szabályokat, hogy a községi eljárás, illetve a városi adóhivatal miként számítja ki az egyeseknek juttatott vagyonválságföld vételárát és miként veti ki azt. A harmadik cím az egyéni kivetések aránytalanságainak kiegyenlítésére nézve ugyanolyan módokat állapít meg, mint amikók a nem vagyonválságföldekből juttatott földterületekre vonatkozóan érvényben vannak. A negyedik cím a föld árának kiegyenlítésére vonatkozó szabályokat tartalmazza, vagyis kimondja, hogy a földhözjutott a juttatott földért a kiadott ellenértékét, illetve annak 10 pengővel osztható részét 52 év alatt egyenlő összegű évi törlesztő részletekben, a maradékösszeget pedig az első törlesztő részlettel egyidejűen köteles megfizetni. Az évi törlesztő részlet a föld árának 5%-a, amely magában foglalja a kamatot és a tőketörlesztést is. A lebonváltással kapcsolatos költségek fedezésére a földhözjutott az évi 5%-os annuitáson felül tartozik költséghozzájárulást fizetni, amely a földár 0.4%-ában van megállapítva. A továbbiak folyamán a rendelet szabályozza a rendkívüli tőketörlesztésekre, továbbá a földhözjutott haszonbértartozásának kiegyenlítésére vonatkozó előírásokat.

Egyidejűen jelent meg a hivatalos lapban a pénzügyminiszter 110.000 sz. körrendelete, amely valamennyi kir. pénzügyigazgatóság, pénzügyigazgatósági számvevőszékek és magyar királyi adóhivatalnak szól és a földbirtokrendezés során kiosztott földek ellenértékének előírására, beszédésére és kezelésére vonatkozó részletes rendelkezéseket tartalmazza.

Egyidejűen jelent meg a 127.052 sz. pénzügyminiszteri rendelet, amely átmenetileg szabályozza a vagyonválságföldek ellenértékére a folyó évben esedékes évi törlesztő részlet fizetését. Ugyanis a vagyonválságföldről földhözjutottak földjük ellenértékét folyó évi január hó 1-től kezdődően egyenlő évi törlesztő részletekkel tartoznak kifizetni, amely évi törlesztő részletek négy egyenlő részben, minden év február, május, augusztus és október hó 15-ig fizetendők. Aki az év október 15-ig esedékes évi törlesztő részletet nem egyenlíti ki s akinél a hátralék veszélyeztetve van, azt a vagyonválságföld birtokából ki kell mozdítani s a megüresedő vagyonválságföldet más érdemesebb jelentkezőnek kell juttatni.

Mint ahogy azonban ezek a rendelkezések csak f. hó 1-én eleuthettek meg a hivatalos lapban, a földhözjutottak az idej

törlesztő részleteket még nem fizethették le a rendeletileg megállapított határidőben. Enneköve a pénzügyminiszter megengedi, hogy a folyó évi törlesztő részletet a földhözjutottak f. évi november hó 30-ig egy összegben késedelmi kamattal mentesen fizethetik le. Ha a lerovás nem egy összegben, vagy november hó 30-át után történik, f. évi december hó 1-től számítva a hátralék után késedelmi kamatot kell fizetni. Ha a hátralék behajtása veszélyeztetve van, vagyis ha az eléri, vagy meghaladja a f. évi törlesztő részlet felét, akkor a községi eljárásig köteles a késedelmes földhözjutott kimozdításáról gondoskodni s az ilyen módon megüresedő vagyonválságföldnek más érdemesebb jelentkező részére való juttatását javasolni.

KÖNYVISMERTETÉS.

Köztelek Zsebnaptár 1930. Harminchatodik évfolyam. Szerkesztők: Szilassy Zoltán, az OMGE ny. igazgatója és Buday Barna, az OMGE igazgatója. Megrendelhető a „Köztelek” lap kiadóhivatalánál (Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám), ára bérmentes küldéssel 450 P.

A gazdák óhajának megfelelően a rendes időnél korábban hagyta el a sajtót a gyakorlati gazdaközönség több évtizeden át megszokott és megszeretett segédkönyve: a Köztelek Zsebnaptár. A most megjelent harminchatodik évfolyam az előző években megjelent kötetek tartalmához hasonlóan a jól bevált napi tájékoztató és utbaigazítószerű anyagot tartalmaz, amelyeken a mindennapi gyakorlati életben szükség lehet, ezenkívül azonban a legfontosabb időszéri gazdasági kérdésekben is alapos és megbízható tájékoztatással szolgál a gazdaközönségnek.

A gyakorlati gazdák köréből kifejezésre jutott kívánságoknak megfelelően a szerkesztők lényegesen kibővítették és kiegészítették a gazdasági események és adatok feljegyzésére szolgáló rovatot íveket és beiktattak olyan jegyzésműveket is, amelyeket a Zsebnaptár a múltban még nem tartalmazott.

A Zsebnaptár a szak- és szövegrészeiben az eddigi gyakorlatnak és beosztásnak megfelelően közli a jól bevált anyagot, amelyen változtatni alig kellett valamit, hiszen a legutóbbi évek folyamán csaknem az összes fejezeteket újabb iratok meg a legjellegesebb szerzők a Zsebnaptár részére. Így Weilmann Oszkár dr. állatorvosi főiskolai tanár az állattenyésztési és a takarmányozási fejezetet (amely most már az összes takarmányok keményítőérték-, fehérje- és mésztartalalmát is közli); Grätz Ottó dr., a magyarorszári tejkisérlet állomás igazgatója a tejgazdasági fejezetet; Kócsa János dr. állatorvosi főiskolai m. tanár a védő- és gyógyítási fejezetet; Reichelbach Béla közigazd. egyet. tanár az üzemelési fejezetet; Koltai Endre dr. közigazd. egyet. előadó a gazd. épületek becsüléséről szóló anyagot; Ferenczy József ny. kir. főerdőtanácsos a fabelesési és fakitermelési adatokat stb. Tury Zoltán m. kir. közigazgatási bírós. a folyó évben életbeléptetett adóleengedésekről és egyéb legújabb adóügyi intézkedésekről közöl tájékoztatót; Surányi János, a magyarorszári m. kir. növénytermelési kísérleti állomás adjunktusa a mezőgazdasági kamarák által múlt évben szervezett műtrágyázási kísérletek tanulságairól számol be sok érdekes számszerű adat ismertetése kapcsán; Regye Károly dr. OMGE titkár pedig a gabonamintavételre vonatkozó legújabb törvényes szabályokat ismerteti.

Az új szabályozásnak megfelelően közli a Zsebnaptár a vadászati és halászléi tilalmakat, az állatorvosi szavatosság új törvényes rendezését, valamint az állatorvosi ojtási díjszabást.

Az általános kívánságoknak megfelelően a Zsebnaptár ismét közli az országos állatvásárok jegyzékét. A „Köztelek Zsebnaptár”-nak így átdogozott harminchatodik évfolyama bizonyára meg fogja nyerni a gazdák tetszését és az előző 35. évfolyamhoz hasonlóan hasznos szolgálatokat fog teljesíteni.

A gazdaközönség köréből.

A gabona haszonbérék. Irta: alsóéberi Farkas Géza.

Már sokszor írtam e tárgyról, mindig ellenezve azt még akkor is, amikor a buza mázsája négyezer ezer koronán felül állt és ellene írok ma is, amidőn 19 pengőt kínálnak érte a megszorított termelőnek. Ezt az abuzust a nyolc-kilenc év előtti inflációs idők termelték ki azt az újfajta jogszokást, hogy a régi bérleti szerződések semmivé lettek; a bíróságoknál valorizációs pereket akasztottak a bérlőnyakába s ha nem fogadták el a követeléseképpen megítélt összeget, szelnek ereszítették a bérlőket minden kártérítés nélkül.

Most fordult a szerencse keréke és a másik véglet került felül: a buza, a dícsó buza, a tőzsdei ünnepi passzójátékok sztárja lekérült az imádók milliói által emelt piacesztől és lenézett, lekiécsinyült, kivenült görkén házal.

A 450.000 koronás buza árfolyam először 35 pengővé alakult át és most 19 pengőért kínálja, kellett megát, de nem kell senkinek, elérte ezt is a kivénült primadonna sorsa.

Most aztán a bérlőknek az a része, amelyik nem engedte minimálni a szerződésében a buzát vagy rozstól, jól járt és nyugodtan evickél a nagy közterhek, műtrágya, traktor-alkatrész és olajfélék, köszen trósztok nyomása alatt, de a másik rész — és ez a tetemesebb — a pusztulás szélére jutott a mostani bész pusztítása folytán.

Most kaptam egy dunántúli nagybérlőtől levelet, hogy segítsék rajta, mert e pusztul. Kivett egy nagyobb birtokot holdankint 130 kiló buzáért, de ki lett kötve a bérbeadó részéről, hogy a buza ára 25 pengőnél olcsóbban nem számítható el. Most már ez a szegény bérlő fizet a 130 kiló helyett egyelőre — míg nagyobb áresés megint nem lesz — 170 kiló buzát; ami ezer holdnal csekélyt ér, vagyont tesz ki és mivel csak a birtok egyharmadán termelhet gabonát, tehát a 300 holdon neki ma négy vagonnal többet kell termelnie, hogy megmaradhasson a bérletben. Ez bizony kétségbeesztő helyzet, amelyen valahogyan változtatni kell, még pedig mielőbb.

Az nem lehet, hogy földtulajdonos és földbérlő egyaránt ki legyenek téve a leghazárdabb tőzdespekulációnak, hogy ok börtözzenek és ne legyen soha egy nyugodt percük, hogy mely napon mennek tönkre. Mert a földtulajdonos is tönkrebek lehet ilyen módon. Tegyük fel, hogy teher van a birtokán — és ugyan melyiken nincs? — Ezer holdon, mondjuk százezer pengő teher van, ennek a kamata tízezer pengő; a birtok után kapott eddig átlagban — egy mázsa buza bért számítva — tíz vagyon buzát, ami tavaly még 35.000 pengőt ért, az idén már nem kapott az aratás előtt csak 25.000 pengőt és az idén, október elején már csak 19.000 pengő bért, ha mind buzabért fizetnek neki. De sok birtokon a rozsbér van kikötve, vagy felesen a leggyakoribb. Itt már a rozstól 14 pengővel értékelve, alig kap 16.000 pengőt, amelyből ha az adósság kamatát kifizeti, marad neki évi hater pengője, amiből ha a vagyon- és jövedelmi és sokféle pótdótot kifizeti, nem marad semmije sem.

Az lehetne felhozni érvül, hogy az a bérbbeverő nem kiskoru, éretlen gyermek, minek vállalt olyan terhet, hogy a buza 25 pengőnél olcsóbban nem értékelhető; de itt a helyzet más. A konkurencis még ezelőtt két évvel is igen törtetőt a bérlet után, főleg a megszállt területek spekulációs visszavándorlói szállingóztak észrevétlenül ide és átvettek minden lehetetlen feltétellel körülszékelés bérletet, a szegény régi bérlő tehát, aki már évtizedek óta ott van abban a bérletben, ismeri a viszonyokat ottan és a szokásokat, hogy úgy mondjam, oda van növe, kénytelen volt belemenni a lehetetlen feltételekbe is.

A TRAKTORPIAC LEGUJABB KREÁCIÓJA, AMELYRE MINDEN GAZDA FIGYELMÉT FELHIVJUK!
SKODA Mezőgazdasági TRAKTOR
30 HP 4 hengeres, lassu fordulatu motor, felülvezérelt szelepekkel.
Gazdaságos üzemanyagfogyasztás. Petróleumüzem. Nagy vonóhorogteljesítmény. Nagy erőtartalék.
Olcsó ár és kedvező fizetési feltételek!
Gyári lerakati.
AUTÓ SKODA Részvénytársaság, Budapest, VI., Andrássy-ut 10.
OLCSÓ ALKATRÉSZPÓTLÁS!
A MAGYAR VISZONYOKNAK MINDENBEN MEGFELELŐ, KELLŐ ÁTGONDOLÁSSAL MEGKONSTRUÁLT TRAKTOR
A SKODA név teljes garancia.

öréből.

ek.

za.

mindig ellenezve

szája négyszáz-

k ma is, amidőn

ruit termelőnek.

v előtti inflációs

szokást, hogy a

ettek; a bírósá-

hatlak a bérlő

lésközpont meg-

berőket minden

s a másik vég-

társai ünnepi

imádók milliói

it, lekicsinyelt,

35 pengővé

telte magát, de

it primadonna

amelyik nem

a buzát vagy

l a nagy köz-

olajfélék, kö-

k rész — és ez

tott a mostani

őllelet, hogy

y nagyobb bir-

ki lett kötve a

ngőnéi olcsób-

regény bérlő

mg nagyobb

buzát; ami

ki és mivel

gabonát tehát

t többet kell

berletben. Ez

valahogyan

és földberlő

dabb tünde-

ne legyen

pon mennek

e mehet ám

n a birtokán

er holdon,

a kamata tir-

gban — egy

gon buzát,

én már neu

és az ideje,

ba mind

a rozsbér

akoribb. It

sp 18,000

át állíthat,

a vagyoni-

nem marad

berbevévő

llat olyan

bban nem

nkurrenciá

a bérlők

ós vissza-

é átvették

bérlőt, a

ék óta ott

kt ottan

van bőve,

telekbe is.

JUK!

R

lék.

IO.

ÁS!

TOR

Ha az a földtulajdonos 170 kiló buza bért kért volna, attól talán eljött volna az a szegény régi bérlő, de a 25 pengős árminimálás nem ijesztette meg, mert akkor 35 pengő lévén a buza ára, azt hitte mindenki, hogy sohasem lesz az 25 P többé és ezt a csekélyke feltevést nem is vette komolyan s csak most tért eszméleire, mint az a hazárdjátékos, aki csak akkor veszi magát észre, mit tett, amikor már mindene a bakksztalon maradt.

A gabona bér nem engedhető meg egy olyan államban, amelynek az egész világon elismert, stabil valutája van; ez rontja a mi hitelünket a külföldön és azért est el kell törölni és még inkább el kell törölni az olyan kikötést a földbérleteknél, amely a gabona árát minimálja.

Vagy már elfeledtük a gabonaármaximálások kalamitását? A gabonaármaximálás nem tör béklyót, akár maximális, akár minimális az és azért ezt a szót törölni kell a gazda szótárából örökre, mert amíg ez benne lesz, nem lesz nyugalom és békesség és örök bizonytalanság marad a gazda sorsa, akár bérbeadó az, akár bérbévevő.

Ha a kommunai utáni törvényt hozták a bérlési szerződésnek valorizálására szerződésbontó hatással, úgy most a viszonyosság alapján ismét módot kell adni azoknak a bérlőknek, akiket a gabonaár minimálásával a tönk szélére juttattak, hogy szerződésük javukra változatható legyen, esetleg a bérlőtől ki-
léphessenek.

Adddj nem lesz békesség, amíg a termelésnek ezt a méregfogát ki nem húzzák és a gabonaabszondőreket el nem törlik az egész vonalon.

Felhívás előfizetőinkhez.

Október hó 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra. Felhívjuk **csak** azokat a tisztelt előfizetőinket, akiknek **előfizetése múlt hó végével lejárt**, hogy az előfizetési díjat a **lapunk 77. számához csatolt postautólevélre** mielőtt beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be. **Akik az előfizetési díjat október 15-ig nem küldik be, azok részére a lap küldését megszüntetjük.**

Az előfizetési díj megküldését **ugyanazon a címen** kérjük, mint **amely címen a lap jár.**

Előfizetési árak:

egy évre	32 pengő
félre	18 "
negyedévre	10 "

OMGE-tagoknak a tagsági díjon felül:

egy évre	20 pengő
félre	11 "
negyedévre	6 "

A kiadóhivatal.

VEGYESEK.

Eljegyzés. *Sohár* Árpád ny. főintéző leányát, *Moriska* eljegyezte *ifj. Rónay József*.
Hatalozás. kakaibai *Balos Géza* dr. albertirsai földbirtokos *István* fia, gödöllői premontrai gimnáziumi tanuló folyó hó 8-án 16 éves korában elhunyt, temetése f. hó 10-én volt Budapesten a Kerepesi-úti temetőben nagy részvét mellett.

Kinevezések. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére *Böckh Hugó* dr. helyettes államtitkari címmel felruházott magyar királyi bányászati monopóliumok és bányászati kutatások volt központi igazgatóját a magyar királyi földtani intézet igazgatójává személyhez kötötte a IV. fizetési osztályba; a mezőgazdasági tudományos és kísérleti-ügyi intézmények tudományos tisztviselőinek letételében *Fodor Kálmán* dr. királyi fővegyszerész magyar királyi mezőgazdasági kísérleti-ügyi igazgatóvá kinevezte; továbbá a m. kir. földművelésügyi miniszter *Füvedes Miklós* szőlészeti és borászati segédfelügyelőt szőlészeti és borászati felügyelővé a IX. fizetési osztályba nevezte ki.

Az OMGE válságstatisztikai adatgyűjtése. Lapunk mai számának mellékletében folytatón közöljük az OMGE tavalyi válságstatisztikai adatgyűjtése feldolgozott adatainak eredményeit. Olvasóink szives figyelmét újból felhívjuk a sorozatosan közléteendő mellékletek megőrzésére. Az adatgyűjtés közlését lapunk folyó évi augusztus 26-i számában kezdtük meg, amelyben bevezetés cím alatt a válságstatisztikai adatgyűjtés előzményeit ismertettük. A részletes eredmények során azután közöltük az I. számú táblázatot, amely a megvizsgált gazdaságok általános helyi viszonyairól nyújtott tájékoztatást. A II. számú táblázat a megvizsgált gazdaságok főbb terményeinek I. kat. holdra vonatkoztatott állagterméséről ismertette, a III. számú táblázat a megvizsgált gazdaságok egész kiterjedését és művelési ágak szerinti megoszlását tüntette fel. A IV. számú táblázat „A szántóföld kihasználása” cím alatt azt tüntette fel, hogy a megvizsgált gazdaságok az 1926/27. gazdasági évben a művelési növények melyik csoportját és milyen arányban termelték. Az V. számú táblázat az állatállomány nagyságáról, megoszlásáról és trágyatermeléséről nyújtott képet. A VI. számú táblázat a megvizsgált gazdaságok kézimunka- és kezelési költségeit mutatta ki a munkabérek különböző némei szerint, számításba véve a készpénz, valamint a természetbeni béreket is. Felhívta végül a természetbeni béreket az összes kiadásokhoz való viszonyát. A VII. számú táblázat a „Tőkék aránya” cím alatt a mezőgazdasági üzemekbe fektetett tőkék nagyságát I. kat. holdra és egymás közötti arányát százalékos viszonyszámokban kifejezve tüntette fel. Mai számunkhoz az egyesített VIII. és IX. számú táblázatot csatoltuk. Ezek a táblázatok a gazdaságok készpénzbevételeit és készpénzkiadásait mutatják, a bevételeket a főbb bevételi források és a kiadásokat a főbb kiadási címek szerint részletezve. Az átlagok ezenkívül az összes bevétel és kiadás százalékos arányát mutatják egymás közötti arányát is feltüntetik. Ezt követően a X. számú táblázat fogjuk közölni. Ez a táblázat a megvizsgált gazdaságok vagyonmérlegét tünteti fel, vagyis azt, hogy az egyes leltárak milyen értékváltozást tüntettek fel az év végén az áprilisi állapothoz képest. Ez a táblázat is, miként a VII. számú táblázat a telek forgalmi és kat. hozadéki értéke szerint is feltünteteli a gazdaságok vagyonának évközi változásait.

A Mangalicatenyésztők Országos Egyesülete 1929. évi október hó 21-én, hétfőn d. e. 11 órakor az OMGE székházának tanácstermében (Budapest, IX. ker., Köztelek u. 8., I. em.) **igazgatóválasztmányi gyűlést** tart, amelyre a választmányi tagokat ezúton is meghívja az elnökség. Tárgysorozat: 1. Jelenítés az egyesület helyzetéről. 2. Új tagok felvétele, kiegészítő bejelentése. 3. Ügyvezető tisztviselő véglegessége. 4. Kiegészítő javaslat a fekete fecskésű mangalica sertés standardjára vonatkozóan. 5. Javaslat a mangalica sertés hízelőanyagának megállapítására. Előadó: *Bócz Mihály* dr. gazd. akad. tanár. 6. Az évi rendes közgyűlés időpontjának és tárgysorozatának megállapítása. 7. Elnökség és igazgatóválasztmányi tagok jelölése.

A hazai ipar pártolása. Széles körökben keltett visszhangot az OMGE legutóbbi gyűlésének az az állásfoglalása, amely a hazai iparcikkek fogyasztásának felkarolását mondta ki. A napilapok és az érdekeltek körök örömmel fogadták ezt az állásfoglalást, amely arra buzdítja a magyar gazdákat, hogy mint termelők az importált cikkek pótlására és hazai piacainkról való kiszorítására törekedjenek, mint fogyasztók pedig magyar árukat vásároljanak. Ehhez a mozgalomhoz az Országos Kaszinó is csatlakozott, amelynek választmányja *Witten Lajos* tag indítványára elhatározta, hogy a nemzet gazdasági és szociális céljai iránt való szolidaritása által vezette, felkéri tagjait a magyar kéz és ész termékeinek a külfölddel szemben való hazafias támogatására. Hivatkozik a felhívás kereskedelmi mérlegünk íjésztően nagy passzivitására és megállapítja, hogy a mozgalom elterjedése erősítené a nemzetet, mert új kereseti lehetőségeket biztosítana és ami a legfőbb, belevinné a nemzeti életünkbe azt a tudatot, hogy a vásárlásnál a esiny, tartósság és olcsó áron felül még a nemzet szociális, politikai és erkölcsi érdekeit

is figyelembe kell venni. Ennek érdekében kéri a kaszinó tagjainak társadalmi közreműködését és annak a reményének ad kifejezést, hogy a többi társadalmi alakulatokkal összefogva, sikerülni fog a termelés és fogyasztás terén a hazai érdekeket minél hatásosabban előbbre vinni.

A Nógrádmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület megalakulása. Örömmel számolunk be arról, hogy az ország más részein folyó eredményes munkán felbuzdulva, a nógrádmegyei gazdák is elhatározták a szarvasmarhatenyésztés céltudatos és szervezett fejlesztését és e célból a tejeléseellenőrzés és törzkönyvelés megkezdését. Az ennek végzésére hivatott Nógrádmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület megalakítása végett október hó 9-én Balassagyarmaton a vármegyeházán értekezletre jöttek össze. Az alakuló közgyűlés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, a nagyszámú érdekelte gazdán kívül ott láttuk *Sztranyavszky Sándor* dr. belügyi államtitkár, *Baross József* dr. alispánt, *Hanzly Gyula* gazdasági főtanácsost, a Nógrád-Hontmegyei Gazdasági Egyesület társelnökét, *Oláh Dezső* gazdasági főtanácsost, ny. m. kir. gazd. főfelügyelőt, a vármegye gazdasági felügyelői karát, *Krausz Jenő* m. kir. gazdasági felügyelőt az élén stb. A földművelésügyi minisztérium képviselőjében *Kövy József* m. kir. gazd. felügyelő, az OMGE és az OTB képviselőjében *Konkoly Thege Sándor* dr. főtitkár, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara képviselőjében *Póka József* főtitkár jelent meg. Az alakuló közgyűlést *Baross József* dr. alispán nyitotta meg. Felkérésre *Mészáros József* dr. m. kir. gazd. felügyelő, aki az új egyesület ügyvezető igazgatói teendőinek ellátására nyert megbízást, ismertette az alapszabályokat, költségvetést és munkatervet. Ezek elfogadása után az egyesület elnökeké *Sztranyavszky Sándor* dr. belügyi államtitkár, földbirtokost, társelnökévé *Baross József* dr. alispánt, ügyvezető elnökké *Berzeviczy Zsigmond* kamarai igazgatót, alelnökké *Virava János* dr. és *Hanzly Ferenc* földbirtokosokat, tiszteletbeli tagokul pedig *Hanzly Gyulát*, alsóöri *Farkas Gézát* és *Oláh Dezsőt* választották meg. Ezenkívül választották 15 tagú választmányt, 3 tagú számvizsgálóbizottságot és megalakították a bírálóbizottságot. *Sztranyavszky Sándor* dr. nagyhatalmú elnöki megnyitó beszédet mondott, amelyben megemlékezett a nógrádvármegyei állattenyésztés régi jeles munkássáiról: *Rusznák Antalról* és *Oláh Dezsőről*, akik a jelenlegi színvonal elérése terén hervadatlan érdemeiket szerezték. A földművelésügyi minisztérium nevében *Kövy József* m. kir. gazd. felügyelő, az OMGE és az OTB nevében pedig *Konkoly Thege Sándor* dr. főtitkár üdvözölte az új egyesületet és beszédekben megvilágítva néhány időszerű kérdést, rámutatott az eredményes működés feltételeire és kívánalmaira. Végül az alakuló közgyűlés az elnök javaslatára elhatározta, hogy előterjesztést tesz fejtő tanfolyamok szervezése és ennek révén megbízható és szakképzett tehénész személyzet biztosítása érdekében. Az új egyesületbe eddig 36 tenyésztő lépett be tagul, a tejeléseellenőrzés november hó 1-én két körzetben 1100 darab tehénrel fogja kezdetét venni.

A Fejér- és Tolnamegyei Gazdatiszti Kör öszi tanulmányútja és gyűlése. A Fejér- és Tolnamegyei Gazdatiszti Kör vándorgyűlését 30 tag részvételével szeptember hó végén *Flath Tibor* báró hidja-pusztai apai uradalmában tartotta meg. E gyűlésen iktatta be *Baly Kálmán* elnök *Dózy Endre* gazdasági tanácsos, jószágigazgatót, mint megválasztott tolnamegyei társelnököt. A gyűlés fő tárgya az országos gazdaságtitkari szervezet megvalósításának kérdése volt. A gyűlés után a birtokot tekintették meg a jelenlétiek. A birtokot 1910 óta vezeti a mai birtokos. A birtok területe 1760 kat. hold, amelyből 1200 kat. hold szántó, 100 hold rét, 363 kat. hold legelő, 60 kat. hold erdő, 17 kat. hold homoki szőlő s ez három majorsághoz tartozik. A szántóföldi művelés négyes vetésforgóban folyik. A marhaállomány 68 darab magyar igásökör, 25 darab hízó, 22 darab beige igásló, 10 darab könnyű kocsi, 20 darab ménesebeli növendéklo, osikó, 192 darab yorkshire sertés (20 anyakoca 1 kannel), 1500 darab merinó précose juh. Modern gazdasági épületek és gondos

A világhírű

MERCEDES-BENZ

személy- és teherautók

és a Magyar királyi állami Vas-, Acél- és Gépgyárak által gyártott

MÁVAG-MERCEDES-BENZ

TEHERAUTÓK, AUTÓBUSZOK és különleges autók vezérképviselte és eladási központja:

MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL R.-T., Budapest, IV., Váci-utca 24. szám.

trágyakezelés emelik a gazdaság értékét, amely különösen megnyerte a tanulmányon résztvevők tetszését. Hálas köszönettel emlékeztek meg a vendég-szerető házigazdáról, aki személyesen mutatta be gazdaságát.

Állatdíjazás Nagylózson. Október 6-án tartotta a Sopronmegyei Gazdasági Egyesület Nagylózson a soproni járási tenyészállat díjazást, amelynek kivételében hathatósan támogatta a gazdasági egyesület a m. kir. gazdasági felügyelőség és a járási mezőgazdasági bizottság. A díjazásra a környékbeli községek kiszagdái 31 drb üszőt, 10 drb tehenet és 8 drb bikát hajtottak fel. A bírálóbizottság a teheneknél az első díjat Nagy József nagylózsai kiszagdának ítélte oda; míg Vissi Géza lövői lakos üszőjéért kapta az első díjat; bikáért pedig Németh József völcseji kiszagda. A bizottság még sok díjat osztott ki készpénzben és vetőmagvakban. Az állatdíjazást udvarszemle követte, amikor a községben legrendesebbnek talált 6 udvar gazdáját jutalomban részesítette a bizottság. A gazdanapot gazdasági előadás sorozat fejezte be, amelyet előnk figyelemmel hallgattott végig az előadás nagy számban megjelent kiszagdi község.

Lódíjazás Zircen. A Zirc és Vidéke Lipizzai Lótenyésztő Egyesület folyó hó 20-án, vasárnap délután 1 órai kezdettel Zircen, a vasártéren a m. kir. földművelésügyi minisztérium védnöksége alatt lipizzai lódíjazást tart. Bővebb felvilágosítással az egyesület szolgál.

Az amerikai farmerek keresete. A Bureau of Agricultural Economics szerint az amerikai farmerek átlagos évi jövedelme nem sokkal haladta meg az elmúlt esztendőben az ezer dollárt. Ez a szám természetesen nem feltétlenül megbízható, minthogy Amerika hat millió farmerének egyéni keresetét még az egyes farmerek szomszédai sem állapíthatják meg teljes bizonyossággal. Annak a 11,851 farmernek jelentéséből azonban, akik adatait a földművelésügyi kormány rendelkezésére bocsátották, kitűnik, hogy mindössze 1090 dollár az az átlagos készpénz összeg, amit a farmerek adósságaik törlesztésére, kamatok fizetésére, megélhetésük költségeire és beruházásokra fordítottak. A beérkezett adatok alapján a földművelésügyi minisztérium a következő átlagos farmer-költségvetést állította össze:

terményeladáshól	948	dollár
élő állatokért	936	"
egyéb termékekből	689	"
vegyes bevételekből	37	"
összesen	2608	dollár

Kiadás:		
munkabér fejében	394	dollár
elő állatokért	238	"
élelemért	262	"
trágyáért	67	"
magért	46	"
adóért	143	"
gépiert és eszközökért	151	"
vegyes kiadásokért	176	"
összesen	1518	dollár

készpénzgyenleg gyanánt jelentkeznek tehát 1090 dollár. (S-6-)

Az Országos Földbirtokrendező Biróság nyilvános tárgyalásai. Az Országos Földbirtokrendező Biróság tanácsai október 15-től 18-ig a következő nyilvános tárgyalásokkal tüzték ki. I. sz. tanács: Október 15-én Gölle község megváltási ügye, Hosszupályi község megváltási ügye. — Október 16-án Endrőd község megváltási ügye, Csongrád házhelyrendezési ügye. — Október 17-én Fegyvernek község földbirtokrendezése. II. sz. tanács: Október 15-én Kemencsentspéter község házhelyrendezési ügye, Harta község megváltási ügye. — Október 16-án Felsőmárcs és Iedne községek házhelyrendezési ügye, Alpár és Tiszaujfalu községek megváltási ügye. — III. sz. tanács: Szentkozmadombja község megváltási ügye, Egresy község megváltási ügye. —

IV. sz. tanács: Október 17-én Kishodos község megváltási és ármegállapítási ügye. — Október 18-án Kékcs község megváltási ügye.

Perfekt könyvelő, levelező több évi gazdasági gyakorlattal megfelelő állást keres gazdaságban azonnali belépésre. Szíves megkeresést a „Köztelek” kiadóhivatalába kér: „Perfekt könyvelő” címen.

Kérem a gazdaközönséghez. Budapesti ügyvéd vagyonatan és világtalan 66 éves özvegye, aki a devalváció következtében minden vagyonát elvesztette s beteg, munkaképtelen fiával együtt a legnagyobb nyomorba jutott, s az a kérelemmel fordul az adakozó szívből gazdátársadalomhoz, hogy kétségbeesett helyzetében az élelfontartáshoz szükséges bármilyen csekély mennyiségű élelmiszer, vagy pénzügyi juttatásával segítségére legyenek. Címe: özv. Bánó József dr.-né, Budapest, Elemér u. 17. II. 7.

Hyen időben van az ember a légszűrő megbeszélésének kitéve. Aki naponta néhány Panflavin-pasztilát elszopogat, megelőzi a fertőzés veszélyét.

Apró jelentéktelenségekre is sokat költ az ember! Ezért nem tanácsos a szerencsés alkalmat, a véletlen esélyt, a váratlan meggazdagodás lehetőségét elszalasztani! Egy kis összeggel ajánlatos mindkét szerencsését a m. kir. osztálysorsjátékon megkísérlni. Az új sorsjáték október 26-án kezdődik, tehát rendeljen minél előbb egy sorsjegyet. A sorsjegyek ára, nyereségi esélye maradt mint volt.

Burgonya nagyobb tételben keresetlik. Ajánlatokat kér: Parcer Mezőgazdasági Áruforgalmi Iroda, Budapest V. Homód-utca 38 szám Telefon: Lipót 968-24.

Kertész, virágágyi, melegházi, gazdasági épületre üvegablakok íj. Weiss Gyula táblaüvegnagykereskedőnél, Budapest, V. kerület, Vadász-utca 29. szám.

Lapunk mai számához mellékeljük **Hofherr-Schramm-Clayton-Shuttleworth** cég prospektusát, amelyre felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

Ha proteindus abrakakarmány- és mindenféle olajpogácsa-, valamint szárított répaszelet- és melasse-szükségletét úgy azonnali, mint egész évi szállításra, a beltartalom kezességével fedezni óhajtja, úgy forduljon Zwebner Jacques céghez, Budapest, V., Nádor-utca 28. Telefon: Automata 140-72

NYILTÉR.

(E rovatban foglalkozunk nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Pa'kányt, seregét, mezt seregét csak "RATINOL" "RUSSIN" svabbogarat, csodálat, ru-nit, hant, at, lrt gyökerecs! Más állatra, emberre veszélytelen! Napi orvosi szállítás: R. A. P. N. O. LABORATÓRIUM, Budapest, VII. kerület, Murányi-utca 35. 6420

Szerszám Szerszám gép
Borsajtó Szőlőszűz
Répvágó Szecskavágó
Morzsoló Daráló
Körfűrész Műszaki áru
„GLOBUS”
 fűrés-, szerszám- és vaskereskedelmi vállalat
BUDAPEST, V., Váci-ut 12. SZ.
 TELEFON: Lipót 921-98

Táblaüveg BIELEK KÁROLY
 táblaüveg-nagykereskedés
 Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 18. SZ.
 Telefon: József 325-94

Szőlőmust besűrítését
 jutányos felételek mellett elvállalja az **OCEAN Magyar Konzervgyár és Kereskedelmi Rt., Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 3. 6367**

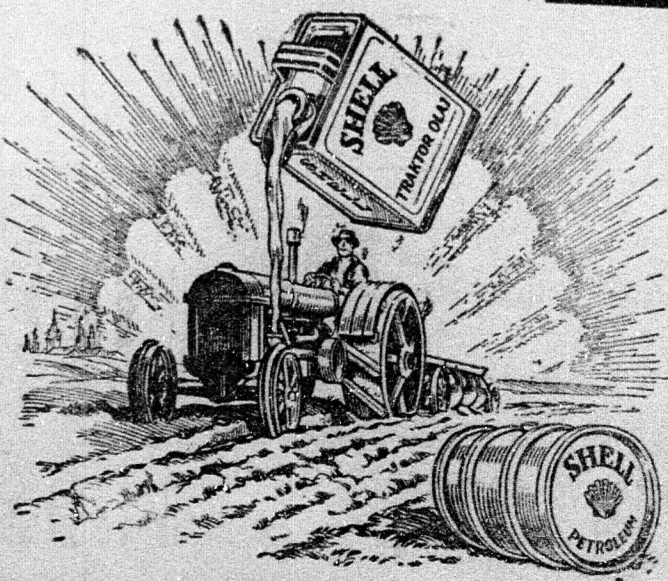
A zöldtrágya és alkalmazása
 Irta: **GYÁRFÁS JÓZSEF** mezőgazdasági főnökönk
 kiadóhivatali főosztály. Ára 3 pengő
 „Patria” r.-i könyvkiadó, Budapest, IX., Csiszka-utca 25 (Köztelek)

KEMNA J.
 VEZÉRKÉPVISELETRÉ:
GRESKOVICH és SCHACKE
 BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 51.
 TELEFON: AUTOMATA 291-21
 Budapesti raktárról kapható:
 Szavatoltan
eredeti német KEMNA GÖZEKEALKATRÉSZEK
 Újajta szab. ázembiztos és tartós
GÖZEKEKÖTELEK
 Szerelő
MINDENFAJTA KAZÁN MUNKÁHOZ
 és bármilyen gyártmányu
GÖZEKEMOZDONYHENGERT FURÁSÁHOZ
 a helyszínen speciális hengerfűrőgéppel, jutányos árral.
Minden kívánt szakmabeli felvilágosítással postafordultával díjtalanul szolgálunk.

44. sz. Bérlevél
 ára darabonként 5 fill. = 100 drb. 4.60 Pengő

47. sz. Elbocsajtó bizonyítvány
 ára darabonként 4 fillér

48. sz. Szegődségi főkönyv
 a bérlevél rovataival, félvászonkötésben:
 50 lapos 5.50 pengő,
 100 " 7.50 "
 200 " 11. " "
 300 " 14. " "
 Minden egyéb gazdasági nyomtatványból állandóan nagy készlet.
 Árjegyzékét kívántra díjmentesen küldünk
 „Patria” Irod. Váll. és Nyomdai Részvényszereség nyomtatványosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Télen-nyáron olcsón és biztosan szánt SHELL traktorolajjal és petróleummal ingyenes műszaki segédkezés!
 Lerakatok az országban mindenütt.
Shell Kőolaj R.-T.
 Budapest, V., Alkotmány-utca 16. sz.
 Levelezni: Budapest 62. Postafiók 145.
 Telefon: 214-37, 214-88 és 214-89
 Sürgönyeim: Angolpetrol Budapest

Budapest 72. postafiók 46

Ventos Ejdönység! A szeszgyártás kézikönyve
Dr. Hérics Tóth Jenő és Osztróvszky Antal
720 oldal, 143 ábra, 100 táblázat. Fűzve 32 P, kötet 36 P.
"Patria" r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői út 25. szám.

Cirokszakálltermelőknek

kedvező feltételek mellett folyósítunk előleget későbbi ármegállapítás mellett.
Nagyobb termelőknek felvilágosítást nyújt:
"FUTURA"
A Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársasága
Budapest, IV., Bécsi-utca 2. sz.
és megbízottunk: Diener Pál, Magyarbányhegyesen (Telefon: 22)

Kisgazdatermelők forduljanak alanti szövetkezeti bizományosainkhoz:
Magyarbányhegyes: Magyarbányhegyesi Hitelszövetkezet,
Kéve: Kéve-i Hitelszövetkezet,
Medgyesegyháza: Medgyesegyházi Hitelszövetkezet,
Dombóvár: Dombóvári Hitelszövetkezet,
Csanádapáca: Csanádapácai Községi Hitelszövetkezet,
Kunagota: Kunagota Községi Hitelszövetkezet,
Mezőkovácsháza: Mezőkovácsházi Hitelszövetkezet,
Nagybányhegyes: Nagybányhegyesi Hitelszövetkezet,
Makó: Csanád-Arad-Toronyi vármegyei gazdasági egyesületek,
Makó: Makói Gazdasági Hitelszövetkezet. 6453

1000 és 2000 kat. hold körüli több, kitűnő karban lévő haszonbérlet felszereléssel vagy anélkül Somogy megyében kiadó
Válaszokat „Szeszgyár 6483” jelűre a kiadóhivatalba

EZT AZ ÚJ TRAKTORKÖNYVET MINDEN GAZDÁNAK EL KELL OLVASNIA!
MOST JELENT MEG! FELTÖRT KÉLTŐ ÚJDONSÁG!
A traktorok jelentősége a mezőgazdaságban
(A gépmunka helyzete és jövője)
122 oldal, sok ábrával. Ár 7 pengő
Írta: Rothmeyer Imre
m. kir. gazd. tanácsos, az ORGE titkára
Rothmeyer a tanulmányában a traktorváltástól kezdve végig, A GÉPMUNKÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ ÖSSZES KÉRDÉSEKET A GAZDA SZEMSZÖGÉBŐL NÉZVE VILÁGÍTJA MEG. Utóbbi azert emeljük ki, mert a mű szerzőnek kifejtett álláspontja többször alkalommal áll a gyári és kereskedelmi érdekeltségek álláspontjával.
"Patria" r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Minden törekvő, haladni vágyó gazdának nélkülözhetetlen.
Most jelent meg! **MAGYAR GAZDA KÖNYVE**
MEZŐGAZDASÁGI ÉVKÖNYV AZ 1930. ÉVRE
Szerkesztő: **RADNÓTI ISTVÁN**
okl. gazda, a Faluszövetég titkára
A 16 éves, vastag könyv a magyar mezőgazdaság összes idősebbi kérdésével foglalkozik. Agráréletünk vezérel, tudósai, szakemberei, agrár-irodalmunk kitűnőjei írták gazdagon illusztrált cikkeit. Teljesen újszerű rovatai mezőgazdaságunk jelenlegi fejlettségének, küzdelmeinek, Magyarország agrikulturnak hű tükrét mutatják. E rovatok: Mezőgazdaságok, A gazda iskolái, Földművelésügyiok vezérlője, Mezőgazdaságunk kronikája, A gazda árszéje.
A könyv előszavát ALBRECHT kir. herceg bevezető cikkét MAYER JÁNOS m. kir. földművelésügyi miniszter írta.
Népszerű jelöltek és illusztrációk a legkiválóbb magyar művészekről. Körülbelül 250 kép, fénykép, grafikon rajz.
Ár 4 pengő. A pénz előzetes beutalása mellett portóval együtt 4+40 pengő. Utánvetéses küldésnél 4+80 pengő.
"Patria" R.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

Uj szakkönyvek!

József Ákos: A kőorák vadászata	Pengő 8-
Székely Endre dr.: Törvényjavaslat a gazd. felügyelői képzéséről	1-90
Ihrig Károly: A buza ára és az állam	1-
Zimmermann: A lovaszszobrok lovat	1-
Mészáros K.: Magyarországi lótenyésztés	9-
Mahács Mátya: G. ünlőse ermlés és értékesítés 251 ábrával	25-
Bernáthy K.: Traktorok gazdaságunk érdekelése	4-
Lohász Ö.: Összefoglaló a szesz és kávéja	5-
Cséhály-Vajda: Gazdasági és nemzeti megújulás	2-90
Gubányi Károly: Irtáson és a nagyvilágban. II. rész	6-
Egry L.: Termőszaktani és vegytani alapmeretek	8-
Rajczy Ö.: A tanyai gazdasági jelentősége és termelése	5-
Csabay Kálmán: A kisgazda szemlétele	6-
Kudocz Gyula: Gazdasági Állattan	6-40
Bernáthy: Szesz és a növénykertben elemzése	8-
Holl Lajos: Szesz, termelés, kivitel és értékesítés	4-
Ihrig Károly: Szövetkezetek	7-
Kotva Endre dr.: Gazdasági állattani leírásai	7-
Pörzsky Béla dr.: Gazdasági író	8-
K. Horváth E.: A traktorok és a gép-munka	10-
Barthodiszky-Gömbözy: Trak. gépkönyv	12-
Westik Vilmos: Okszerű növénytermelés	9-30
Valló Árpád: A méhnyelés és a kávé	8-
Földi István: A szőlőművelés és a szőlőgazdaság	5-
Konkoly-Pál: Borsótermelés és konzerválás. (Szilvás)	2-
Rothmeyer I.: A traktorok jelentősége a mezőgazdaságban	2-
Gárdonyi-Kovács: A gazdasági dolga	3-
Győrffy József: A szőlőművelés és a kávé	3-
Báls-Wiktor: Haromföldeségek 2. bővített kiadás	6-
Villax Ö.: A szőlőművelés alapjai	3-
Manning-Gömbözy: Milyen borsó termeljenek	2-
Dörner Béla: Képek és leírások a szőlőművelésről	14-
— Kereskedelmi tárgyak használat	14-50
— A szőlő és a kávé	18-
Bittora M.: Ait. növénytermelés. 2. új kiadás	8-
Wollmann Ö. dr.: A borsó felnevelése	4-
Károly Rezső dr.: A kisgazda adói	4-
Ferenczy: Csak-tek és gépmunkások balesetbiztosítása	2-40
Csik László: Zöldtakarmányok konzerválása. (Szilvás)	3-
Szilassy-Gömbözy: Szilvás takarmányok term. 3. kiad.	14-
Fekete: Fajbaromlányok és a borsó	4-
Fredmurgy Dózsa: A tojásfarm	8-
Meister Ferenc: Hisszóni hajó gyártása	5-
Báls-Wiktor: A borsó termelése és nemzése	3-30
Villax Ö.: A szőlőművelés és a kávé	3-
Mahács Mátya: Borsótermelés és konzerválás	8-
Bittora Miklós dr.: Műtrágyák és műtrágyák	4-60
Sós György: A modern csirkofarm	4-
Győrffy József: Műtrágyák gyártása	3-30
Sohandl J.: A juh és kecske tenyésztése	6-
— A sertés tenyésztése. 142 oldal	5-
Królyi L.: A szőlőművelés és a kávé	2-
— A szőlőművelés és a kávé	2-
"Patria" r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.	26-

TŐZSDE és KERESKEDELEM.

A gabona- és terménypiac áralakulása.
A legutóbbi napokban a gabonapiac értékesítése kedvezőbb fordulatot vett. A földművelésügyi kormány intervenciójára az egész ország területén megindult a kenyérmagvak vásárlása és ez máris érezteti hatását amennyiben a buzaárak a múlt héttel szemben 100 pengővel emelkedtek vagononként.
Az állami gabonavásárlások ügye olyan időpontban, amikor a legfontosabb mezőgazdasági termények mélyen aláértékelték, régi probléma, de ennek a világszerzésre ezáltal is igazolást nyert. Amikor a világpiac kedvezőtlen értékesítési lehetőségei folytán súlyos akadályokba ütközött a főlis buzakészletek elhelyezése és az árak ennek következtében a jelenlegi alacsony színvonalra szálltak; teljes mértékben megokolt az állam beavatkozása a gabona-értékesítés ügyébe. Ilyen árak mellett minden kockázat nélkül léphet közbe az államhatalom a kereskedelmi tevékenységbe, amivel az ország legfontosabb gazdasági pillérét: a mezőgazdaságot óvja meg a súlyos anyagi megrázkódtatástól.
A **belföldi gabonapiac** ezen a héten mintha felélénkült volna és a forgalom is egyes napokon, amikor a buza 20-30 fillérrel drágult, igen élénk volt. A vidéken megkezdett gabonavásárlások a gabonapiac irányzatát is némiképp kedvezően befolyásolták, amennyiben a malmok a magasabb árak mellett is jelentősebb vásárlásokat végeztek.
Az **exportpiac** változatlanul kis keretek között mozgott és az egyes vagonkételekben lebonyolított buzakivitel Csehszlovákia és Ausztria felé nem mérséklődött, bár nem is növekedett. Egyéb relációkban nem kötöttek újabb nagyobbarányú üzleteket. Mindössze a nagymalmok adtak el további jelentős lisztmennyiségeket a már ismert relációkban úgy, hogy teljes órési kapacitásuk huzamosabb időre biztosítva van.

KOSSUTH-PENZIÓ

Budapest legújabb és legelőkelőbb penziója
MEGNYILT
V., KOSSUTH LAJOS-TÉR 10. SZ.
(Nádor-utca sarkán) ~ Telefon: 976-34 és 996-85

Heraklit

olcsó, könnyű, melegtartó

Építőlemez

minden belterjes gazdaság Heraklitből épít
baromfiókat, istállót, magtárt, lakóházat

VEZÉRKÉPVISELŐ:
POLLÁK JENŐ építőanyaggyárak eladási irodája, BUDAPEST, V., SZÉCHENYI-UTCA 5.

A TALAJSAVANYUSÁG ÓVATOSSÁGRA INT!

alkalmazza a gyorsan oldódó, lugos hatású

RHENANIA FOSZFÁTOT

23-26% foszforsav, 40-42% mésztartalommal.

NEM SAVANYITI NEM MARI NEM CSOMÓSODIKI

A talaj reakcióját azonnal meghatározhatja a

„FÖLDFÉNY”

talajreakció meghatározó készülettel.

DUKES és HERZOG

BUDAPEST,
V. KER., GÉZA-UTCA I. SZÁM.

KÉRJEN DIJTALAN FELVILÁGOSÍTÁST és ISMERTETŐT!

Wien sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékelő R-T. jelentése.) Október 8-11, keddi fővásár felhajtása: belső húsértés 70, zsírsértés 7, magyarországi húsértés 880, zsírsértés 2332, lengyelországi húsértés 4299, román húsértés 103, zsírsértés 90, jugoszláviai húsértés 210, zsírsértés 2618, összesen húsértés 5633 darab, zsírsértés 542 darab. Az irányzat mind húsértésben, mind zsírsértésben közepes volt. Jegyzések: Prima zsírsértés 2'05-2'15, 2'25, 2'30, közepes 2'10-2'35, kivételesen 2'40, húsértés 2'15-2'30 schilling kg-kint. Csütörtöki pótvásár felhajtása 805 drb volt (123 drb zsírsértés), az irányzat zsírsértésben közepes, húsértésben élénk volt.

Csehországi állatok. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékelő R-T. jelentése.) A f. hó 7-i marhavásár felhajtása 1876 drb volt, közepes irányzat mellett. Sertésfelhajtás 545 drb (787 drb zsírsértés), élénk irányzat és emelkedő árak mellett. Árak: ökrök I. r. 9'-10'50, ökrök II. r. 7'80-8'90, tehén I. r. 7'-8'25, tehén II. r. 5'-6'90, bika I. r. 7'20-8'50, bika II. r. 6'-7'10, növendék I. r. 7'40-8'30, növendék II. r. 6'-7'30, húsértés I. r. 11'30-12'10, II. r. 11'-11'70, zsírsértés I. r. 10'80-11'40, II. r. 10'70-10'90 cseh korona kg-kint.

Tej- és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 szeptember 29-ától október 5-ig jegyzett árak pengőben: Tejes tej literje 1'30-3'60, tejföl literje 1'60-2'40, centrifugált vaj kg-jában 4'80-9'80, nagyban 4'40-5'-, szedett vaj kg-jában 3'80-4'60, tehéntúró kg-jában 1'-1'20, puhtúró kg-jában 3'-3'60, trappista sajt kg-jában 2'80-4'20, emmentáli sajt kg-jában 4'80-6'-P.

Tejpiac. (A Budapesti Központi Állatállományi Tejesarnok R-T. jelentése.) 1929 október 9. Árusító főhajtatásban a fogyasztási tej ára literenként változatlanul 40 fillér.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 szeptember 29-ától október 5-ig jegyzett árak pengőben: Csirke, élő, darabja 1'20-3'20, tyúk, élő, darabja 3'-5'-, ruca, élő, darabja 3'-4'-, hizott, leült ruca kg-ján 2'30-3'-, hizott, leült pulyka kg-ján 2'40-2'60, libamáj kg-ján 4'-10'-, ludasir kg-ján 2'80-5'-, tojás darabja -12-16 P.

Gyapjú. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetiének jelentése.) 1929. október 11. A legutóbbi londoni gyapjúaukcion, amely október 4-én zárult, az árak az aukció befejezéséig még további 5-10%-kal estek úgy, hogy zárhatók az árak a legutóbbi aukción jegyzett árakhoz képest körülbelül 20%-kal voltak alacsonyabbak. Ennek következtében a hazai piacon az irányzat lanyha, forgalom pedig alig van. Az árak a következők: homokos vagy gyengébb gyapjú 1'30-1'50, közepesminőségű fésűs vagy szövetyapjú 1'50-1'70, jó minőségű szövetyapjú 1'60-1'90, finom minőségű szövetyapjú 1'90-2'10, gyengébb minőségű báránygyapjú 1'30-1'40, közepesminőségű báránygyapjú 1'40-1'60, jobb minőségű báránygyapjú 1'50-1'70, finom báránygyapjú 1'90-2'10 pengő kg-kint.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiacon az elmúlt hét óta az araban változás nem történt. Az árak egyformák a különböző súlyú bőrökénél: marhabőr magyar 1'15-1'20, tarka 1'25-1'30, borjubőr 2'25-2'30, juhbőr -'80-90 pengő kilogrammonként.

Külföldiek.

Paprika. (A m. kir. földművelésügyi minisztérium fennhatósága alatt álló Növényvédelmi és Növényforgalmi Iroda jelentése.) Budapest, 1929 október 9. Termelői árak Szeged: Édesnemes paprika kg-kint 3'-3'20, fűhódos paprika kg-kint 2'30-2'50, I. r. kg-kint 1'80-2'-, II. r. paprika kg-kint 1'-1'20, III. r. paprika kg-kint -40-60 P. Zalaegerszeg: Édesnemes paprika kg-kint 3'30-3'40, rózsapaprika kg-kint 1'30-2'10, II. r. paprika kg-kint 1'-1'40, III. r. paprika kg-kint -50-90 P.

Léteség és gyümölcs. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 szeptember 29-ától okt. 5-ig jegyzett árak pengőben: Sárgarépa, csomója -04-20, petrezselyem, csomója -04-20, zeller darabja -03-20, karalábé kg-ján -12-18, karfiol kilogrammján -80-2'-, vöröshagyma kilogrammján -10-16, fokhagyma -50-90, cékla -12-30, fejeskáposzta -08-14, kelkáposzta -14-30, vöröskáposzta -14-40, fejjessalátá db-ján -06-20, tormá db-ján 1'-2'-, rozsburgonya kicsinyben kg-ján -10-14, nagyban 4-kint 6'-9'-, közönséges burgonya kicsinyben -06-10, nagyban 4-kint 5'-5'50, kifőburgonya kicsinyben -20-32, champingomba 2'50-5'-, fekete retek -14-28, aborka -16-60, zöldpaprika -16-50, tök -08-18, paradicsom -04-10, zöldbab -50-70, zöldborsó, hüvelyes 1'-1'40, borska -20-40, spenót -24, alma -20-80, birsalma -30-70, körte -30-40, szilva -28-60, őszibarack -30-4'-, szőlő -24-1'-, gesztenye 0'80-1'- kg-kint.

Budapesti vadpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 szeptember 29-ától október 5-ig jegyzett árak pengőben: szarvas egészben kg-ján 3'-4'-, 6z egészben kg-ján 3'80-4'-, vad-disznó kg-ján 3'60, nyúl bőrbén drb-ján 5'-6'50, fácán drb-ján 4'-6'-, fogoly drb-ján 1'80-2'60 P.

Budapesti halpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 szeptember 29-ától október 5-ig jegyzett árak pengőben: ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 2'40-3'20, nagyban 1'90-2'60, ponty, jegelt kicsinyben, nagyság szerint 1'40-2'40, nagyban 1'40-1'70, harcsa, élő, kicsinyben, nagyság szerint 4'50-6'-, harcsa, jegelt kicsinyben, nagyság szerint 3'-6'- pengő kg-kint.

Cukor. (M. T. I. jelentése.) London, 1929 október 10. Cukorárúszárlat. „B” típusú fehér cukor londoni szabad-natúról novemberre 11/2 1/4-11/3 1/4, decemberre 11/4 1/2-11/5 1/4 shilling per cwt. (1 shilling = 1'39 P, 1 cwt = 50'8 kg.) az irányzat nyugodt, a forgalom élénk.

Fapiac. Fenyőfában gyenge fizetmenet mellett az árak eddigi színvonalukon mozognak. Keményfában csak néhány bet multa alelt ki a piac, egyelőre az érdeklődés mini-

mális és az árak is nyomottak. Tízifában a kereslet megfelel a várakozásnak. Belföldi száraz hasábfá 230-250 pengő, importúra 245-275 pengő vagononként. Retortafaszén ára változatlanul 880-980 pengő 10.000 kg-kint magyar határállomásról.

Országos állatvásárok. 1929 október hó 14-től 21-ig. Október hó 14. Pécsvárad, Selye, Rajka, Tarján, Szulok, Négyes, Nagyajom, Bata, Ozora, Szakály, Noszlop, Lepény, Katymár, Jászalsószentgyörgy, Nagykőrös, Búdszentimihály, Sajószentpéter, Tiszánána. - Október hó 15. Székesfehérvár, Kercseliget, Somogyvár, Rum, Csetény, Gyömör, Erdőtelek, Borsodnádasd, Becsehely. - Október hó 16. Siófok, Tiszabercel, Kiskőrös, Nyárad, Tállya, Rudabánya (sertésvásár), Tápószéle, Tura. - Október hó 17. Környe, Zánka, Koszihely. - Október hó 18. Szentlőrinc, Szeana, Somogyjád, Szentgotthárd, Szalkszentmárton, Csenger. - Október hó 19. Flitzgyarmat, Csanádapálya, Kistelek (2 nap), Tállya. - Október hó 20. Némethely, Nagykőrös, Újpest. - Október hó 21. Baranyajenő, Váckozár, Vaj, Hedrehely, Egyed, Kapuvár, Mészai, Pápóc, Kőszeg, Csöglé, Szentgyörgyvölgy, Tompa, Szentpéterúr, Nagybaracska, Nádudvar, Hajdúszoboszló, Kecel, Jászfényszaru, Kúmadaras, Mándok, Nyiregyháza, Tisapalkonya, Miskolc, Heves, Kisköre, Salgótarján.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

F. B. Balaton. A földművelésügyi minisztérium ad kölcsönökét baromfi-telepek fejlesztése és további kiépítése céljából abban az esetben, hogy ha a meglévő farm életképes és fejlesztésre érdemes. A kölcsön 10 évre szól és kamatmentes. Törlesztési a 3-ik évtől kell. Kétszeres fedezetet kell nyújtani és a telepet állami ellenőrzés alá kell bocsátani. Az ellenőrzési költség bizonyos hányada a telepet terhel. Ezzel szemben az állam évente bizonyos mennyiségű bim állatot vásárol készpénzfizetés mellett a teleptől. A kölcsön ügyében írt kérvényt a földművelésügyi minisztériumban kell benyújtani, 1'00 pengős bélyeggel felszerelve. A kérvényt a földművelésügyi miniszterhez kell intézni. Ezek az ügyek a IV. főosztályhoz tartoznak, amely a kérvényt beérkezése után helyszíni szemle megtartására királyi gazdasági felügyelőt küld ki.

T. E. A tehén tejhozama az ellés után fokozódik és maximumát a 4-8. héten éri el. A tejtermelést csak a borjú elválasztása után lehet szabadon meghatározni, mert a a borjuszopta tej mennyiségének megállapítása nehézségbe ütközik. Minthogy a bőven tejelő teheneket naponta háromszor szokás fejni, ennek folytán 20 liter tejtermelést napi háromszori fejéssel kell számba venni. A borjú eladását az eladó nem kifogásolhatja; a kereset beadása után azonban nem lenne szabad az eladást fogamatosítani. A 20 literes tejgarancia a kifejtendő tejről vonatkozik. Ha a tehenet a borjú elválasztása után két héttel hozzáférő egyén feji, ugy nem lehet azt a kifogást tenni, hogy a tehén tejt csak a a borjunak adja le. W-n dr.

„COLUMBUS” mútrágyaszóróról mondható, melynek még számos más előnye is van, amit akár száz elsőrangú referenciával bizonyíthatunk. Kérjen prospektust és árajánlatot még ma a magyarországi vezérképviselőtől: BRAUN és ÜRMÉNYI cégtől, Budapest, V., Bathory-u. 7.

MÉLYHÜTÉS - JÉGGYÁRTÁS minden szakértelem és vegyszer nélkül! A BROWN-BOVERI hűtőautomatával. Egyeztetés! Nincs közlés! Feszélytelen! Nincs utóhatás! A HÜTŐAUTOMATA MELLETT ELSŐRANGU AMMONIÁK-KOMPRESSZOROKKAL SZOLGÁLTATUNK. Gellért Ignác és Társa R-T. Budapest, VI., Podmaniczky-u. 41. WIEN TELEFON: AUTOMATA 212-01 BRÜNN

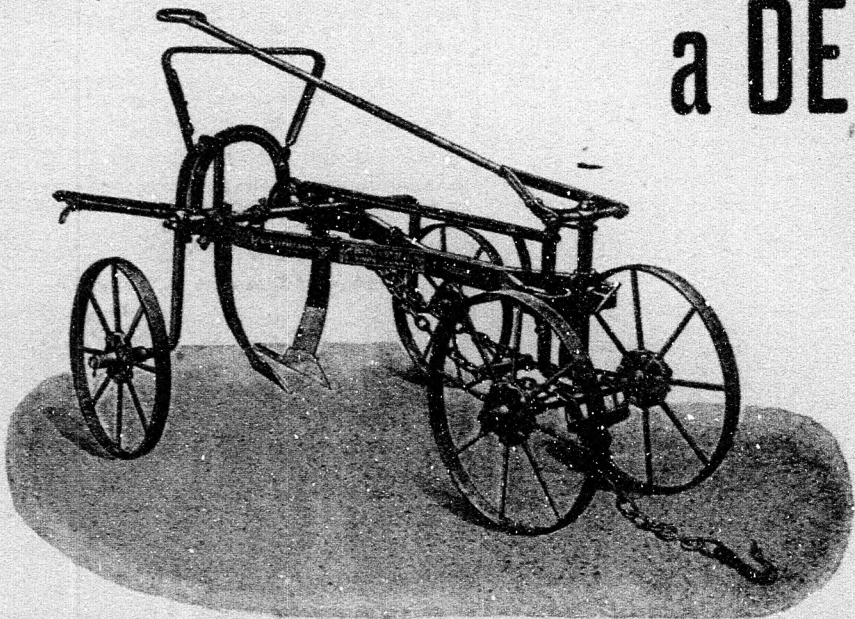
Cipők és eszímák a legolcsóbb gyári árban. Férfitárgya vagy fekete TEHÉNBŐR-BAKÁNC, füstös bőrvagy P 11'00, 12'50. Férfitárgya STRAPACIPŐ, amerikai forma P 13'50. Férfit fekete BOX EGÉSZCIPŐ, szép kivitel P 18'50. Férfit sárga vagy fekete STRAPACIPŐ, puha vagy kemény szára P 32'. VADASZ- és SPORTCIPŐK is kivitelben P 22'-, 26'-, 30'-. Finom, kézimunka, BOX-CIPŐ P 50'. Loválat megrendelését pontosan tejesít, három pár rendelésnél postadíjat nem számít. Kiss H. cipőnagykereskedő Budapest, VII., Miksa-utca 13. Dolány-utca sarkán 6328

Haidekker-Hungaria drótfonot kltünő. HAIDEKKER SÁNDOR R-T. Budapest, Újpesti út 48/B. Pók: VIII., Flimel-ut 2.

Mindenmü szivattyu bármely célra és üzemre. Szivattyuk javítását vállaljuk. Állandóan készleten ábra szerinti és egyéb kivitelű. TRÁGYALÉSZIVATTYUK Győző Béla és Társa. TRÁGYALÉ-és VIZHORDÓK. ALLANDÓAN KÉSZLETEN.

Salgótarjáni Kalor és Perpetuum folytonos kályhák. A cimre ügyelni! ALFA romantozott takaréktűzhelyek hazai arán-l való tűző kályha kiválóan alkalmas-ak. Budapest-Salgótarjáni Góppár és Vasöntő R-T. Budapest, VI., Andrássy-utca 29. szám. Telefonsám: 245-65. Kapbat minden vaskereskedésben. 6148

Olcsó és gyors répakiszedés:

a DEYL-gyár új répa- kiemelőjével.

Könnyű!

Kis vonóerőszükséglet!

Nagy teljesítmény!

Tökéletes répakiemelés!

Sérületlen répa!

Olcsó ár!

Ára P 200.-

BÄCHER-MELICHAR

Budapest, V., Vilmos császár-út 60.

TELEFON: Automata 228-02, Automata 219-57

SZÖSZÖS- ÉS PANNONBÜKKÖNY, REPCE,
BIBORHERE, LUCERNA és egyéb

Őszi takarmánymagvak

azonnali szállításra, elsőrendű minőségekben
legjutányosabban beszerezhetők:

Földes Győző

Mag- és Terménykereskedelmi R.-T.

Budapest, V., Zrinyi-utca 14.

Telefon: 141-10. Sürgőnyclm: Földesur Budapest

DROTFONAT

A LEGJOBB KERÍTÉSANYAG.

KOLLERICH PÁLFIAI

BUDAPEST, IV. FERENC-JÓZSEF KAMP. 21.

Eladó 94 darab kiváló, 2-3 éves,
tenyészsanyajuh,

méltóságos Roskoványi Dezső tisz-
bezdédi gazdaságában (Szabolcs m.).
Cím: Tiszbezdédi Uradalom,
Tiszbezdéd, Szabolcs megye. 0493

Petróleumgáz

a legolcsóbb és legkönyvetlenebb világítás!

KRONOS

ASZTALI LÁMPA

Kapható a Kronos égő külön is, felszerel-
hető minden meglévő 11, 15, 20 és 30-as
lámpára.

A leg egyszerűbb kezelés, üzemeltetés és
kevés petróleumfogyasztás.

Kronos asztali lámpa, teljesen felsze-
relve P 25.-

Kronos égő izzóval és üveggel P 16.-

Tartalékizzó P 1.-

Tartaléküveg P 1.-

11, 20, 30 kisebbítő, vagy nagyobbító
csavar P 1.-

6490

Nagyfényű gázlámpák

POLAR vihar- és szélálló HÁSZAG

Üzletek, vendéglők, mű-
helyek, gazd. épületek, iro-
dák, utak stb. világítására.

Petróleumfogyasztás
12 óra alatt 1 liter.

200/300 Hasaglámpa P 45.-

300/400 Hasaglámpa P 60.-

200/300 Polárlámpa P 70.-

300/400 Polárlámpa P 90.-

600/800 Polárlámpa P 120.-

ah raktár Budapest, a csomagolás öntöltésű áron.

METEOR VILÁGÍTÁSI ÉS OLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, Rákóczi-út 73. szám. — Telefon: József 354-01

Mindennemű lőtt vadat

nyulat, őzet, vaddisznót, szarvast, foglyot,
fácánt és szalonkát minden mennyiségben
a legmagasabb árak mellett **vásárol** és
nagyobb mennyiségű vadat a helyszínen átvesz

E. VAJDA vadnagykereskedő

ČAKOVEC (azelőtt Csáktornya), Jugoszlávia

Távíratcím: VAJDA, ČAKOVEC, Jugoszlávia

Interurban telefon: 59, 60, 3 és 4 8495

NINCS SAVANYU TEJE, NINCS LEVONÁSA, NINCS ROMLOTT ÁRUJA,

ha a hűtést a világhírű

AHLBORN-FÉLE HŰTŐGÉPPEL

végzi.

Szállítható szénsavas és ammoniákos rendszerben.

További előnyök: Versenyen felüli minőség, gyors szállítás,

kedvező árak, előnyös fizetés.

Ajánlat kötelezettség nélkül díjmentesen.

MAGYARORSZÁGI KÉPVISELŐ:

STANGA JÓZSEF, BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 26/K. SZ.

TELEFON: AUTOMATA 857-43

6-98

TELEFON: AUTOMATA 857-43

FŐZ VILÁGIT FŰT
 250 GYERTYÉ FÉNNYEL
 A KOMBINÁLT
PHOEBUS
GARANTÁLVA
 1 liter petroleum
 16-20 óráig világít
 1 órára 2 fillér
Falun, tanyán
 kellemessé teszi az estét
pótolja a villanyt!
 ■ készülékkel
 nappal este
FŐZ VILÁGIT FŰT
 Kérjen
 Vezérkép-
 vésletet: **Ardó József**
 Budapest, Vilmos oszár-ut 43. Füzési
 Könyvtárak

BURGONYÁT
 bármely mennyiségben készpénzfizetéssel vessz. Aján-
 latokat **Kristály burgenyadaragjár, Budapest,**
 VI. Frangepán-u. 27. Telefon: L. 914-18. 6435

Nagy olaj- és tüzelőanyagmegtakarítás.
Vásároljon TEVES dugattyúgyűrűket!
 Nagy rakár traktorméreteknél
 javítási méretekben nagy választék.
BALOGH ARTHUR okl. gépészmérnök
 Budapest, V., Lipót-körút 27. szám
 Telefon: Autómata 295-39. 6886

Méreggyár
ZISKA J. utóda
Rostély György
 Budapest, VI., Eötvös-utca 47. sz.
 Telefon: Törz 246-12
 javítások, elvégzők
 Árjegyzéket bérmentve küldök!
 Alapítva: 1872. — Jókabánlévő használt, de már
 újabb és hitelesebb méretek is kaphatók. 6450

Modern szélturbina
 darabmalommal, J 12-es akkumulátorral, dinamo-
 val uradalomnak nélkülözhetetlen, **eladó.**
Mezőkövesdi villanytelep, Mezőkövesd. 6160

Traktortulajdonosok figyelmébe ajánlom
 A gépáramot, ahol speciálisan traktortengereket és
 dugattyúkat eszokolok. Készítek új dugattyúkarikákat, új
 dugattyúkat, bármely alkatermet mint a utón, kifogástalan
 anyagból és oloschiban, mint a képviseleték. Messzeemelő
 szavatosság mellett készítek új ipari motorokat 6-16
 HP-ig, dinamo- vagy szivattyúhajtáshoz, vagy bármely
 új szivattyút, Fa-zéngenerátorokat. Török, valamint
 szalma- és dobtengelyeket gélyűscsapágyra és minden-
 nemű más munkákat. Hívásra személyesen leutazok díj-
 tálanul. Műszaki tanácsot és referenciákkal szolgálhatok.
BARTÓ GYÖRGY gépgyára, BUDAPEST
 VI., SZEGEDI-UT 48. SZ. (Béke-tér, villamosmegálló.)
 Telefon: L. 915-50. 6415. Telefon: L. 915-50

Fenyőfát, diszfát és gyümölcsfát
 Magyarországon legolcsóbban a
SZABADBATTYÁNI FAISKOLA
 (Fejér megye) szállít. 6497
 Kérjen árjegyzékelt!

A daralók között több mint 30 év óta
 tartja uralkodó helyét a felülmúlhatatlan
EREDETI
„MONARCH“
 Ne tévesszék meg a hasonló hangzású elneve-
 zések, hanem forduljon bizalommal egyenesen
 a gyári lerakathoz: 61905
KEMÉNY MANÓ
 Budapest, V., Rudolf-rajkpart 8.

Helyes fogalmat ...

akkor alkothatna a rendkívül erős igénybevételekről,
 melyeknek a traktor egyes mozgó részei ki vannak
 téve, ha például bepillanthatna egy üzemben lévő
 traktor hajtóműszerkezetébe.

A hajtómű és a differenciál fogaskerekeinél fellépő
 igen magas fognyomások következtében a kenés rend-
 kívüli fontossággal bír. A Gargoyle Mobiloil ezen
 igénybevételekre való tekintettel készül. On meg-
 találja a Gargoyle Mobiloil Ajánlási Táblán traktora
 üzemszönyainak legjobban megfelelő Gargoyle
 Mobiloil fajtát.

Ha azt fogja használni, akkor biztos lehet, hogy elkö-
 vetett mindent üzemszövarok és ezáltal költséges javi-
 tások elkerülése érdekében.

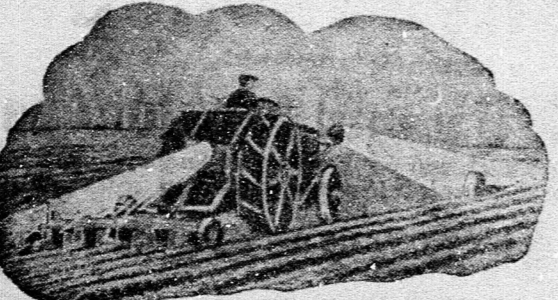
VACUUM OIL COMPANY R.T.

BUDAPEST, V. ZRINYI UTCA 7. TEL. AUT. 8630 SZÉRIA

Eladó 23 hónapos
Holland telivér feketetarka bika
Mándy Sándor keresztesi tenyészetéből
 Elito anyjának törzkönyvi osztályzata A/II. 1928. évi tejhozama **7240 kg.**
 Tohenészet mult évi átlag teje 5619 kg. Bővebb felvilágosítást ad:
Uradalmi Főbérnök, Baranyaszőlőrc. 6194

Farkas és Társa R.-T.
 lakatosok és vaszerkezeti gyár
 Budapest, VI., Lehel-utca 8.
 Telefon: Lipót 908-62
 Kovácsolt-, idomvas-, magtár-,
 Istálló-, pinca- és tetőablakok,
 rácsos kapuk, rácsos kerítések raktárról
 azonnal szállíthatók. 6070

BOSCH TRAKTORVILÁGITÁS

megkészszerzi gépének teljesítményét, a kedvező
 időjárást teljesen kihasználhatja, ha azzal
éjjel is szánt

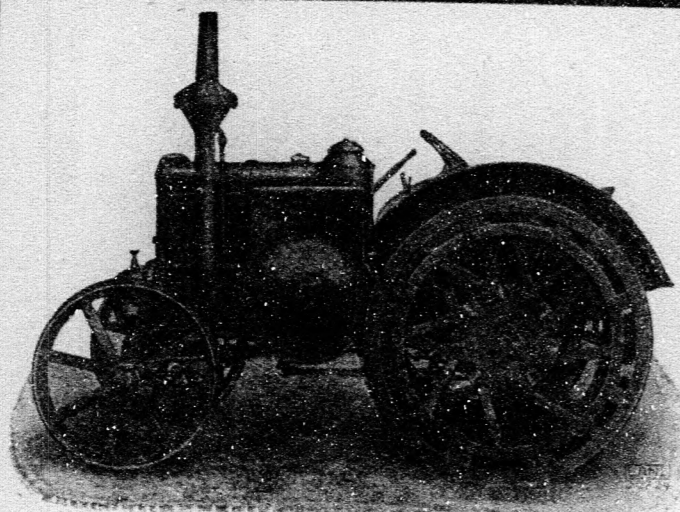
Minden traktorra helyszínen is felszerelhető.
 Működéséért teljes felelősséget vállalunk.

A teljes berendezés ára:

Austin traktorhoz	P 349-
Case 20 HP traktorhoz	P 322-
Case 30 HP traktorhoz	P 327-
Cornick 20 HP traktorhoz	P 321-
Cornick 30 HP traktorhoz	P 341-
Hart-Parr traktorhoz	P 328-
Hofherr-Schranz 30-32 HP traktorhoz	P 327-
Hofherr-Schranz 26 HP traktorhoz	P 328-
John Deere traktorhoz	P 328-
Wallis traktorhoz	P 327-

Más traktorról kérezősködékre árral szolgálunk.

BOSCH RÓBERT k. f. t.
 Budapest, V., Váci-ut 22-24. szám
 Telefon: Lipót *923-38 Sürgöncim: Magnethosch

LANZ-BULLDOG

T. HANGYA KÖZPONT GÉPOSZTÁLYÁNAK
BUDAPEST,
Közraktár-utca 34.

A részemre leszállított 15/30 HP Lanz-BULLDOG nyersolajtraktorral teljesen meg vagyok elégedve. Kivánalmaknak teljesen megfelel. A legkötöttebb talajon is páratlan munkát tud végezni, úgy, hogy az általam ismert összes traktortípusok közül ez az egyedüli univerzális gép, amely a legegyszerűbb szerkezeténél és kezelésénél, üzemanyag-fogyasztásánál és munkájánál fogva kiemelkedik.

Nyugodt lelkiismerettel ajánlom ismert gazdatársaimnak, akik közül már igen sokan azt sajnálják, hogy későn ismerhették meg ezen traktortípus előnyeit és jóságát más traktorral szemben. Tavasz folyamán több gazdaság fogja Önöket fölkeresni ilyen traktor vétele céljából, mert annyira megkedvelték mindnyájan ezt a típust, hogy másfajta traktorról még hallani sem akarnak. Mert aki ezt a traktort hétszámra éjjel-nappal szüntelenül nehéz, kötött, szikes és igen száraz talajban minden fennakadás nélkül könnyedén látja szántani, az tud csak igazán birálatot mondani róla, míg közvetlen mellette különböző típusu traktorok igen nehezen és gyakori üzemzavarok előfordulásával tudnak csak valahogy szántást végezni. Ez a traktor, ha beszélni tudna, elmondaná, hogy ahol megjelenik: jöttem, győztem! Tényleg ez a traktor a traktorok királya, de nem papíron, hanem a munkában.

A traktorátvételt azért halasztottam el ilyen hosszú időre, hogy tényleg meg akartam győződni ennek a traktornak minden előnyéről és jóságáról. Két hónapi éjjel-nappali üzem ilyen száraz, abnormális időben, kötött, szikes talajon teljesen kifogástalanul működik, üzemzavar egyszer sem fordult elő. Fogyasztása félannyi üzemanyagból, mint más traktoré.

Ezúton is kérem fogadják a legnagyobb elismerésemért, hogy egy ilyen kiváló gépet szállítottak nekem, amely egy gazdaságban tényleg áldás.

Tiszacsege, 1929. október hó 5-én.

Tisztelettel:
Vitéz Szabó Mihály s. k.

Vezérképviselet:
„HANGYA”
KÖZPONT MEZŐGAZDASÁGI
GÉPOSZTÁLYA
Budapest, IX., Közraktár-utca 34. sz.

Tejet, tejszint veszünk
VITAMIN Tejipari Vállalat
Budapest, VIII., Kálvária-utca 23. szám. 0392
TELEFON: J. 323-40 TELEFON: J. 323-40

Virágtenyésztés. Irtó: Csapáry Bertalan kert. igazgató
318 oldal. 205 képvel. Ár: 8 pengő
"Patria" r.-i. köznyelvtálya, Budapest, IX., Üllői-ut 30. nr.

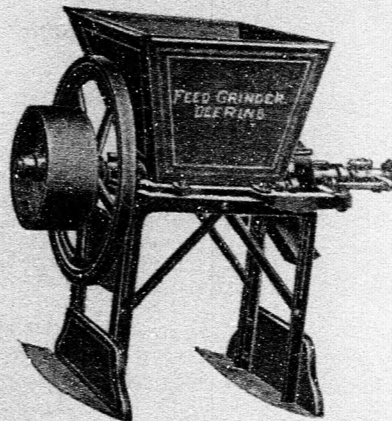
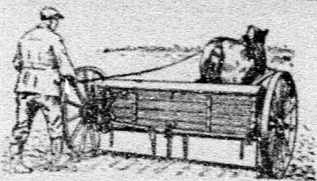
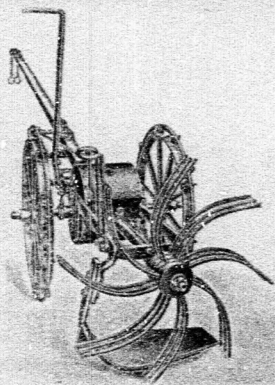
Gőzekebérszántást

őzi és tavaszi szántást, gyeptréást, szőlőtelepek, falkolák, erdőtések mély rigolozását elvállalja

Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld
Telefon: LA 13-82 Sörgőrcím: Wolffke Budapest

Somogy megye egyik legjobb és legszebb
bérlete 500 hold

szántóval, hosszabb időre kiadó.
Bővebbet: dr. Zánkay Jenő ügyvéd,
Kaposvár, Fő-utca 16. Telefon: 201 0463

REIMA jegyű, legujabb szabadalmazott
burgonyaásógépek
a legtökéletesebbek.

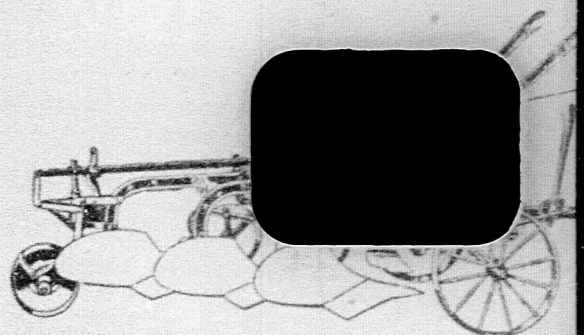
DEERING amerikai darálógépek
mindenféle magvakhoz és csövestengerihez, ugy-
szintén clajpogácsa megőrlésére kiválóan alkalmasak.

DEERING műtrágyaszórógépek, valamint
RUXMANN WESTFÁLIA műtrágyaszórógépek
közel 30 év óta általános közkedveltségnek örvendenek.

Árajánlattal és felvilágosítással
készítségesen áll rendelkezésre:
PROPPER SAMU R.-T., Budapest, V., Vilmos császár-ut 52.

OLIVE

Fordsonokhoz: OLIVE
Erősebb traktorokhoz: OLIVE
" " OLIVE

FEHÉR MIHÁLY
Budapest

Telefon: L. 905-65 936

ROESSEMANN ES K

MEZEL-ÉS IPARVASUTAK
GYÁR ÉS KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST, III., RÓMAI-FŐ

Tessék kivágni és megőrizni!!!

- Sínok:**
 - 12 waggou 7 kg-os
 - 3 " 8 " 3 "
 - 3/5 " 10 " "
 - 12 " 12 " "
 - 2 " 28 " 6 "
 - 1 " 31 " "
- Hordozható vágány:**
 - 500 folyóméter 800 mm. 5/3 kilós sínből
 - 1000 " 600 " 7 " "
- Acéltalpak:**
 - 5000 darab 780 mm
 - 1000 " 600 "
 - 2300 " brigá
- Vasbillenő:**
 - 10 drb. 1/2 m² 500 mm.
 - 60 " 3/4 " 600 "
 - 20 " 2/4 " 600 "
 - 2 " 1/2 " 600 "
 - 12 " féknélküli alváz.
 - 5 " fészes alváz.

VÉTELE

OLIVER FARM EQUIPMENT Co EKÉI

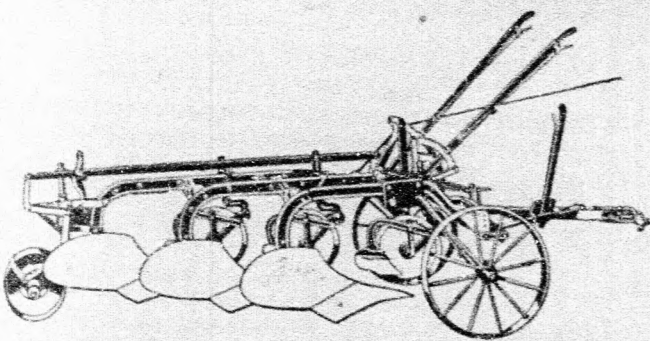
Fordsonokhoz: **OLIVER** 93. sz. 3-vasu eke.

Erősebb traktorokhoz: **OLIVER** 383. sz. 3-vasu ujtypusu mélyítőeke.

" " **OLIVER** 384. sz. 4-vasu ujtypusu mélyítőeke.

Továbbá: **OLIVER** 1- és 2-vasu különleges mélyítőekék.

OLIVER tárcsásboronák raktárra érkeztek!

Összes „Oliver“-gyártmányokhoz pótekevasakat állandóan raktáron tart az Oliver-gyár kelet-európai vezérképviselője:

FEHÉR MIKLÓS Gépgyár RT.

Budapest, V., Váci-ut 80.

Telefon: L. 905-68, 905-69, 978-57, 936-18

Sürgőnycim: Stabil

ROESSEMANN ÉS KÜHNEMANN — EPP ÉS FEKETE

EGYESÜLT GÉPGYÁRAK R.T.

MEZEL- ÉS IPARVASUTAK, SODRONYKÖTÉLPÁLYÁK, FÜGGŐVASUTAK, DARUK

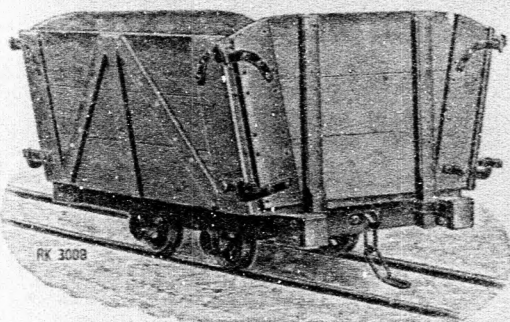
GYÁR ÉS KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST, III., RÓMAI-FÜRDŐ. TEL.: AUT. 821-40, LIPÓT 906-92 • VÁROSI ELADÁSI IRODA: VI., BERLINI-TÉR 2.

Budapest, 1929. október hó.

T. c.

Szives figyelmébe ajánljuk az alábbi JEGYZÉKET és nagyon kérjük, ha jelenleg nem is volna szüksége GÖRPÁLYA-ANYAGRA, őrizze meg, hogy adandó alkalommal tőlünk ajánlatot kérhessen.

Használt, de gyárilag javított kisvasuti anyagok jegyzéke:

1. Sínek:

12	waggon	7 kg-os
3	"	9'3 "
3-5	"	10 "
12	"	12 "
2	"	23'6 "
1	"	31 "

2. Hordozható vágány:

500	Íglyóméter	600 mm. 5'3 kilós sínből
1000	"	600 " 7 " "

3. Acéltalpak:

5000	darab	760 mm. nyomtávu
1000	"	600 " "
2300	"	brigádtalp 760 mm. nyomtávu.

4. Vasbillenőkocsik:

10	drb.	1/2 m ²	500 mm. nyomtávu fék nélkül
60	"	3/4 " 600 " " fékkel	
20	"	3/4 " 600 " " fék nélkül	
2	"	1/2 " 600 " " fék nélkül	
12	"	fék nélküli alváz	
5	"	fékes alváz.	

5. Fix szekrénykocsik:

8	darab	mozdonyüzemű 2 m ² × 760 mm.
5	"	ugyanaz fékes
3	"	" " 1'7 m ² × 760 mm.
3	"	" " fék nélkül 1'7 m ² × 760 mm.

6. Répszállító-szekrénykocsik:

10	darab	600 mm. nyomtávu 2 m ²
4	"	760 " " 2 "

7. Hordozható acéltalpas váltók:

kb. 100	darab	5, 7 és 9'3 kg-os szelvényben,
		500, 600 és 760 mm. nyomtávban.

8. Szilárd váltók:

7, 9'3, 10	és 12 kg-os szelvényekben,
600	és 760 mm. nyomtáv részére,
1	darab „i IV“ 23'6 kg-os kitérő
2	" „C VI“ 34'5 " "
1	" „C IV“ 34'5 " "

9. Fordítókorongok:

kb. 10	darab	különböző nyomtávu öntött és kovácsolt vashól.
--------	-------	--

10. Szekrénybillenőkocsik:

18	darab	vasalváz 1'1/2 m ² × 760 mm.
9	"	ugyanaz fékes
23	"	ugyanaz fék nélkül
3	"	ugyanaz fékes.

11. Hosszszállító-kocsik:

16	darab	760 mm. nyomtáv 8 tonnás
32	"	760 " " 10 " " ikerkocsi.

12. Tűzfeszállító-kocsik:

30	darab	ikerkocsi feltéttel együtt
5	tonnás	760 mm. nyomtávra,
20	darab	ugyanaz 8 tonnás 760 mm. nyomtávra.

13. Kerékpárok:

500, 600	és 760 mm. nyomtávra.
----------	-----------------------

14. Plateau-kocsik:

600	és 760 mm. nyomtávra.
-----	-----------------------

15. Mozdonyok:

1	darab	80 HP 3 tengelyű 760 mm. nyomtávra
1	"	90 " 4 " 760 " "

VÉTELRE ÉS BÉRBE:

Traktor- és autóhűtők javítását

és új hűtők szállítását gyorsan és legjobb árban legelősebben vállalja a legelső és legnagyobb hazai hűtőgyár

„IKARUS”

HÜTŐ- ÉS FÉMÁRU R.-T.

Budapest, VI., Országbíró-utca 26/b

TELEFONSZÁM: LIPÓT 978-93

Átadó bér gazdaság

1200 holdas, jól felszerelt, dunántúli bér gazdaság azonnal átadható, vagy lőkeverős társ keresetűk. Állomástól hat kilométer. Bővebb felvilágosítást ad „6463” szám alatt a kiadóhivatal.

Gyümölestát, diszfát, diszeserjét

legelőnyösebben szállít Nyiregyháza Városi Üzemi R.-T. kertészete.

Árjegyzék ingyen.

Magyar Királyi Osztálysorsjáték

84.000 sorsjegy 42.000 nyeremény

A sorsjegyek fele okvetlen nyer!

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

500.000 pengő

azaz félmillió pengő

1/8 sorsjegy 3 pengő	1 jutalom a P 300.000	5 nyeremény a P 15.000	1/2 sorsjegy 12 pengő
	1 nyeremény a P 200.000	8 nyeremény a P 10.000	
	1 nyeremény a P 100.000	10 nyeremény a P 5.000	1/4 sorsjegy 6 pengő
	1 nyeremény a P 50.000	12 nyeremény a P 4.000	
	1 nyeremény a P 40.000	24 nyeremény a P 3.000	
	2 nyeremény a P 30.000	62 nyeremény a P 2.000	
	1 nyeremény a P 25.000	130 nyeremény a P 1.000	
	2 nyeremény a P 20.000		

stb., stb., összesen közel 8 millió pengő készpénzben

Első húzás okt. 26-án

Sorsjegyek kaphatók az összes főárusítókban

MARABU Kazánok és radiátorok központi fűtésekhöz. Gőzfűző, gőzmosó- és fertőtlenítő-berendezések. Oranier, Ichor és Marabu folytonógó kályhák.

MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T., Budapest

SZEB Cementipari gépek és formák, teljes berendezések cementáru-gyarak és, működőgyarak részére. Építkezési gépek, keverők, felvonók. SZANTO és BECK mérnök speciális gépgyára, Budapest

ÁTAZOTT FÖLDRE VONTATÁSRA

28 LŐERŐS **RAUPENSTOCK** LÁNC TALPAS TRAKTOR

38-40 LŐERŐS **GÉM** KERÉKES TRAKTOR

HOMOKRA HEGYES TEREPRE LEGKÖTŐTTEBB TALAJON LEGNAGYOBB TELJESÍTMÉNYRE

STEFANITS JÁNOS CIPÉZMÉSTER

ANGOL LOVAGLÓSZERNA SPECIALISTA

Diszmagyar-, angol lovagló-, Polo-oszlmák, abszolút vízhatlan vadász-cipők, vadászoszlmák, szaloncipők, sportcipők készítése

mérték után. 0712

RENÖD KIVITEL * MÉRSÉKELT ÁRAK.

Speciális angol bőranyagok állandóan raktáron.

Budapest, IX., Őllői-ut 85.

TELEFON: JÓZSEF 410-24

GŐZEKE -részleteket mindenféle gépműnyit

gőzekehez készit és szállit precíz kivitelben, acél fogaskerekeket, fémcsoványakat, tűszek-renyeket, ekevasakat stb. **SODRONYKÖTELEKET**

SZILÁGYI és DISKANT gépgyára MISKOLCON.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T. Ford-autók, Fordson-traktorok képviselete.

Tejszállítók részére TEJHŰTŐKET

bármely nagyságban, kutviz-, jég- és kompresszoros hűtésre gyorsan és olcsón szállit:

STANGA JÓZSEF tejgazdasági gépüzleti vállalata

Budapest, IX., Ráday-utca 26. sz.

ÁLLAMI ELISMERŐ OKLEVÉL. ARANY ÉREMEK. RZSFT ÉREMEK. ALAPÍTTATOTT: 1909.

WEISZ A. FOGASKERÉKGYÁR

FOGASKEREK AUTÓALKATRÉSZEK GÉPGYÁRTÁS

BUDAPEST, VIII., NAGYTEMLOM-U. 34.

TELEFON: JÓZSEF 398-05 és 455-85

Autó- és szántómotor FŐTENGELYEK és HENGEREK CSISZOLÁSA

és minden e szakmába vágó alkatrészek készítése

DEDICS TESTVÉREK

Budapest, VIII., Thék Endre-utca 16.

Telefon: J. 303-45

Alapítva 1903

PORZOL HIGOSÁN TILLANTIN

valamint az összes bevált **CSÁVÁZÓSZEREK** legjutányosabban beszerezhetők:

Földes Győző Mag- és Terményhereshedelmi R.-T. Budapest, V., Zrinyi-u. 14.

Telefonszám: 141-10 és 141-46

Távíratcím: Földesur, Budapest

MŰTRÁGYA-szükséglete beszerzése előtt Kérjen cégünkötől ajánlatot.

VÁSÁROLUNK őszi- és szősősükkönymagot.

VESENYEK

FÖLDI BIRTOK-ELADÁS, VÉTELL, birtoknyel megvásárolás: BECSLÉS, BIRTOK BE-OSZTÁS, parcellázás, ÉRKE-ÉS PRIVÁTBANOSÁGOK szeresés, terhes kölcsönök konvertálását, utolsó helyzetek szándékát, térségi megvásárlást, értékesítést, levezetést és más ügyeket; **NYÁR-ÉRTÉKESÍTÉS**, az évszámot, szaktanácsadást perken és egyéb alkalmakkor; **JÖVE-DELMÉZÉS UJ TERMELEK-ÁGAK** (pari, győgyövények stb.) BEVEZETÉSÉT; **Árnyé-terek** átkészítését; számadá-ok felülvizsgálását; **BIRTOK-OK JÖVEDELMÉZÉSÉNEK SZ-TELÉSÉNEK** invenciója **IRÁ-NYÍTÁST** sokféle gazdasá-ági nyakirattal és általában tapasztalattal, az ország más-ik jarkáiban helyi ismeret-ekkel, főként legelőb Szász-Értékesítőkkel, Korrekci, szolid alapon - elváltia; **Felújít-ás** Nagy László oklevél szeresés volt Rt. Jászágószent, Pest vármegye gazdasági szakértője (OFB. Irodalmi) Budape-pest, VIII., Székely u. 16. Tel-efon: József 254-44. 648

REPARAZDÉST, tengertörést, vialit, bármennyi munkával. **Mérth Kálmán**, Egyházasközp. Vas megye. 2532

A HALASI Kereskedelmi Bank közműi gazdasága 75 holdas tengerpartjának a birtokosai, telekészeire munkákat vállal, esetleg 500-600 darab birkit 1000 holdas legelőre mártás- vágás elvállal. Híradás helyje-ig vágás elvállal, szar kapható. 3487

4-7 KAT. HOLD barna hó- mokrak 60 sz. mellyen, rigólozatra traktorvilláskoz- kerek. Papp Gedeon, Nagy- sócsa, Horty-ut 11. 3024

REHÉLTÁRSAT keresek jöve- delmes bérletre 35-40.000 pengővel. Alánitok „3652” alatt a kiadóhivatalba. 3652

Teheneknél, kocáknál

patellaezkrizist (mókázós) vége, rejelit bérlet (kocák) ment hegyi Mohácsy Jenő Állat- orvosi, Debrecen, Teleki-u. 5. Telefon: 7-25 3330

HASZN olcsón k- vethetik, kiké- lőnek, Imre-utca 14. 648

A BORKI Waldman egy 72 mélyen, Kolloncsi szőlőhegyen, 3000-4000 m² területen, 1928-29. évi termés kb. 1000-1200 kg. egyéb bór- területek Kertgazdasá- ság, Csepel. 3336

ELADÁS

Venni akar valaki gazdasági gépet alkalmi áron!

Forduljon bizalommal **Braun és Ürményi** céghez Budapest, 1051 V., Balthory-utca 7.

RENKALATRÉSZEKET bár- mily gyártmányú fogatos eke- kék, szántóknak szarvóvassak- nak, kormánykezesek gőz- és motorokéhoz, elvezetési acél- anyagból, versenyáruknak szar- váknak Braun és Ürményi, Budapest, Balthory-utca 7.

SZÉKNYÁVÓK, résvágók, szarvók, használtak, reno- vááltak, olcsón eladó! Braun és Ürményi, Budapest, Balthory- utca 7.

TRAKTOR utáni társasbör- zse és eke, használtak, reno- vááltak, olcsón eladó! Braun és Ürményi, Budapest, V., Balthory-utca 7.

UKORICA HORZSÓLÓ R.-E.-S-féle KIN-jegyi, tel- jesen renovalva olcsón kap- tató Braun és Ürményi, Budapest, V., Balthory- u. 7.

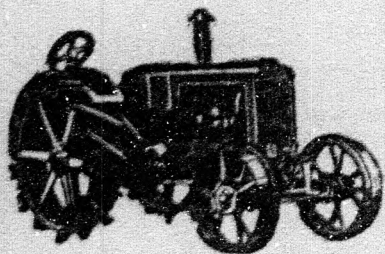
BURGONYASZÁLLÍTÓ- GÉPEK, modern konstrukció, a burgonyát nem sérti. Bur- gonyaszállítás használt és új állapotban, Braun és Ürményi- nél, Budapest V., Balthory- utca 7.

„MAGYAR FÉNYKÉPER” el- mál Roday Barza, a „Köztelék” szerkesztője, 24 elteképet le- cserélt, drókolás, gondos- rával. A rendkívül bősze könyv 3 pengőbe kerül. „Patria” r.-a. könyvostálya, Budapest, IX., CSM-ut 25.

préseire vagy lazán. tel- vagonrakományokban sz- lit legelősebb napi áru

Böhm Arnold takarmány- és terménynagykereskedő Budapest VII., Vörösmarty-utca 2. Telefon: József 241-81 08

A földmivvelésügyi m. kir. Miniszter ur 88500/1929. sz. rendelete értelmében az állami traktorakció keretében jelentékeny kedvezménnyel kaphatók a világhírű MASSEY-HARRIS-féle 20 HP és 30 HP

WALLIS traktorok,

amelyek munkateljesítménye a legnagyobb, üzemanyagfogyasztása a legkisebb, élettartama a leghosszabb.

Árajánlattal és felvilágosításokkal szívesen szolgat:

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság
Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

ÁLLAST KERESŐK

GAZD. ÁLLANALAZOTTAK

ERDÉLMI ÉGÉPÉSA, több évi gyakorlattal, vállalja az összes gazdasági gépek szerelési, javítását és javítását, javítás 1-re által keres nagyobb munkáiban. Viltz Kompa József, Hékpuszta, n. p. Mészöly, Székely megye. 3994

NOVÁCSMÉTER ajándékok, orvoslás, Tardosy Ernő, Budapest, V., Erzsébet-ut 9. IV. 7. szm. 3689

INDÉKSZ kertész, lovas, munkaszerető, november 1-re állást keres. Fehérvári Ilse, Pest-értsébet, Gubacsmező, 3666

VIBÉKI számos fiatal urleány elismert háztartásnok vagy anyakönyvtárnok fizetés nélküli, csak költsége ottthon. „Pisom” helyén 3688. Jelképe a lap kiadójához kérek. 3698

KERTŐZ, nővér, 30 éves, a kertészet összes ágait kívánja érteni, kitűnő kül- és belsőbi bizonyítványokkal rendelkezik. Kéves megköszöntés ker. „Magyar” 3679. Jelképe a kiadóhivatalba. 3679

HÁZVEZETŐNŐI állást keres magánokos urnő vagy urnő intelligens nővér, ki hasznos állást övegek elismeréséért látogat. Baromfiellenőrzést szakaszerővel vezet. Ajánlatot kér horvátban ker. Horváth, Magyarvár, Mészöly-ut 11. 3671

GYAROLGOTT személyesítő, ki villanyvezető állást keres, esetleg orvoslásba is. Juhász József villanyvezető, Nagy-örösi. 3678

HÁZVEZETŐNŐK ajánlják intelligens nő, kitűnően főz, országúti házhoz, nagyvesszővel rendelkezik is. „Magyar” 3699. Jelképe a kiadóhivatalba. 3699

CLIMAX nyersolajmotor

6 HP, azonnal szellíthető. Előmelegítés nélkül indul! **Árdó József**, Budapest, Vilmos császár-ut 43. Telefon: 216-34 3422

ÁLLATOK

A HUSMÉRŐTÉNYEZŐTŐK Országos Egyesülete (Budapest, IX., Közel-utca 8.) infodanokat, akik gyorsajándék és kitűnő takarmányértékelő anyag vagy német huszmérő-nyelvéssel foglalkozni kívánnak, közzéteszi a huszmérők okaszerő takarmányozását, ápolását és a nyelvédekállatok felnevelését illetőleg. Megkeresésre országos körzatközpontot tartóanyagokért, valamint az eladást követően. Pénztárással szolgál és állatárakat illetőleg. Exportál és importál a tagok segítségére van. A huszmérő-tenyésztők (tagok) érdekeit minden vonalon képviseli és védelmezi. Az elismerésért békét kíván megköszönni (22. iller választélag). 3672

Kitüntetve számos első és második díjjal! **Kohn Samu és József** volt régi cég tulajdosa **Kohn József** ímet megkötésé nélkül és az a régi szálló alapján folytatja

DÍJAZOTT nyelvédek, herélték, vadoz, esetleg párnákat is. Sárkány Jenő földművelésügyi, Nagyhegy, Autóhívóját, Jákó - Nagyhegy. 3573

240 BARAB nyelvédek, székely magánokos, gazdasági orvoslás, n. p. Kocsis Mátya, Békéscsaba, Székely-utca 7. 3671

TELE tartásra elváltok 200-400 drb békát, megfelelő leálló, szalma, takarmány van. Balatonvilágos Gazdaság, n. p. Lepény. 3668

JÁRMŰVÉNY eladó, tiszta darab, négy hajtómű, fűtel, kifüggetlés, igazított, esetleg fűtőhővezető szerelést. Mészöly Lajos és Fia, Új-pest m., vasút helyén. 3675

STÍLÓ 110 drb, párnákat 60 kg, magántulajdonosok, békát eladó. Ajánlatot kér. Székely, Karoly. 3625

Sertéskezelés és tehenek ivartalanítását anyagi garancia mellett is vállalja **Dr. László Samu** székely-alkalmazott Budapest, 6471 V., Lipót-körút 7. szm

KÖRÜLVÉNY 20 darab egy- vagy kétféle szarvasos tarka békát vagy tiszta békát lehetőségre, pontos takarmányra, megismerés speciálisan, írók Lajos, Fűtőpálya. 3672

STADLER

YURAN

LÁNCOK

YURAN

LÁNCOK

YURAN

MANGALIKATÉNYEZŐK Országos Egyesülete (Budapest, IX., Közel-utca 8.) infodanokat, akik magántulajdonosok, huszmérőanyagok értékelését, huszmérők, vagy huszmérő-állományukat kísérőül szerzik, vagy házilag készülő huszmérők elosztását anyagot szarvas békák, megkeresésre országosan. Huszmérő-nyelvéssel foglalkozni kívánók, közzéteszi a huszmérők okaszerő takarmányozását, ápolását és a nyelvédekállatok felnevelését illetőleg. Pénztárással szolgál és állatárakat illetőleg. Exportál és importál a tagok segítségére van. A huszmérő-tenyésztők (tagok) érdekeit minden vonalon képviseli és védelmezi. 3672

YURAN

YURAN

YURAN

Fuchs Jenő

Fuchs Jenő

Fuchs Jenő

Fuchs Jenő

Fuchs Jenő

Fuchs Jenő

Biztosabbá és olcsóbbá

tehetjük a gépmunkát ha követjük **Holtmayer Imre** Országos Vállalat. A traktorok jelentősége a mezőgazdaságban, ezért a Holtmayer Vállalat, 7 pengő ellátással, a Holtmayer Vállalat, Budapest IX., Csillag-utca 10.

MONIKORD FÜGGŐLEGES KÖVŰ DARÁLÓK

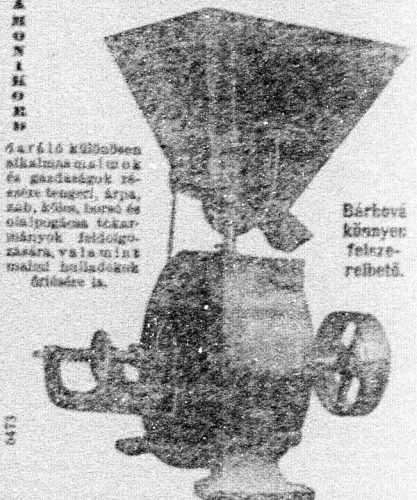
MONIKORD

MONIKORD

MONIKORD

MONIKORD

MONIKORD

Kreiser Jenő malomgéppár Budapest, VI., Váci-ut 69. sz. Telefon: L. 916-91 Kérjen árajánlatot!

A LEGKISEBB

CATERPILLAR

VÉDJEGYŰ

TRAKTOR

3 vassal végez mélyszántást
5 vassal tarlóhántást

Ára szijtárcsával. P 11.500

UJ PROSPEKTUST KÖLD:
STEYR MŰVEK R.-T., BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 25.

